



MyHandScraft

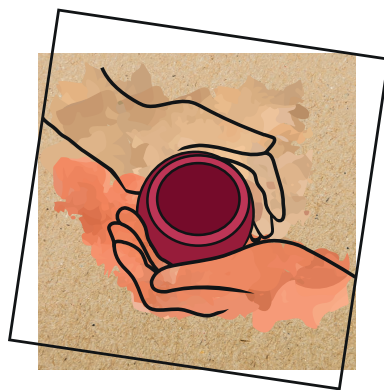
Migrants' Hands & Skills to Create a Future Track

Lauko tyrimo pažangos ataskaita

**Migrantų ir vietinių amatininkų
poreikių ir įgūdžių analizė**



Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union



MyHandScraft

Migrants' Hands & Skills to Create a Future Track

Lauko tyrimo pažangos ataskaita

**Migrantų ir vietinių amatininkų
poreikių ir įgūdžių analizė**



Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

TURINYS

IVADAS.....	2
Projekto tikslas	2
Lauko tyrimo tikslas.....	2
1 VIETINIAI KONTEKSTAI.....	4
1.1 Migrantų, pabėgėlių ir prieglobsčio prašytojų padėties partnerių šalyse apžvalga.....	4
1.2 Tendencijos ir požiūriai į migracijos situaciją	7
1.3 Migrantų ir pabėgėlių užimtumo, užimtumo tarnybos ir jiems prieinamų paramos bei mokymosi galimybių apžvalga	10
1.4 Vietinių amatų sektoriaus apžvalga ir tendencijos.....	15
2 LAUKO TYRIMO REZULTATAI	19
2.1 Interviu	19
2.2 Tikslinių grupių aprašymas	19
2.2.1 Migrantai.....	19
2.2.2 Vietiniai amatininkai	21
2.3 Naujai atvykusių migrantų, pabėgėlių ir prieglobsčio prašytojų poreikių analizė.....	23
2.3.1 Integracijos kliūtys	23
2.3.2 Kalbos kliūtys ir galimybės	26
2.3.3 Vietos užimtumo padėtis.....	27
2.3.4 Vietos amatų padėtis.....	31
2.4 Migrantų ir amatininkų įgūdžių žemėlapis	34
2.4.1 Migrantų įgūdžių žemėlapis – aplinkybės.....	34
2.4.1.1 Išsilavinimas ir darbo aplinkybės	34
2.4.1.2 Migrantų amatininkų įgūdžiai	38
2.4.1.2 Panašumai ir galimi deriniai - vietinių rankdarbių ir migrantų bendradarbiavimas ir įgūdžių integravimas - Migrantų požiūris.....	40
2.4.2 Vietinių amatininkų įgūdžių žemėlapis - aplinkybės	44
2.4.2.1 Išsilavinimas ir darbo aplinkybės.....	44
2.4.2.2 Amatų padėtis partnerių šalyse.....	46
2.4.2.3 Vietinių rankdarbių ir migrantų bendradarbiavimas ir įgūdžių integravimas - rankdarbių požiūris	54
3 IŠVADOS	60

IVADAS

Projekto tikslas

Šia ataskaita yra pirmasis intelektualinis programos „MYHANDSCRAFT“ rezultatas - „Migrantų darbas ir įgūdžiai, skirti ateities kūrimui“, dvejų su puse metų trukmės Europos projektas, finansuojamas programos „Erasmus +“ – *Key Action 2 Suaugusiųjų Švietimo srityje*, kuriame dalyvauja penki partneriai iš **Italijos, Jungtinės Karalystės, Graikijos, Kipro ir Lietuvos**. Bendras projekto tikslas yra pagerinti ir išplėsti aukštos kvalifikacijos mokymosi galimybių, pritaikytų žemų įgūdžių ar žemos kvalifikacijos suaugusiųjų poreikiams, be to, plėsti ir plėtoti pedagogų kompetencijas, visa tai **vertinant meninėmis kompetencijomis ir kultūros paveldu**, siekiant padidinti ir sukurti švietimo ir kultūros sričių sąveiką. Specifinis projekto tikslas yra sukurti **mokymo programą**, siekiant padidinti suaugusių migrantų ekonominės ir socialinės integracijos galimybes, visų pirma naujai atvykusių migrantų, pabėgėlių ir prieglobsčio prašytojų į visuomenės ir darbo rinką, **skatinant migrantų ir vietinių rankdarbių dalijimąsi įgūdžiais ir amatų tradicijomis**, vedant į abipusio mainų procesą, praturtinant ir gerinant tarpkultūrinius ir verslininkystės įgūdžius migrantų ir vietinių rankdarbių.

Lauko tyrimo tikslas

Atsižvelgiant į tai, šiuo lauko tyrimu siekiama **išanalizuoti esamą suaugusių migrantų ir vietinių suaugusiųjų rankdarbių situaciją**, sutelkiant dėmesį į dar neištyrytą migrantų potencialą tobulinti savo techninius įgūdžius, naudojant rankdarbius, kad būtų suaktyvintas mokymosi bendradarbiaujant ir mainų procesas. Tai leis sukurti tinkamą pagrindą abiejų tikslinių grupių asmeniniam ir profesiniam tobulėjimui, užpildyti nustatytus trūkumus ir spragas bei patenkinti jų mokymosi poreikius.

Siekiant šio tikslo, buvo atlikti **dvi apklausas**, skirti atskleisti:

1. *poreikių analizė*, siekiant išsiaiškinti **migrantų mokymosi poreikius ir integracijos kliūtis**, su kuriomis jie susiduria vietos visuomenėje ir darbo rinkoje, ir jų informuotumo apie įsidarbinimo ir savarankiško darbo galimybes Europos Sąjungoje svarbą; vietos rankdarbių sektorius;
2. *įgūdžių žemėlapis*, skirtas tiek **migrantams, tiek vietiniams rankdarbiams**, siekiant nustatyti abiejų grupių **rankdarbių įgūdžius**, susijusius su technikomis, produktais, medžiagomis ir darbo procedūromis, kuriomis galima dalintis ir derinti, tokiu būdu skatinant vaisingas mainus tarp tikslinių grupių;

Lauko studijų tyrimas buvo atliktas organizuojant **tiesioginius interviu** su 50 žmonių iš kiekvienos šalies (**25 migrantai ir 25 vietiniai amatininkai**). Tyrimai buvo sukurti taip, kad būtų galima tinkamai rinkti tiek kiekybinius, tiek kokybinius duomenis. Taigi kiekvienoje

apklausoje buvo pateikiami atvirojo ir uždarojo tipo klausimų deriniai, kurie leido surinkti demografinės informacijos rinkinį, nustatyti esamus migrantų tikslinės grupės poreikius ir suprasti esamus įgūdžius ir įgūdžių trūkumus tiek migrantų, tiek vietos lygmeniu. rankdarbiai.

Dviejų apklausų rezultatų analizė padės paruošti specialiai pritaikytą *E-Švietimo Programą*, kuri bus įgyvendinta vietos lygmeniu per seminarus, kad būtų galima tinkamai pašalinti skirtumus ir sustiprinti panašumų plėtrą tarp abiejų tikslinių grupių amatų srityje.

1 VIETINIAI KONTEKSTAI

1.1 Migrantų, pabėgėlių ir prieglobsčio prašytojų padėties partnerių šalyse apžvalga

ITALIJA

Remiantis paskutine šalies demografinė pusiausvyra, kurią „Istat“ paskelbė 2018 m. birželio mėn., ir, remiantis 2017 m., į **Italiją** atvykusių užsieniečių yra daugiau nei emigravusių italų. Tačiau, kaip pranešama statistinio migracijos dokumentų rinkinyje, kurį paskelbė „Centro Studi Idos“, toks santykis taip pat gali būti nepakankamai įvertintas dėl to, kad ne visi migrantai oficialiai užsiregistravo paskirties šalyje.

Nuo 2019 m. sausio 1 d. Italijos piliečių skaičius buvo apytiksliai 60 391 000, o Italijoje gyvenančių nepiliečių piliečių skaičius buvo 5,234 000, ty 8,7% visų gyventojų. Tokiomis aplinkybėmis ir atsižvelgiant į imigracijos srautus, 2018 m. 53 596 žmonės pateikė prašymą dėl prieglobsčio. Tarp visų pareiškėjų 78,9% yra vyrai, 21,1% moterys, 7,1% vaikai ir 6,8% nelydimi vaikai.¹

Remiantis naujausiais turimais Eurostato duomenimis, per pirmuosius tris 2019 m. mėnesius Italijoje iš Pakistano, Ukrainos, Salvadoro, Peru, Bangladešo, Venesuelos, Albanijos, Maroko, Nigerijos ir Senegalo buvo pateikta 8 390 naujų prieglobsčio prašymų, rodančių, kad Lotynų amerikiečių, kurie šiuo 3 mėnesių laikotarpiu sudaro maždaug 16% visų pareiškėjų, paraiškų. Tuo pačiu 2019 m. Laikotarpiu Italijos teritorinės komisijos priėmė sprendimą priimti 21 620 prieglobsčio prašymų, 10% pripažindami pabėgėliais, 6% - papildoma apsauga, apie 2% - papildoma apsauga, o 82% prašymų buvo atmesti.²

Kalbant apie specifinį Sicilijos kontekstą, nuo 2018 m. Sausio 1 d. Regione gyvenančių užsienio gyventojų skaičius sudarė 193 014 asmenų, ty 3,8% visų regione gyvenančių gyventojų, o provincijose jų buvo daugiausia. iš Palermo ir Katanijos, su ca. Kiekviena po 36 000 užsieniečių. Be gyventojų iš kitų ES šalių (28 proc.), Sicilijai taikomi šie makro plotai: 20 proc. - iš Šiaurės Afrikos, 14 proc. - iš Pietų Azijos centro ir 10 proc. - iš Vakarų Afrikos.

KIPRAS

Kipras yra šalis, kurioje priima daug užsieniečių. Dėl savo padėties, esančios maždaug 170 kilometrų nuo Libano ir 70 kilometrų nuo Turkijos krantų, Kipras tapo vis populiariausiu migrantų atvykimo punktu, bandančiu pasiekti ES.³ Remiantis statistiniais Kipro prieglobsčio

¹ Aida, *Asylum Information Database, Country Report: Italy*, 2018 update, available at <https://www.asylumineurope.org/reports/country/italy>

² UNHCR, *Italy fact sheet*, May 2019, available at <https://data2.unhcr.org/en/documents/download/70078>

³ *Refugees and migrants increasingly attempting to reach EU through Cyprus*, available at <https://www.infomigrants.net/en/post/16468/refugees-and-migrants-increasingly-attempting-to-reach-eu-through-cyprus>

tarnybos duomenimis, 2018 m. Kipras pasiekė aukščiausią prieglobsčio prašymų skaičių - 5000 bylų ir daugiau nei 6 000 prieglobsčio prašančių asmenų, palyginti su ankstesniais metais, prašymų padaugėjo 32%. Be to, 17 500 žmonių prašė prieglobsčio Kipre per pastaruosius 5 metus, 2014–2018 m.⁴ Be to, Kipre nuo 2014 m. Iki 2018 m. Pabėgėliais buvo pripažinta beveik 800 asmenų, tačiau per pastaruosius keletą metų šis skaičius sumažėjo. Pagaliau 2018 m. Dar neišspręsta beveik 6200 bylų, o tai reiškia, kad kitais metais minėtų skaičius padidės.

Prieglobsčio prašytojų kilmės šalys 2017 m. Yra Sirija (39 proc.), Indija (10 proc.), Vietnamas (8 proc.) Ir tokios šalys kaip Bangladešas, Egiptas, Pakistanas, Šri Lanka, Somalis, Kamerūnas, Filipinai ir kitos. mažesnės normos. Ši populiacija susiduria su daugybe sunkumų, kaip ir visais atvejais, prieglobsčio prašytojams, įskaitant nesugebėjimą tinkamai bendrauti, transporto trūkumo, darbdavių susidomėjimo, o tai savo ruožtu trukdo prieglobsčio prašytojams naudotis darbo tarnybos siūlomomis paslaugomis. Visi šie klausimai prisideda dar labiau mažinant migrantų, kurie pragyvenimui naudojami parama, kurią gauna Kipro socialinės rūpybos tarnybos, įdarbinimo galimybes. Migrantų aktyvumas Kipre yra ribotas iki 50%, ty gana žemas, palyginti su daugeliu kitų ES šalių, ir kelios turimos darbo vietos dažniausiai yra žemos kvalifikacijos ir siūlo mažus atlyginimus.

GREECE

Graikija patiria migraciją pastaruosius 30 metų, daugiausia dėl geopolitinių pokyčių Vidurio Rytų Europoje. Šiuo metu Graikijoje imigrantų populiacija sudaro apie 1,3 milijono žmonių (12% visų 11 milijonų gyventojų). Pabėgėlių ir migrantų srautai į Europą jokių būdu nėra naujas reiškinys, tačiau 2015 m. Buvo žengtas didesnis problemos mastas ir pobūdis. Graikija yra pagrindinis įėjimo į Rytų Viduržemio jūros kelią taškas, o prieglobsčio prašytojų skaičius pasiekė aukščiausią tašką 2016 m., Kai Graikija tapo pirmąja ES šalimi pagal prieglobsčio prašytojų skaičių, palyginti su gyventojų skaičiumi (beveik 5 prašytojai iš 1000 gyventojų, palyginti su 2,5 ES28). vidurkis). Moterų ir vaikų, jaunesnių nei 18 metų, dalis yra labai didelė (beveik 40%) - tai rodo didelis atvykėlių skaičius iš Sirijos ir Irako.⁵

LIETUVA

Daugelį metų didžiąjai daliai imigrantų atstovavo anksčiau emigravę ir į **Lietuvą** grįžę Lietuvos piliečiai (apie 82 proc.). Likusieji buvo ES piliečiai (3%) ir ne ES piliečiai (15%). 2018 m. Ši tendencija pasikeitė: grįžtančių lietuvių dalis sumažėjo iki 50%, o ES piliečių dalis liko ta pati, tačiau ne ES piliečių dalis padidėjo iki 47%.⁶ Lietuvoje yra beveik 58 000 užsieniečių (turinčių leidimus laikinai arba nuolat gyventi), apie 2% visų gyventojų.⁷ Dauguma šios tautos

⁴Asylum Service Statistical Data 2008-2018, available at [http://www.moi.gov.cy/moi/asylum/asylumservice.nsf/2CD77F5605187E5CC2257FE0003586F9/\\$file/Asylum%20Statistical%202008_2018.pdf](http://www.moi.gov.cy/moi/asylum/asylumservice.nsf/2CD77F5605187E5CC2257FE0003586F9/$file/Asylum%20Statistical%202008_2018.pdf)

⁵ Briefing report *Integration of refugees in Greece, Hungary, Italy* Employment and Social Affairs of European Parliament 2018, available at [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2018/614205/IPOL_STU\(2018\)614205_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2018/614205/IPOL_STU(2018)614205_EN.pdf)

⁶ *Migration in numbers*, available at <http://123.emn.lt/en/>

⁷ *Migration Department of the Republic of Lithuania. Official statistics (2018)*, available at <https://www.migracija.lt>

žmonių yra iš kaimyninių šalių, tokių kaip Ukraina, Baltarusija ir Rusija, Latvija, Lenkija, taip pat iš kitų ES šalių. Į Lietuvą atvyksta užsieniečių iš Indijos, JAV, Turkijos, Sirijos ir kitų šalių.

Kalbant apie prieglobsčio prašytojus, Lietuvoje yra trys prieglobsčio formos: pabėgėlio statusas (nuolatinis), papildoma apsauga (labiausiai paplitusi rūšis šalyje, suteikiama dvejiems metams su galimybe pratęsti) ir laikina apsauga (gali būti suteikiama vyriausybė, jei yra daugiau žmonių, prašančių prieglobsčio). Nepaisant to, kad Europos Sąjunga patiria didžiausią migrantų antplūdį dėl visame pasaulyje vykstančių konfliktų, prieglobsčio prašytojų skaičius Lietuvoje išlieka toks pats - vidutiniškai 490 prieglobsčio prašymų per metus. Daugiausia paraiškų gaunama iš Sirijos, Rusijos, Afganistano, Baltarusijos, Azerbaidžano ir Tadžikistano.⁸

Paprastai į Lietuvą persikelia 20–49 metų žmonės ir jie persikelia dėl priežasčių, susijusių su darbu (55 proc.), išsilavinimu (15 proc.), šeimos susijungimu (23,5 proc.) ir kt. (6,5 proc.).

JUNGTINĖ KARALYSTĖ

JK pabėgėlių, prieglobsčio prašytojų ir ES migrantų skaičius mažėja, ypač po 2016 m. Referendumo, o ne ES migracija ir toliau buvo nuolat didesnė už ES migraciją. Anot Jungtinių Tautų vyriausiojo pabėgėlių komisaro (JTVPK), 2018 m. JK buvo 126 07720 pabėgėlių, 45 244 nagrinėjamos prieglobsčio bylos ir 125 asmenys be pilietybės.⁹

Prieglobsčio prašymų JK yra palyginti nedaug. 2018 m. **Prieglobsčio prašė** 37 453 žmonės. Šis skaičius buvo maždaug pastovus per pastaruosius penkerius metus ir yra daug mažesnis nei 2002 m., Kai paraiškų skaičius pasiekė aukščiausią lygį - 103 000. Prieglobsčio prašytojai sudarė apie 5 proc. Imigrantų į JK 2018 m. Mažuma prašymų patenkinami priėmus pirmąjį sprendimą, kai kurie patenkinami pateikus apeliaciją, o byla gali užtrukti metų, kol ji bus baigta.¹⁰

JK taip pat vykdo perkėlimo programas, siekdama paimti pabėgėlius tiesiai iš užsienio, ir vyriausybė įsipareigojo iki 2020 m. Per pažeidžiamų asmenų perkėlimo programą perkelti 20 000 sirų. Iki 2017 m. Pabaigos pagal šią schemą į JK buvo atvykę 10 538 pabėgėliai iš Sirijos.¹¹

⁸ The Ministry of the Interior, *Issues of the Republic of Lithuania (2018). Migration Yearbook*, available at <https://osp.stat.gov.lt/services-portlet/pub-edition-file?id=33220>

⁹ Asylum in the UK - Home Office, UNHCR 2018 *Global Trends Report*, available at <https://www.unhcr.org/uk/asylum-in-the-uk.html>

¹⁰ *Migration statistics: How many asylum seekers and refugees are there in the UK?*, March 18, 2019 Georgina Sturge, available at <https://commonslibrary.parliament.uk/insights/migration-statistics-how-many-asylum-seekers-and-refugees-are-there-in-the-uk/>

¹¹ *New global resettlement scheme for the most vulnerable refugees announced*, available at <https://www.gov.uk/government/news/new-global-resettlement-scheme-for-the-most-vulnerable-refugees-announced>

1.2 Tendencijos ir požūriai į migracijos situaciją

ITALIJA

Kaip rodo „Eurobarometro“ duomenys¹², bendras Europoje esančių migrantų iš ne Europos Sąjungos skaičius yra pervertintas, ypač Italijoje, kur šis procentas, kuris šiuo metu atitinka 7 proc., yra daug didesnis (25 proc.).

Kalbant apie **Italiją**, analizė atlikta naudojant NIM indeksą, kurį sukūrė „Pew“ tyrimų centras¹³, kuris matuoja nacionalizmo jausmą ir antiimigrantų jausmą, parodė, kad kuo stipresnis priešiškas migrantams, tuo didesnis suvokimas migrantų buvimo šalyje klaida. Italija tapo Europos šalimi, kurioje priešiškas migracijai ir religinėms mažumoms yra aukščiausias. Furthermore, the study shows that many Italians believe that migrants worsen the criminal situation, the job situation and the welfare state.¹⁴

Du vidaus reikalų ministro paskelbti įstatymų dekretai dėl saugumo ir migracijos kelia daug diskusijų visuomenės nuomonėje. 2018 m. Spalio 4 d. Nutarimas Nr. 133 ir Nutarimas Nr. 2019 m. Birželio 14 d. 53 straipsnis drastiškai pakeitė migrantų padėtį Italijoje. Pirmuoju dekretu nustatomi griežti leidimų gavimo parametrų apribojimai, panaikinant kai kuriuos leidimų tipus ir sukuriant netikrumą dėl kai kurių jau galiojančių leidimų galiojimo. Be to, dekretu keičiamas SPRAR (Sistema di Protezione per Richiedenti Asilo e Rifugiati, ty prieglobsčio prašytojų ir pabėgėlių apsaugos sistema) ir prieglobsčio prašytojų svetingumo sąlygos: sistema, kuri Europos lygiu buvo laikoma didele pavyzdžiu. kadangi tai suteikia mokymo ir socialinės integracijos galimybių, iš tikrųjų bus skirtas tik asmenims, turintiems teisę į tarptautinę apsaugą, naujiems leidimams gyventi specialiais atvejais ir nelydimiems nepilnamečiams migrantams¹⁵. Ilgas prieglobsčio prašytojų buvimas tik prefektūrų įsteigtuose neeilinio priėmimo centruose (CAS), kuriuose dažnai nėra numatytos tinkamos integracijos procedūros, yra neigiamas veiksnys tiek jų fizinei, tiek psichinei sveikatai. Visa tai sustiprina politiniai ir žiniasklaidos diskursai, kurie pastaraisiais metais padėjo sukurti platų anti-migrantų jausmą, neatsižvelgiant į socialinę klasę, geografinę kilmę ar išsilavinimą, sukeliantį vis didesnę atskirties, netolerancijos ir diskriminacijos pojūtį.¹⁶

KIPRAS

¹² Istituto Cattaneo, *Immigrazione in Italia: tra realtà e percezione*, agosto 2018, available at <http://www.cattaneo.org/wp-content/uploads/2018/08/Analisi-Istituto-Cattaneo-Immigrazione-realtà-e-percezione-27-agosto-2018-1.pdf>

¹³ NIM index developed by the Pew Research Center, available at <https://www.pewresearch.org/fact-tank/2018/06/19/western-europeans-vary-in-their-nationalist-anti-immigrant-and-anti-religious-minority-attitudes/>

¹⁴ Istituto Cattaneo, *Immigrazione in Italia: tra realtà e percezione*, agosto 2018 (<http://www.cattaneo.org/wp-content/uploads/2018/08/Analisi-Istituto-Cattaneo-Immigrazione-realtà-e-percezione-27-agosto-2018-1.pdf>)

¹⁵ *Migrazioni in Sicilia 2018*, osservatorio migrazioni, Istituto di formazione politica Pedro Arrupe, available at <http://www.osservatoriomigrazioni.org>

¹⁶ Caritas Italiana, *Common Home – Migration and Development in Italy*, Rome, May 2019 (<https://www.caritas.eu/wordpress/wp-content/uploads/2019/05/CommonHomeItalyEN.pdf>)

Neseniai išgelbėdamas Sirijos pabėgėlius, kuriems kilo pavojus **Kipro** teritorinėse teritorijose, Kipras praktikoje parodė, kad yra pasirengęs visapusiškai reaguoti į pabėgėlių krizę vykdydamas savo įsipareigojimus pagal Europos įstatymus. Šiuo metu šalyje yra du prieglobsčio prašytojų apsaugos ir gydymo priėmimo centrai, prižiūrimi Kipro prieglobsčio tarnybos. Kipras yra daugiakultūrė šalis, kurioje gyvena beveik vienas milijonas žmonių, kilusių iš skirtingų šalių, turinčių tautybes ir religijas. Dauguma kipriečių nori priimti užsieniečius, ir daugelis šeimų integruoja juos kaip narius. Be to, yra keletas organizacijų, remiančių migracijos šalies gyventojus, siūlančių jiems sveikatos apsaugą, namus ir maistą.

Vis dėlto bendra migrantų ir pabėgėlių padėtis yra pakankamai sudėtinga, kad keltų įtampą tarp vietinių Kipro gyventojų ir užsieniečių. Kai kuriais atvejais užsieniečiai apleidžia savo darbo aplinką, namus, savo draugus ir giminačius Kipre, norėdami grįžti į savo kilmės šalį iš anksto nepranešę apie tai savo teisėtiems darbdaviams. Apskritai teisės aktuose yra daug spragų, todėl neįmanoma rasti ir padėti šiems žmonėms. Be to, nedidelis procentas Kipro gyventojų rodo rasistinį požiūrį, polinkius ir ketinimus, tokiu būdu didindamas vietinių ir užsieniečių konkurenciją ir įtampą. Tačiau tokį elgesį dabar smerkia tiek Kipro vyriausybė, tiek dauguma Kipro žmonių. Siekiant kovoti su tokiais nuostatomis, ketinama įgyvendinti naują užsieniečių integracijos planą.¹⁷

GRAIKIJA

Nepaisant sunkios ekonominės padėties, naujausi **Graikijos** naujokai yra labai empatiški, ir jie dažniausiai vertinami kaip darbštūs ir geranoriški. Beveik 77% žmonių mano, kad migrantai nori dirbti sunkiau ir už mažesnę atlyginimą nei graikai, o daugiau nei pusė (56%) mano, kad migrantai stengiasi integruotis į Graikijos visuomenę. Nors dauguma pritaria pabėgėlių priėmimo principui ir leidžia jiems išlaikyti savo tradicijas, dauguma graikų abejoja, ar neseniai atvykę asmenys yra tikri pabėgėliai, ir neigiamai vertina imigracijos poveikį jų šaliai dėl ekonominių ir kultūrinių priežasčių. Tik 21% graikų mano, kad imigracija naudinga ekonomikai, o daugiau nei pusė (51%) mano, kad imigracija kainuoja gerovės sistemą ir eikvoja išteklius. Kiti ekonominiai argumentai, palaikantys imigraciją, mažai palaikomi, pavyzdžiui, galima nauda jaunesniems migrantams, kurių mokesčiai prisideda prie pensijų sistemos. Panašiai tik 22 proc. Mano, kad imigracija daro Graikiją gyvybingesnę ir įdomesnę gyvenimo vietą, o 52 proc. Atmeta argumentą, kad imigracija praturtino Graikijos kultūrinį gyvenimą. Šie požiūriai sutampa su graikų skeptišku požiūriu į globalizaciją, nes tai yra ir kultūrinė grėsmė, ir padidėjusios nelygybės varomoji jėga.¹⁸

LIETUVA

¹⁷ ECRI Conclusions on the implementation of the recommendations in respect of Cyprus, ECRI Secretariat Directorate General II – Democracy - Council of Europe, available at <https://rm.coe.int/interim-follow-up-conclusions-on-cyprus-5th-monitoring-cycle-/168094ce05>

¹⁸ Attitudes Towards National Identity. Immigration, and Refugees in Greece, 2019, available at <https://www.thesocialchangeinitiative.org/wp-content/uploads/2019/04/Exec-Summary-Greece-Eng.pdf>

Lietuviai žymiai labiau rūpinasi emigracijos problema, kuri **Lietuvoje** yra prieštaringai vertinama tema, sulaukia plačios žiniasklaidos dėmesio. Tai, kad jauni žmonės palieka šalį, visuomenė politizavo ir neigiamai suprato. Be to, plačiai paplitusi mintis, kad ekonominė ir politinė padėtis „verčia“ lietuvius išvykti iš šalies. Imigracija taip pat suvokiama gana neigiamai. 2010 m. TMO ir Europos migracijos tinklo (EMT) atlikto tyrimo duomenimis, 58% visų Lietuvos gyventojų mano, kad trečiųjų šalių piliečių imigracija yra neigiamas reiškinys, ypač darbo rinkai. Tačiau jaunesni ir labiau išsilavinę žmonės imigraciją vertina pozityviau ir tikisi, kad tai duos ekonominių pranašumų šaliai.¹⁹

Gauti darbą neturint laikino leidimo gyventi sunku. Prašymo išduoti leidimą gyventi šalyje procesas yra labai biurokratinis: prašymai gali būti pateikiami tik keliuose miestuose, o laukimo laikas gali būti gana ilgas. Todėl, jei baigiasi laikinosios turistinės vizos galiojimas ir reikia laukti kelis mėnesius, pareiškėjas turi grįžti namo arba laukti savo eilės ne Europos šalyje. Migracijos departamentų tarnautojai prastai kalba angliškai, todėl reikia samdyti vertėją. Kaimo vietovių žmonės įtariai vertina migrantus dėl jų kultūrinių religijos ir požiūrio skirtumų.

JUNGTINĖ KARALYSTĖ

Remiantis visuotine apklausa, kurios metu taip pat nustatyta, kad beveik pusė britų mano, kad imigrantai yra teigiami arba neutralūs šalies atžvilgiu, britai labiau įsitikinę imigracijos pranašumais nei bet kuri kita pagrindinė Europos tauta. „YouGov“ ir „Cambridge“ globalizmo tyrime nustatyta, kad 28 proc. Britų tikėjo, kad imigracijos nauda viršija išlaidas, palyginti su 24 proc. Vokietijoje, 21 proc. Prancūzijoje ir 19 proc. Danijoje. Dar 20% britų tikėjo, kad išlaidos ir nauda bus maždaug vienodi, o 16% nebuvo tikri. Tačiau imigracija vis dar nėra populiari, ir aiški dauguma britų visuomenės pritaria sumažintam lygiui. Imigracija taip pat suvokiama kaip viena iš svarbiausių problemų, su kuria susiduria Didžiosios Britanijos visuomenė, nors jos pobūdis sumažėjo po „Brexit“ referendumo. Tai turi realių padarinių ne tik tai, kaip žmonės jaučia migraciją, bet ir nacionaliniu lygiu gyvybiškai svarbius klausimus, tokius kaip „Brexit“, atsižvelgiant į tai, kad beveik visos analizės kelia susirūpinimą dėl imigracijos priežasčių, dėl kurių dauguma JK rinkėjų palaikė pasitraukimą iš ES, ar jos artimoje dalyje.

Klaidingas supratimas apie migraciją yra toks įprastas reiškinys, kad jie dažnai priimami gūžtelėjus pečiais. Tyrimai rodo, kad britai mano, kad maždaug ketvirtadalis gyventojų yra imigrantai, o pusė jų yra maždaug 13%. Jie mano, kad imigracija iš ES šalių beveik tris kartus viršija faktinį 6 proc. Žmonės klysta ne tik mastu, bet ir kompozicija. Kai žmonių buvo paklausta, kokio tipo imigrantai galvoja apie imigraciją, dažniausiai minimi pabėgėliai ir prieglobsčio prašytojai, kai jie iš tikrųjų yra mažiausia imigrantų kategorija. Žmonių psichinį įvaizdį lemia žiniasklaidos pasirodymas ir tendencija sutelkti dėmesį į pačius beviltiškiausius

¹⁹ *Migration in numbers*, IOM and the European Migration Network (EMN), available at <http://123.emn.lt/en//>

atvejus, o ne į dažnesnes žmonių, kurie imigruoja dirbti, mokytis ar būti su šeima, kategorijas.²⁰

1.3 Migrantų ir pabėgėlių užimtumo, užimtumo tarnybos ir jiems prieinamų paramos bei mokymosi galimybių apžvalga

ITALIJA

Dauguma migrantų, atvykstančių į **Italiją**, yra kvalifikuoti rankiniu būdu. Keletas įprastų darbų, kuriuos migrantai darydavo savo kilmės šalyje, pavyzdžiai yra mechanikai, su statyba susiję darbai, metalo darbininkai ir siuvėjai. Kiti migrantai dirbo ūkininkais, piemenimis ir žvejais. Tarp nekvalifikuotų darbininkų dažniausiai dirba vairuotojai, su statyba susiję darbai, valytojai ir padavėjai. Kilmės šalies savarankiškai dirbantys asmenys dažniausiai būna parduotuvių savininkai arba žmonės, dirbantys šeimos parduotuvėje; kiti užsiėmė prekyba ir komercija vietinėse rinkose, savo rankdarbiais prekiaavo rankdarbiai, menininkai ir muzikantai. Darbuotojai atstovauja įvairialypei kategorijai, kurią sudaro žmonės, dirbantys aptarnavimo, kelionių ir darbo prie darbo vietose. Tai taip pat apima karinius ir saugumo pareigūnus, kurie sudaro 40,2 proc. Šios grupės. Kai kurie kiti įprasti šios kategorijos darbo pavyzdžiai: mokytojai, žmonės, atliekantys administracinius biuro darbus, ir registratūros specialistai.

Remiantis Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (OECD) duomenimis, migrantai dažnai yra išnaudojami darbo jėgos ir tuo pačiu susiduria su keliomis kliūtimis patekti į vidutinius ir aukštesnius darbo rinkos sektorius. Tai, be kita ko, lemia diskriminacija, įgūdžių neatitikimas ar įgūdžių pripažinimo stoka. Visa tai pablogina padėtis Italijos darbo rinkoje, kuriai būdingas didelis nedarbas ir neformalumas.

Tačiau neseniai įsteigta Nacionalinė Aktyvaus Darbo Politikos Agentūra (ANPAL) ir sustiprinti nacionaliniai užimtumo centrai („Centri per l'Impiego“), po kurių sustiprėjo ryšiai su Italijos pabėgėlių priėmimo sistema (SPRAR). visi labai perspektyvūs žingsniai.²¹ Be to, Darbo ir socialinės politikos ministerijos sukurta Italijos integracijos svetainė yra priemonė, sukurta skleisti informaciją apie migrantų integracijos paslaugas visoje šalies teritorijoje. Tinklapyje pateikiamos svetainės, reklamuojančios darbo galimybes, ir subjektai, galintys padėti migrantams, norintiems savarankiškai dirbti, suprasti, kokia yra vietos politika, kokių veiksmų reikia imtis, siūlantys patarimus, patarimus, kuravimą, mokymą, palengvinant prieigą prie verslo pradžios paskatos ir finansiniai ištekliai bei mikrokreditai. Šiaip ar taip, naujasis Saugumo dekretas 133/2018 atideda prieglobsčio prašytojų registravimo

²⁰ What Britons get wrong about immigration – and why politicians need to tell them the truth, January 3, 2019 6.26am EST, <http://theconversation.com/what-britons-get-wrong-about-immigration-and-why-politicians-need-to-tell-them-the-truth-109306>

²¹ Caritas Italiana, *Common Home – Migration and Development in Italy*, Rome, May 2019, available at <https://www.caritas.eu/wordpress/wp-content/uploads/2019/05/CommonHomeItalyEN.pdf>

procedūras ir sukuria kliūtis jiems gauti leidimą gyventi, pvz., dokumentą, leidžiantį jiems dirbti Italijoje. Tuo pačiu dekretu buvo panaikinta prieglobsčio prašytojų galimybė likti sistemoje SPRAR, kuri buvo vienintelė integruota sistema, teikianti profesinius mokymus ir stažuotes (vis dėlto sistema vis dar prieinama tarptautinės apsaugos gavėjams).²²

KIPRAS

Remiantis „GrantXpert“ atliktais tyrimais, daugelis užsieniečių, atvykę į **Kiprą**, negavo jokios vyriausybės paramos, o kiti rado šiokią tokią paramą iš Kipro vyriausybės, draugų ar privačių agentūrų. Visų pirma, užsieniečiai turi tam tikrų galimybių išmokyti graikų kalbą, lankydami Kipro vyriausybės siūlomose pamokose per įvairias struktūrinių fondų remiamas mokymo programas, siūlomas visuose Kipro miestuose. Didžioji dalis užsieniečių, gyvenančių Kipre, nemoka graikų kalbos, nes anglų kalba yra gerai suprantama tiek vietinių, tiek užsieniečių. Be to, migrantai ir pabėgėliai dažniausiai susiranda darbą iš draugų, privačių įdarbinimo agentūrų, laikraščių, socialinės žiniasklaidos ir netgi prašo darbo nuo durų. Tačiau žmonėms, neturintiems ryšių ar galimybių naudotis išteklių, sunku susirasti darbą. Remiantis naujausiais UNHCR organizacijos (JT pabėgėlių agentūros) duomenimis, labiausiai paplitęs moterų užimtumo sektorius yra namų prižiūrėtojai ir (arba) valytojai (85,7%), o likusieji proporcingai išlieka ūkininkavimo srityje, žemės ūkyje ir degalinėse. Vyrų užimtumo sektoriai skiriasi ir pasiskirsto keliuose srityse. Konkrečiai, dauguma jų dirba ūkiuose ir žemės ūkyje (36,4%), yra namų priežiūros ir (arba) valytojai, turintys 22,7% ir mažesnę proporciją dirbantys darbus, susijusius su automobilių plovymu, degalinėse, biuro darbuose ir pristatyme. Apskritai trys populiariausi Kipro pabėgėlių darbai yra valymas, kuriame dirba 47,2 proc., žemdirbystė ir žemės ūkis (25 proc.), o degalinėse - 11,1 proc.²³

Išvados, susijusios su prieglobsčio prašytojais ir pabėgėliais, ūkininkavimu ir namų ruošos darbais, nėra patrauklios Kipro darbo jėgai, o tai yra pagrindinė priežastis, kodėl prieglobsčio prašytojai įdarbinami šiuose specifiniuose sektoriuose. Daugelis prieglobsčio prašytojų Kipre yra aukšto išsilavinimo ir kvalifikuoti daugelyje sričių, todėl jų užimtumas ne rankdarbių sektoriuose gali daryti teigiamą poveikį šalies ekonomikai. Tyrimo išvados rodo, kad pagrindiniai sektoriai, kuriuose dirba imigrantai, yra vidutinės ir žemos kvalifikacijos darbai Kipre, tokie kaip namų ruošos darbai, globėjai, statyba, gastronomija, turizmas ir svetingumas. Namų darbuotojus, valytojus ir rūpintojus beveik sudaro azijiečiai, visų pirma filipiniečiai, Šri Lankos gyventojai ir moterys iš Indijos. Be to, kai kurie rytų europiečiai taip pat pradėjo dirbti šiose srityse. Apskritai atlyginimai, kuriuos Kipro gyventojai siūlo užsieniečiams, yra per maži, palyginti su Europos standartais ²⁴.

²² SGI, *Access to the labour market – Italy*, AIDA website https://www.asylumineurope.org/reports/country/italy/reception-conditions/employment-education/access-labour-market#footnote2_6cx45ji

²³ Cyprus: *Distribution of employment by economic sector from 2008 to 2018*, available at <https://www.statista.com/statistics/382141/employment-by-economic-sector-in-cyprus/>

²⁴ *The Living Conditions of Asylum-Seekers in Cyprus*, May 2018, United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR) in Cyprus and the University of Nicosia, available at <https://www.unhcr.org/cy/wp-content/uploads/sites/41/2018/05/LivingConditionsOfAsylumSeekersReport.pdf>

GRAIKIJA

Graikijos darbo rinkos sąlygos nuo krizės pradžios labai pablogėjo, ir trumpalaikės perspektyvos išlieka niūrios. Nedarbo lygis padidėjo iki rekordinio lygio, o užimtumo lygis mažėjo, o užsieniečiai nukentėjo labiau nei piliečiai. Be to, dramatiškai išaugo skurdo ar socialinės atskirties rizikos asmenų skaičius. Remiantis naujausiais duomenimis (2017 m.), Trečiųjų šalių piliečių nedarbo lygis žymiai viršija piliečių nedarbo lygį (38,3 proc., palyginti su 26,1 proc.). Ekonominės krizės labiausiai nukentėjo profesijos ir veikla, kurioje daugiau atstovaujama darbuotojams migrantams. Graikijoje didžioji dalis dirbančių migrantų yra nekvalifikuoti arba pusiau kvalifikuoti fiziniai darbuotojai, dirbantys pirminiame sektoriuje, statybose, turizmo srityje, smulkiose profesijose ir tokiose gamybos srityse kaip maistas ir gėrimai, tekstilė, baldai). Daugelis kitų dirba privačiuose namų ūkiuose. Dauguma migruojančių darbuotojų gauna nedidelį atlyginimą ir yra įdarbinami laikinuose ir sezoniniuose darbuose, dažnai neturėdami jokio draudimo ²⁵.

Kvalifikacijų pripažinimo ir sertifikavimo sunkumai yra vienas iš pagrindinių trečiųjų šalių piliečių integracijos į darbo rinką iššūkių. Norėdami įsidarbinti, prieglobsčio prašytojai ir trečiųjų šalių piliečiai turi gauti darbo leidimus, darbo pažymėjimus ir kt., Sukurdami „administracinę naštą“, kuri kai kuriuos darbdavius atbaido nuo įdarbinimo.

Graikijoje buvo imtasi tam tikrų palaikomųjų priemonių, siekiant pagerinti migrantų integraciją į švietimo sistemą ir kalbos įgūdžius, taip pat siekiant sustiprinti tarptautinės apsaugos gavėjų ir prieglobsčio prašytojų integraciją į darbo rinką. Tačiau veiksmingai įgyvendinti šias priemones buvo sunku dėl didelių prieglobsčio prašytojų srautų ekonominių ir darbo rinkos iššūkių metu.

Tarptautinės apsaugos gavėjai, turintys galiojantį leidimą gyventi, turi teisę į apmokamą darbą, paslaugas ar darbą arba gali savarankiškai vykdyti ekonominę veiklą tokiomis pačiomis sąlygomis kaip ir piliečiai. Tarptautinės apsaugos prašytojai, baigę prašymo procedūrą ir turėdami „tarptautinės apsaugos prašytojo kortelę“ arba „prieglobsčio prašytojo kortelę“, turi teisę į apmokamą darbą arba paslaugų teikimą. Prieglobsčio prašytojai taip pat gali patekti į darbo rinką, kai prašymo pateikimo procedūra baigiama dėl priežasčių, kurios nėra pareiškėjo kaltė. Tačiau šios nuostatos daugiausia liko popieriuje. Priemonės, remiančios patekimą į darbo rinką, įskaitant kalbų kursus, mokymą ir įgūdžių pripažinimą, nėra pakankamai išplėtos ir yra suskaidytos per daugelį projektų, kuriuos įgyvendina NVO remdamos ES lėšas. Nors 2013 m. Balandžio mėn. Nacionalinėje trečiųjų šalių piliečių įtraukties strategijoje pabrėžiamas informacijos, mokymo ir užimtumo tarnybų (įskaitant paramą savarankiškam darbui) vaidmuo, jos įgyvendinimui trukdo išplėtos aktyvios darbo rinkos politikos sistemos nebuvimas.

LIETUVA

²⁵ *The Social and Employment Situation in Greece*, available at [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/note/join/2013/507491/IPOL-EMPL_NT\(2013\)507491_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/note/join/2013/507491/IPOL-EMPL_NT(2013)507491_EN.pdf)

Apskritai apie 55% į **Lietuvą** atvykstančių migrantų yra ieškančys darbo. Remiantis Lietuvos darbo biržos duomenimis, šiuo metu Lietuvoje trūksta darbo jėgos šioms profesijoms: tarptautinių krovinių transporto priemonių vairuotojams, suvirintojams, metalo korpusų surinkėjams, betono darbininkams, elektrikams, tinkuotojams, siuvėjams ir kt.²⁶

Migrantų užimtumo klausimas yra tiesiogiai susijęs su jų kvalifikacija ir kalbų įgūdžiais. Iš tiesų gana sunku įsidarbinti nekalbant bent kažkokiam lietuviui. Daugeliu atvejų į aukštos kvalifikacijos darbus galima patekti tik išlaikius kalbos testą. Kita problema yra ta, kad kai kurie darbdaviai yra linkę įdarbinti migrantus nelegaliai, todėl kyla kitų problemų, tokių kaip medicininės pagalbos nebuvimas ir nesąžiningas atlyginimas. Teisės aktai, skirti išsaugoti Lietuvos darbo rinką Lietuvos piliečiams, kelia daugybę reikalavimų ir kliūčių įsidarbinti. Papildoma problema yra konkurencija su kvalifikuota Lietuvos darbo jėga pretenduojant į aukštos kvalifikacijos darbą ir angliškai kalbančių asmenų galimybių stoka.

ES piliečiams įdarbinimo procesas Lietuvoje yra gana paprastas. Užsienio šalių, kurios nėra ES narės, norinčios dirbti Lietuvoje, vietoj to, jos turi atitikti specifines sąlygas, ty pirmiausia jos turi susirasti darbdavį ir gauti darbo leidimą ar sprendimą, atitinkantį darbo rinkos poreikius. Po to užsienietis gali kreiptis dėl darbo vizos ar leidimo gyventi. Imigrantai, norėdami įsidarbinti, turi atlikti kelis veiksmus²⁷:

1. Rasti laisvą darbo vietą / darbdavį
2. Gauti leidimą dirbti
3. Gauti vizą / leidimą gyventi

Kalbos mokymasis ir kvalifikacijos patvirtinimas yra viena didžiausių kliūčių, su kuriomis susiduria naujai atvykę asmenys, nes kalba nėra lengva. Keletas institucijų rengia kursus, dauguma jų vyksta Vilniuje. Asmenys, įgiję tam tikrą išsilavinimą ir (arba) turintys užsienio kvalifikaciją, norintys studijuoti Lietuvos aukštosiose mokyklose, gali kreiptis į atitinkamas institucijas dėl užsienio kvalifikacijų įvertinimo ir pripažinimo.

Kalbant apie paramą ir pagalbą migrantams, yra keletas svetainių, kuriose migrantai ir užsieniečiai gali rasti naudingos informacijos apie persikėlimą / grįžimą į Lietuvą, darbą, švietimą, integraciją, socializaciją, būstą ir sveikatos priežiūrą, socialinę, psichologinę ir teisinę pagalbą. (pvz., „Renkuosi Lietuvą“ centras, „The Home Home“ organizacija ir TMO - Tarptautinė migracijos organizacija, Raudonojo kryžiaus organizacija).

JUNGTUNĖ KARALYSTĖ

Tyrimai rodo, kad gimę užsieniečiai sudarė 17% **JK** užimtų gyventojų 2018 m. Tiek migrantų, tiek JK gimusiųjų nedarbo lygis nuo 2012 iki 2018 m. Stabiliai krito, o bedarbiai migrantai rečiau reikalavo bedarbio pašalpos (18%) nei JK gimę bedarbiai (26 proc.). Indijoje, Rytų ir Pietryčių Azijoje bei 14 ES valstybių narių gimę darbuotojai yra labiau linkę į aukštos

²⁶ *Migration in numbers*, available at <http://123.emn.lt/en/>

²⁷ *Renkuosi Lietuvą*, available at <https://www.renkuosilietuva.lt/en/>

kvalifikacijos profesijas nei gimę JK, tuo tarpu naujose ES valstybėse narėse gimusieji yra labiau linkę į žemos kvalifikacijos profesijas.

Trečdalis darbuotojų, gimusių naujosiose ES valstybėse narėse, dirbo mažmeninės prekybos ir gamybos srityse 2018 m. Indijoje ir 14 ES valstybių narių gimę darbuotojai turėjo didžiausią metinį vidutinį darbo užmokestį 2018 m. Daugiau nei pusė aukštos kvalifikacijos darbuotojų, gimusių naujosiose ES valstybėse narėse (56 proc.) Dirbo žemos ir vidutinės žemos kvalifikacijos darbus 2018 m. ; Iš užsienio kilę darbuotojai buvo labiau linkę dirbti naktinėmis pamainomis ir nenuolatinius darbus nei gimę Jungtinėje Karalystėje.²⁸

Naujausi Oksfordo universiteto tyrimai²⁹ nustatė, kad prieglobsčio migrantai yra mažiau linkę įdarbinti nei asmenys, gimę JK ir kitose migrantų grupėse. Prieglobstyje dirbantys migrantai uždirba mažiau ir dirba mažiau valandų nei JK gimę ir kiti migrantai.

Kita vertus, labiau tikėtina, kad prieglobsčio migrantai dirba savarankiškai, nei JK gimę ir kiti migrantai. Iš viso 21% prieglobstį gaunančių migrantų dirba savarankiškai, palyginti su 14% JK kilusių darbuotojų. Be to, bedarbiai migrantai, ieškantys prieglobsčio, yra labiau linkę ieškoti valstybinių agentūrų (pvz., Darbo centrų). Iš viso 37% bedarbių migrantų, kurie dirbo be prieglobsčio, kaip pagrindinį darbo paieškos būdą naudojo valstybinėmis agentūromis, ty maždaug dvigubai daugiau nei JK gimusių bedarbių ieškančių darbo asmenų.

Vietinės valdžios institucijos turi teisinę pareigą užtikrinti, kad visiems privalomojo mokyklinio amžiaus vaikams, gyvenantiems jų apylinkėse, būtų prieinamas amžius, gebėjimai ir bet kokie specialieji švietimo poreikiai (SEN), kurių jie gali turėti, nepriklausomai nuo vaiko imigracijos statuso ar teisės apsigyventi. Tačiau pabėgėlių ir prieglobsčio prašytojų vaikams ir jaunimui dažnai yra sunkiau gauti išsilavinimą, palyginti su kitomis grupėmis. Visuomenė remia stiprią tarptautinę studentų migraciją, ir žmonės paprastai supranta ekonominę ir švietimo naudą, kurią Britanijai teikia tarptautiniai studentai.³⁰ Pabėgėliams yra tam tikra finansinė pagalba studijuojant universitete, tačiau mokestis už mokslą priklauso nuo asmens imigracijos statuso, kur jis gyvena ir nuo to, kiek laiko jis gyvena JK.

Patarimus dėl darbo paieškos ir lengvatų galima rasti vyriausybės tinklalapyje. Pabėgėliams gali būti suteikta pagalba ir finansinė parama per JK išmokų sistemą, jei jie ieško darbo, nėra pakankamai gerai dirbti, yra vieniši tėvai, turi mažas pajamas arba yra sulaukę pensinio kredito amžiaus. Daugelyje miestų yra migrantų išteklių centrai, teikiantys karjeros patarimus, kuriantys gyvenimo aprašymus, teikiantys patarimus, teikiantys pagalbą ieškant darbo, padedantys užpildyti paraiškas ir teikiantys interviu.

²⁸ *Migrants in the UK Labour Market: An Overview*, 15 Jul 2019 UK Labour, available at <https://migrationobservatory.ox.ac.uk/resources/briefings/uk-public-opinion-toward-immigration-overall-attitudes-and-level-of-concern/>

²⁹ *New report explores barriers to employment for refugees and 'asylum migrants'*, 25 Apr 2019, available at <https://www.ons.gov.uk/peoplepopulationandcommunity/populationandmigration/internationalmigration/bulletins/migrationstatisticsquarterlyreport/august2018>

³⁰ *International students and the UK immigration debate report*, available at <https://www.universitiesuk.ac.uk/policy-and-analysis/reports/Pages/international-students-uk-immigration-debate.aspx>

1.4 Vietinių amatų sektoriaus apžvalga ir tendencijos

ITALIJA

Italija turi puikias tradicijas ir didžiulį kvalifikuotų rankdarbių paveldą, platinamą įvairiuose sektoriuose ir įvairiuose procesuose, kurie dažnai kyla iš senovės populiarių meninių išraiškų, perleistų per šimtmečius. Pastaraisiais metais Italijos amatų sektorius išsiplėtė dėl to, kad dalis naujų individualių amatininkų įmonių vadovauja migrantams (migrantų verslumo įgūdžiai paprastai laikomi aukštesniais nei vietinių gyventojų). Migrantų meistriškumas yra visuma, kurią sudaro 181 494 įmonės, 71% jų vadovauja verslininkas, gimęs ne Italijoje, ir jos sudaro 13,5% viso sektoriaus. Rumunija, Albanija ir Kinija yra pagrindinės verslininkų kilmės šalys ir jos sudaro 43,7% šio svarbaus nacionalinės gamybos audinio.³¹

Naujausi duomenys³² rodo, kad 7,6% amatininkų 2017 m. buvo ne ES piliečiai: 128 429 iš viso 1 700 816. Procentas buvo šiek tiek didesnis, palyginti su 2016 (7,3%) ir 2015 (7,1%). Amatininkų veikla patvirtino stiprią vyrišką konotaciją tiek apskritai (79,4%), tiek tarp ne ES piliečių (82,8%). 2017 m. regionai, kuriuose didžiausia ne ES rankdarbių koncentracija buvo Lombardija (25,2 proc.), Emilija-Romanija (16,9 proc.) ir Toskana (14,4 proc.). Ne ES šalių rankdarbiai yra žymiai jaunesni nei visų rankdarbių. Iš tikrųjų 2017 m. Italijoje apie pusė jų buvo jaunesni nei 40 metų. Daugiausia amatininkų bendruomenė yra albanai (25,1%), po to seka kinai (14,9%), marokiečiai (10,5%) ir egiptiečiai (8), 7 proc.) ir tunisiečių (6,3 proc.). Toje pačioje ataskaitoje taip pat pabrėžiama, kad beveik viena iš trijų užsieniečių kompanijų (32 proc.) yra amatininkai. Tai dažnai yra paslaugos ir veikla, susieta su labai tradiciniais sektoriais (maistas, siuvimas, rankdarbiai ...), kurie pasitelkia prigimtą kultūrą kaip strateginį turtą, sukuriantį kultūrinį tiltą su prieglobos kultūra, ir pateikia naujus sprendimus prieglobos kontekste. Be to, šie verslai skatina migrantų ir vietos specialistų abipusį mokymosi procesą, susijusį su bendromis sritimis ir temomis.³³

Kalbant apie specifinę Palermo vietovę, dabartinei situacijai taip pat būdingos naujos pastaraisiais metais susikūrusios asociacijos; pavyzdys yra asociacija ALAB, įkurta 2010 m., siekiant sukurti kultūros iniciatyvos erdvę, kuria siekiama didinti žinias ir skatinti meno ir amatų sektorių. Šiandien joje yra apie aštuoniasdešimt laboratorijų ir trys šimtai narių. Ji laikoma varomąja jėga miestui, vykdančiam socialines ir kultūrines užduotis įvairiomis iniciatyvomis. Kitas naudingas amatų įrankis yra „Cezikit“ - svetainė, apimanti kiekvieną vietos amatų parduotuvę ir gimusi kaip tinklas, analizuojantis šiuolaikinio darbo formas,

³¹ Unioncamere, Camere di Commercio d'Italia, *Artigiani immigrati: boom di sarti, imprese di pulizia e giardinieri Rumeni, Albanesi e Cinesi i più numerosi*, Comunicato stampa, novembre 2016, available at <http://www.unioncamere.gov.it/P42A3249C160S123/-artigiani-immigrati--boom-di-sarti--imprese-di-pulizia-e-giardinieri.htm>

³² *Ottavo rapporto annuale. Gli stranieri nel mercato del lavoro in Italia*, available at <https://www.cliclavoro.gov.it/Barometro-Del-Lavoro/Documents/2018/Ottavo-Rapporto-Annuale-Gli-stranieri-nel-mercato-del-lavoro-in-Italia.pdf>

³³ Ministero del Lavoro e delle Politiche Sociali, *Ottavo Rapporto Annuale – Gli Stranieri nel Mercato del Lavoro in Italia*, luglio 2018, available at <https://www.cliclavoro.gov.it/Barometro-Del-Lavoro/Documents/2018/Ottavo-Rapporto-Annuale-Gli-stranieri-nel-mercato-del-lavoro-in-Italia.pdf>

kuriant bendrą dizainą ir vykdant bendruomenės veiklą, siekiant įgyvendinti socialines naujoves skatinant šiuolaikinę kultūrą.

KIPRAS

Kipras turi senas rankdarbių tradicijas, nes praeityje kaimuose gyvenantys žmonės dirbdavo įvairius rankdarbius, tai buvo ir hobis, ir darbas. Pagrindinės tradicinių rankdarbių sekcijos Kipre yra mezgimas, keramika, batų gamyba, pynimas iš krepšio, o tai yra didelė Kipro tradicijos dalis ir tik keli žmonės iki šiol ją praktikuoja. Tačiau vietiniai Kipro žmonės dirba daugelyje skirtingų rankdarbių sektorių. Visų pirma moterys užsiima mezgimu, juvelyrinių dirbinių gamyba, siuvimu, taip pat drabužių projektavimu ir gamyba. Vyrai dirba rankdarbiais, daugiausia naudodamiesi medžiu, metalu, moliu, kaulu, ragu, stiklu ar akmeniu, taip pat rankdarbiais, tokiais kaip batų, metalo dirbiniai ir instrumentai. Abiejų lyčių atstovai domina rankų darbais, tokiais kaip keramika, kepinimas ir mozaikos gaminimas.³⁴ Daugelis amatininkų neturi jokios profesinės kvalifikacijos ar su tuo susijusio išsilavinimo, tačiau per praktiką ir praktinį mokymąsi jiems pavyko išmokti svarbių savo darbo dalių ir aspektų. Tačiau daugelis vietinių gyventojų dalyvavo viešose ar privačiose pamokose ir įgijo diplomus, pažymėjimus ar net bakalauro laipsnius.³⁵

GRAIKIJA

Pastaroji ekonomikos krizė ir pastarųjų dešimties metų socialiniai bei ekonominiai pokyčiai sukūrė naują tendenciją, plėtojančią rankdarbių sritį. Graikijos visuomenė diskreditavo amatininko statusą ir vaidmenį, svarstant bet kokią veiklą mėgėjų lygiu. Šis suvokimas, atrodo, pasikeitė pastaraisiais metais, kai amatininkai vėl įgijo profesinį statusą, o nedidelio masto gamyba, atrodo, išaugo. Iš tiesų, norėdami susidurti su ekonomikos nuosmikiu, daugelis žmonių, ypač moterys, pradėjo naują verslininkystės veiklą, pagrįstą rankdarbiais, gaminant batus, papuošalus, drabužius, aksesuarus ir krepšius. Tai padėjo daugeliui graikų įveikti nedarbą ir kartu klestėti kūrybinei ekonomikai³⁶. Graikijos kultūros paveldas pasižymi didelėmis rankdarbių tradicijomis, dėl kurių įvairūs objektai buvo kuriami ir gaminami iš molio, marmuro, sidabro ir aukso. Viena iš seniausių metodų graikų tradicijoje yra keramika, dėl kurios, be kitų, buvo gaminami laikymo indai, amforos ir ąsočiai. Meno dirbiniai 6000 metų buvo dekoruoti sidabru ir auksu, o papuošalams gaminti vis dar naudojami tokie tradiciniai metodai kaip ėsdinimas, kalimas, vielos apdirbimas. Be to, Graikija turi senas marmuro drožybės tradicijas, kurios ir toliau įkvepia daugelį menininkų.³⁷

³⁴ *Cyprus Handicrafts*, available at <https://www.cyprusnet.com/article/cyprus-handicrafts.html>

³⁵ *Cyprus statistical service*, available at https://www.mof.gov.cy/mof/cystat/statistics.nsf/labour_31main_en/labour_31main_en?OpenForm&sub=1&sel=2

³⁶ *Meet the new Greek craftswomen*, available at <https://www.balcanicaucaso.org/eng/Areas/Greece/Meet-the-new-Greek-craftswomen-183185>

³⁷ *Art craft in Greece*, available at http://www.visitgreece.gr/en/civilisation/art_crafts_in_greece

Rankdarbių sektorius sparčiai vystėsi per pastaruosius dešimt metų, ir atrodo, kad kartu su turizmo ir kultūros sektoriumi gaunami labai teigiami užimtumo ir pajamų rezultatai. Padidėjęs susidomėjimas amatų gaminiais taip pat paskatino įkurti įmones, skatinančias šią tendenciją. „Askardamykti“ yra amatų institutas, įsikūręs Atėnų centre. Tai labai svetinga vieta, kur, be kita ko, rengiami avalynės ir odinių rankinių dizaino kursai, įrišimo kursai, liuteronų kursai. Jie bando derinti graikų tradicijas su šių dienų poreikiais ir reikalavimais. Be to, 2013 m., likus metams iki „Askardamykti“ atidarymo, dvi jaunos moterys atidarė „JamJar“ - pirmąjį Graikijos portalą, skirtą išskirtinio dizaino rankų darbo gaminiams. Pradėta parodyti 20 dizainerių ir amatininkų darbus. Dabar jame yra daugiau nei 400, atrinktų iš daugelio kitų pagal kokybės kriterijus.³⁸

LIETUVA

Lietuvoje rankdarbių sektorius yra labai platus ir įvairus. Tradicinė amatų gamyba yra populiari šiais laikais, nes žmonės nori turėti unikalių daiktų. Lietuvoje gaminamų tradicinių amatų rūšis lemia skirtingi veiksniai, tokie kaip geografinė padėtis, vietinių augalų rūšys, ūkininkavimas, skirtingi istoriniai įvykiai ir globalizacija. Populiariausi amatai Lietuvoje yra keramikos, audimo, drožybos ir medienos dirbiniai, kalvystė, šiaudų sodo gaminimas (3D konstrukcijos iš džiovintų šiaudų), austi tekstilės gaminiai (antklodės, staltiesės, spalvingi kilimai), gintaro papuošalai ir papuošalai, žvakių gamyba ir vaškas. gamyba, rišimas ir mezgimas, kiti amatai, susiję su tradiciniais šventiniais atributais (kaukes Užgavėnės karnavalei gaminti, velykinius kiaušinius gaminti, Verbos gaminti - džiovintų augalų puokštės, naudojamos sekmadienį prieš Velykas ir kt.).

Šiuo metu Lietuvoje kaimo turizmas yra nepaprastai populiarus, o vietiniai kaimo amatai taip pat populiarėja. Turistai nori geriau pažinti tradicinius amatus, jų istoriją ir kūrybos būdą. Rankdarbių dirbtuvės yra skirtos ne tik supažindinti turistus su amato specifiška, bet ir suteikti galimybę patiems turistams prisidėti prie gamybos proceso ir geriau pažinti amato specifiką. Lietuvos rankdarbiai savo produkciją kuria orientuodamiesi į tam tikras tikslines grupes: mažesnes ar didesnes, vietines ar užsienio turistų grupes.³⁹ Istorijoje, dailės ir etninių amatų muziejuose, amatų centruose ir regionų savivaldybių centruose visoje Lietuvoje steigiami daugybė amatų centrų. Amatai pritraukia lankytojus, todėl tai taip pat populiarėja kaip verslumo būdas.

Tyrimų rezultatai rodo, kad vietiniai rankdarbiai vertina amatų sektoriaus naudą migrantų socializacijos, jų įgūdžių tobulinimo ir savitarpio kultūrinių mainų srityse, mokantis lietuvių kalbos, priimant vietinius papročius ir tradicijas. Pabaigoje galime pastebėti, kad rankdarbiai gali būti naudinga sritis, kur migrantai gali pritaikyti savo galimybes ir įgūdžius: norint tapti rankdarbiu, formalusis išsilavinimas nėra būtinas, etninis turizmas tampa vis populiariau, sektorius siūlo galimybę išsikraustyti iš miesto ir dirbti kaimo vietovėse, galimybę tapti verslininku ar būti samdomam kitų rankdarbių.

³⁸ *Grecia: Le nuove artigiane*, available at <https://www.balcanicaucaso.org/aree/Grecia/Grecia-le-nuove-artigiane-183185>

³⁹ Zuromskaite, B. (2011). *Possibilities of traditional and ancient crafts usage for popularization of cultural tourism in Lithuania*.

JUNGTINĖ KARALYSTĖ

JK populiariausios rankdarbių tendencijos 2019 m. yra „Nešvarus pilymas“ (įvairių spalvų dažų sumaišymas prieš užpilant ant pasirinktos drobės.), pirografija (deginimas medienoje, žvakių gaminimas, origami, wabi sabi (atliekant remonto funkciją), perdirbimas, pakartotinis naudojimas, audimas ir kaligrafija.

Kadangi šiais laikais technologijos leidžia žmonėms greičiau gauti informaciją, mažmenininkai yra priversti atskirti savo prekių asortimentą nuo internetinių mažmenininkų, o tai, savo ruožtu, lemia padidėjusią rankų darbo gaminių paklausą. 2016 m. „The Guardian“ pranešė, kad JK 3 milijardų svarų amatų rinka auga 4,5% per metus ir, kai vartotojai vis geriau supranta, ką perka, jie nuolat siekia užmegzti ryšį su gamintojais, gaminančiais išskirtinius gaminius, ir jie yra vis labiau domisi ne tik gamybos, bet ir gamintojo istorija. Atsiranda stiprus apetitas pagal užsakymą ir rankomis pagamintus gaminius, o mažmenininkai, kuriems rūpi šie produktai, pateikia papildomą „x faktorių“, kuris greičiausiai nukels rinkos iššūkių bangą; tai sudarė naują rinkos galimybę nepriklausomiems mažmenininkams ir parduotuvėlėms, padidindama amatų sektorių JK.⁴⁰

Kalbant apie amatus, JK taip pat yra Amatų taryba, įsipareigojanti skatinti amatus JK. Tarybos tikslas - stiprinti kūrėjų bendruomenę, sudaryti sąlygas kiekvienam būti kūrybingu per kūrybą, suburti skirtingas bendruomenes per amatų puoselėjimo tradicijas, didinti klientų susidomėjimą amatų rinka, remti gamintojus ir amatų įmones. . Be to, oficialioje tarybos svetainėje pateikiamos naujienos ir tyrimai apie seną ir naują politiką, apie profesinį ir verslo vystymąsi. Ji reklamuoja ir demonstruoja meno parodas, asmeninių rankdarbių tinklalapius ir visa, kas susijusi su rankdarbiais JK.⁴¹

⁴⁰ Global Handicraft: Rise in demand for artisan products <https://www.autumnfair.com/news/global-handicraft-rise-in-demand-for-artisan-products>

⁴¹ Craft Council, available at <https://www.craftscouncil.org.uk>

2 LAUKO TYRIMO REZULTATAI

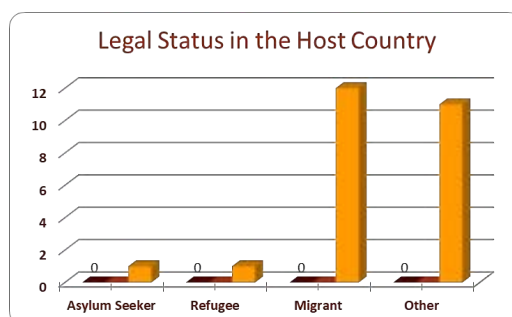
2.1 Interviu

Nuo 2019 m. kovo mėn. iki 2019 m. birželio vidurio kiekvienas „MyHandScraft“ projekto partneris organizavo interviu ciklus, kad užpildytų lauko tyrimų srities dabartinės būklės ataskaitą. Lauko studija buvo atlikta kiekvienoje šalyje partnerėje, būtent Italijoje, Kipre, Graikijoje, Lietuvoje ir Jungtinėje Karalystėje, administruojant asmeninius pokalbius iš viso 250 asmenų, kiekvienoje šalyje - 50 asmenų. Tarp šių 50 respondentų iš vienos šalies **25 buvo migrantai, naujai atvykę pabėgėliai ar prieglobsčio prašytojai**, kiti 25 buvo vietiniai **rankdarbiai ar menininkai**. Pokalbiai su migrantų grupe buvo rengiami pasitelkiant vietines konsultavimo agentūras, tokias kaip migrantų asociacijos, imigracijos paramos tarnybas ar organizacijas, švietimo partnerius, kurie padėjo kiekvieno projekto partneriui surasti migrantus, suinteresuotus dalyvauti interviu; interviu su amatininkų grupe vyko rankdarbių įmonėse, kultūros ir meno asociacijose bei vietinėse amatų parduotuvėse; juos atliko suaugusiųjų švietėjai, instruktoriai ir kiekvieno projekto partnerio organizacijos socialiniai darbuotojai.

2.2 Tikslinių grupių aprašymas

2.2.1 Migrantai

Dauguma žmonių, apklaustų **Italijoje**, buvo iš Gambijos ir Dramblio Kaulo Kranto, dar keli iš Nigerijos, Tuniso, Maroko ir Gvinėjos Konakry; kitos kilmės šalys, kurias įvardijo mažiau žmonių, yra Čilė, Malis, Tunisas, Egiptas, Bangladešas, Senegalas, Burkina Fosas, Kamerūnas, Kenija, Benino Respublika ir Gvinėja (Bisau). Daugiausia jų yra 18–25 ir 26–35 metų amžiaus grupėje, atitinkamai 44% ir 32% visų respondentų, 12% yra 36–45 metų amžiaus grupėje, dar 12% yra 46–55 metų grupėje. Apklaustųjų lytis beveik subalansuota su nedideliu vyrų (15) vyravimu virš moterų (10), ir visi jie Italijoje gyvena daugiau nei vienerius metus, vyrauja žmonės, kurie Italijoje buvo nuo 1 iki 15 metų, o mažas procentas - daugiau nei penkeri metai. 12 iš 25 apibūdino save kaip



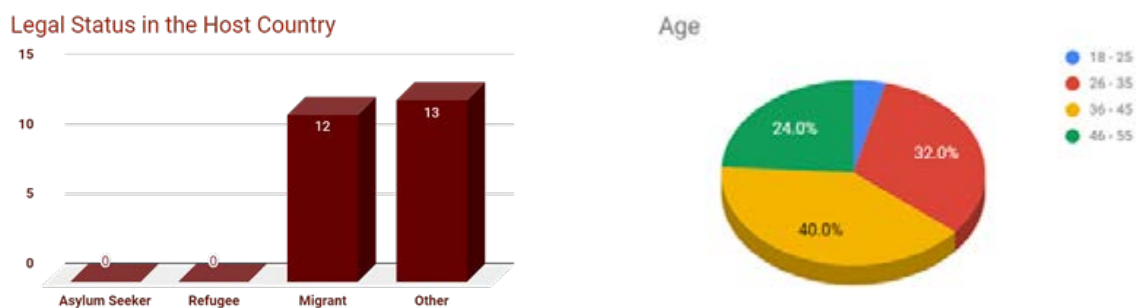
Age



„migrantus“, kai kurie turi papildomą politinį prieglobstį, leidimą dirbti, šeimos leidimą ar

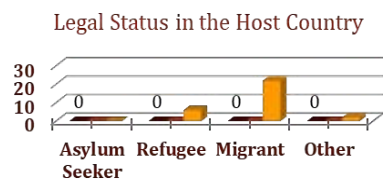
leidimą gyventi dėl studijų priežasčių, o vienas iš jų, turintis pilietybę, yra vedęs italą. Tik dviem žmonėms prieglobsčio prašytojų statusas ir pabėgėlio statusas yra atitinkamai. Galiausiai 11 iš 25 turi kitų formų leidimus, tokius kaip humanitarinė apsauga (dabar keičiama į apsaugą ypatingais atvejais), leidimas apsigyventi medicinoje ir tik vienas yra antros kartos migrantas.

Kipre iš 25 apklaustųjų, kuriose vyravo moterys daugiau nei vyrai (17 prieš 8), visos buvo iš Filipinų, išskyrus 1 iš Nepalo, 1 iš Bangladešo, 1 iš Indijos ir 1 iš Bulgarijos. Kipre 40% respondentų yra 36–45 metų amžiaus grupėje, 32% 26–35 metų amžiaus, 24% 46–55 metų amžiaus respondentų ir tik 4% respondentų 18–25 metų amžiaus grupėje. Čia pastovumo laikas pasiskirsto tolygiau: dauguma migrantų Kipre gyvena daugiau nei 5 metus (12 iš 25), dar 8 - nuo 1 iki 5 metų ir tik 5 žmonės - mažiau nei vienerius metus. 12 respondentų turi darbinę vizą, 1 respondentas yra vedęs su kuo nors iš Kipro, o likę 12 respondentų tik teigė esą migrantai, nenurodydami, kokią vizą / leidimą jie turi.



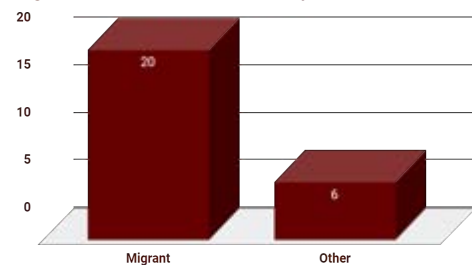
Graikijoje apklaustų migrantų kilmė, palyginti su kitomis šalimis, yra skirtinga: vyrauja afganai, iranietiai ir irakietiai bei nedidelė dalis iš Turkijos, Nigerijos ir Indijos. Jų lytis yra beveik subalansuota, nedaug vyrų dominuoja, palyginti su moterimis (atitinkamai 15 ir 10 metų). Pabėgėlių amžius nėra toks didelis, nes dauguma jų yra 26–55 metų amžiaus, o tai sudaro 80 proc. grupę. Be to, tik 4% jų yra vyresni nei 55 metų, o 16% iš jų yra jaunesni nei 26 metų. 40% iš jų yra prieglobsčio prašytojai, o 28% patenka į pabėgėlio statusą. Kadangi dauguma apklausų Graikijoje buvo surengti pabėgėlių stovyklose, dažniausiai apklaustieji yra prieglobsčio prašytojai, laukiantys apklausos Prieglobsčio tarnybos biure, kad gautų jų dokumentus, taigi didelė jų dalis Graikijoje gyvena mažiau nei vieneri metai, o kitas reikšmingas procentas nuo 1 iki 5 metų.

Lietuvoje apklausti migrantai daugiausia iš Ukrainos, Baltarusijos, Rusijos, Lenkijos, Nyderlandų, JAV, Afganistano, Maroko, Sirijos ir Vietnamo. Jų lytis beveik subalansuota - 16 moterų ir 14 vyrų. Didžioji dalis respondentų, ty 11 žmonių, yra nuo 26 iki 35 metų; Dar 9 žmonės yra 18–25 metų amžiaus grupėje, 5 asmenys 36–45 metų grupėje, 2 asmenys 46–55 metų grupėje, 1 respondentas 56–65 metų amžiaus grupėje ir dar 2 žmonės vyresni nei 65 metų. Didžioji dalis migrantų (73 proc.) Atvyko kaip ekonominiai migrantai, kiti - kaip šeimos nariai, susituokę su Lietuvos piliečiais.

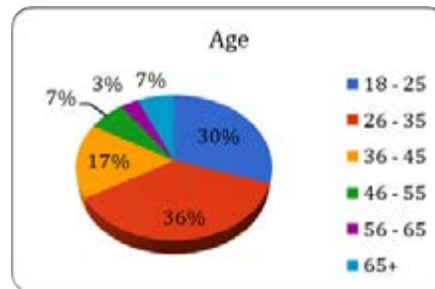


Dar 6 žmonės yra pabėgėliai ir dar 2 respondentai laukia leidimo laikinai gyventi patvirtinimo. Jų pastovumo laikas yra nevienalytis; 8 žmonės gyvena Lietuvoje nuo mažiau nei vienerių metų, 15 žmonių - nuo 1 iki 5 metų, o likę 7 žmonės - nuo daugiau nei 5 metų.

Legal Status in the Host Country



Age



Jungtinėje Karalystėje apklaustų migrantų kilmė yra skirtinga, kai kurie kilę iš tokių ES šalių kaip Italija, Portugalija, Lietuva, Latvija, Rumunija ir Lenkija, kiti - iš ES nepriklausančių šalių, tokių kaip Indija, Pakistanas, Argentina ir Karibai. Čia vėl vyrauja moterys nei vyrai (16 prieš 10). Apie 42% jų yra jaunesni nei 25 metų, apie 19% jų yra 26–35 metų amžiaus grupėje, apie 11% jų yra 36–45 metų amžiaus grupėje, apie 23% jų yra 46–55 metų amžiaus grupėje. amžiaus grupės, o likę 3% turi daugiau nei 56 metus. Visi respondentai yra laikomi migrantais, iš kurių 6 turi Britanijos pilietybę. Galiausiai 11 proc. jų buvo JK mažiau nei vienerius metus, apie 46 proc. jų buvo priimančiojoje šalyje nuo 1 iki 5 metų, o apie 42 proc. - JK ilgiau nei 5 metus.

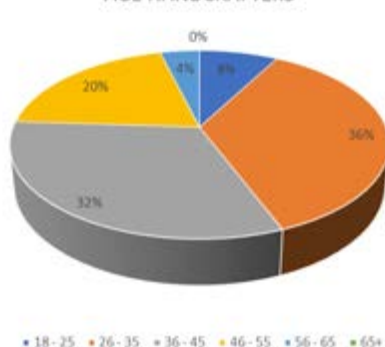
Age



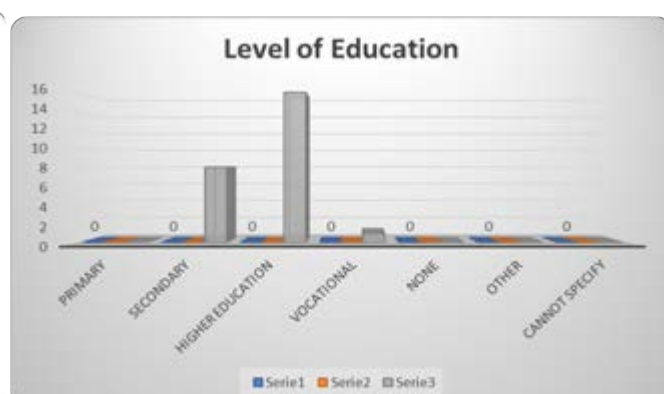
2.2.2 Vietiniai amatininkai

Italijoje apklaustų rankdarbių grupė yra nevienalytė pagal amžių. Moterys vyrauja daugiau nei vyrai (17 prieš 8); 8% jų yra 18–25 metų amžiaus grupėje, 36% 26–35 metų, 32% 36–45 metų, 20% 46–55 metų, 4% 56–65 metų amžiaus grupėje. Dažniausi vietinių rankdarbių sektoriai yra įrišimas, odos dirbiniai, keramika, siuvimas ir tekstilė, juvelyriniai dirbiniai, medžio dirbiniai ir dailidės, serigrafija, tapyba, restauracija, fotografija ir kai kurie „novatoriški“ sektoriai, kuriuose naudojamos perdirbtos medžiagos arba kuriuose yra du ar daugiau sektorių susikerta tarpusavyje.

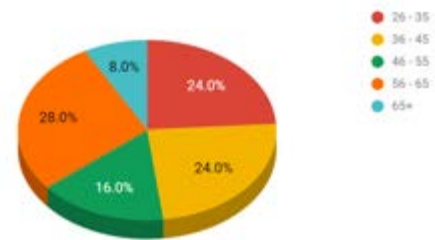
AGE HANDCRAFTERS



Level of Education



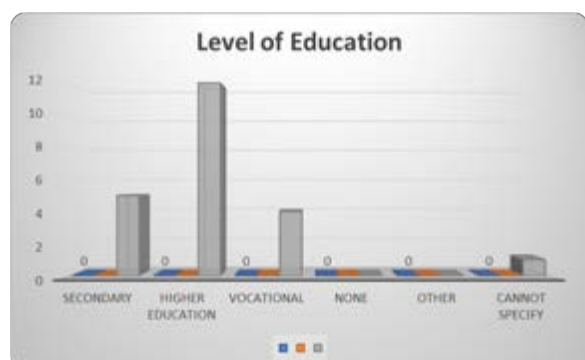
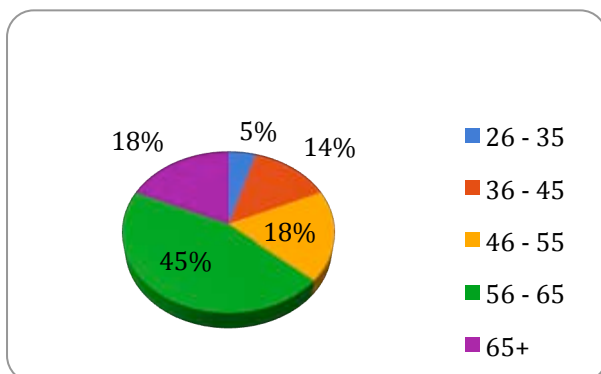
Kipre visi apklaustieji yra vyresni nei 25 metų: 24% yra 26–35 metų amžiaus grupėje, toks pat procentas yra 36–45 metų grupėje, 16% yra 46–55 metų grupėje, 28% 56 metų amžiaus grupėje. 65 grupėje ir dar 8% respondentų yra vyresni nei 65 metų. Vėlgi, Kipre moterys vyrauja labiau nei vyrai, tačiau skirtumas tarp abiejų lyčių grupių yra mažesnis nei Italijoje (atitinkamai 14 ir 11). Kipre apklausti rankdarbiai daugiausia kvalifikuoti keramikos ir juvelyrinių dirbinių kūrimą, tačiau tarp jų praktikuojama daugybė kitų amatų, tokių kaip metalurgas, sidabro kalviai, drabužių dizaineriai, medinių ir geležinių dirbinių gamintojai (konstrukcijų ir baldų), audėjai ir mozaikų dailininkai.



Graikijoje apklaustų moterų grupėje buvo visos moterys, išskyrus vieną vyrą. Be to, nė vienas iš jų nėra jaunesnių kaip 36 metų, o tik vienas yra vyresnis nei 65 metai; likę respondentai yra suskirstyti į tris vidutinio amžiaus grupes: 24% 36–45 metų amžiaus grupėje ir 12% 56–65 metų amžiaus grupėje. Didžioji dalis apklaustųjų yra 46–55 metų amžiaus grupėje, kuri sudaro 60 proc. Respondentai yra įgudę juvelyrinių dirbinių projektavimo, mezgimo, drabužių dizaino srityse ir mažiau žmonių dirba odininkais ar dirba keramikos dirbiniais.

Lietuvoje, kaip ir kitose šalyse, dažniausiai apklaustos moterys, labai skiriasi abi lytys - 22 moterys, palyginti tik su 3 vyrais. Dauguma respondentų priklauso „ekonomiškai aktyviam amžiui“ - nuo 26 iki 55 metų - 36% apklaustų asmenų yra 26–35 metų amžiaus grupėje, 20% 36–45 metų amžiaus ir 32% apklaustų 46–55 metų asmenų grupėje. Mažiau nei 25 ir daugiau nei 56 metų amatininkų grupė yra gana maža ir nepakankamai reprezentatyvi - atitinkamai sudaro 8% ir 4% visų. Respondentų grupė yra daugiausia mokanti megzti, pinti, gaminti keramikos dirbinius ir siūti.

Jungtinėje Karalystėje buvo apklausta 15 moterų ir 7 vyrai iš vietinių rankdarbių. Daugelis iš jų yra vyresni nei 56 metų, kiti - 26–55 metų amžiaus grupėje, nė vienas nėra jaunesnis nei 26 metų. Amatininkų grupė daugiausia turi medienos apdirbimo, tapybos, popieriaus amatų, keramikos ir fotografijos įgūdžius; kiti siuvimo, stiklo pūtimo ir juvelyrinės dirbiniai.

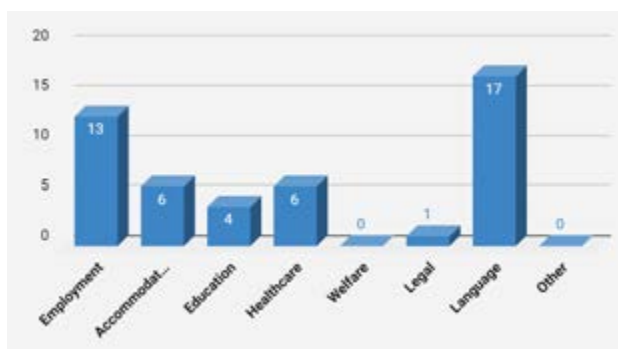


2.3 Naujai atvykusių migrantų, pabėgėlių ir prieglobsčio prašytojų poreikių analizė

2.3.1 Integracijos kliūtys

ITALIJA

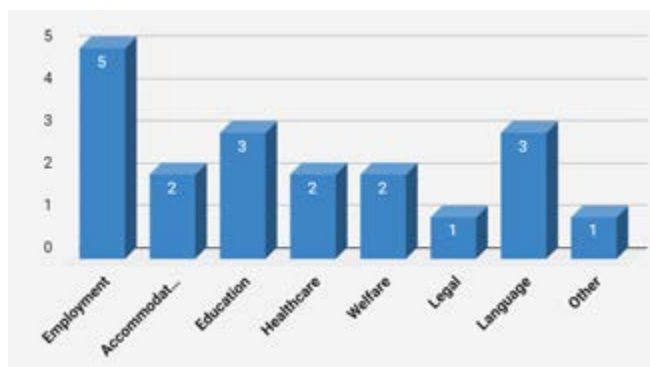
Kai interviu **Italijoje** buvo paklausta, su kokiomis kliūtimis jiems teko susidurti atvykus, dauguma jų paminėjo bent vieną kliūtį. Italijoje buvo paminėti visi sektoriai (užimtumas, apgyvendinimas, švietimas, sveikatos apsauga, legalumas, kalba), išskyrus gerovę. Pusei apklaustųjų pagrindinės kliūtys buvo **kalba** ir **užimtumas**, kurios taip pat yra susijusios, nes daugumai jų silpnos italų kalbos žinios apsunkino darbo paiešką. Apklausa parodė, kad dalis apklaustųjų vis dar studijuoja, todėl jie nesusitelkė ties darbo paieškomis, kiti nežino, kur ir kaip ieškoti darbo, o kiti teigė, kad vadovai dažnai a priori pašalina iš migrantų kilusius žmones. Daugiau nei pusė apklaustųjų teigė, kad jų silpnos italų kalbos žinios pradžioje buvo kliūtis. Panašu, kad tinkamo lygio kalbos kursų prieinamumas taip pat kelia sunkumų, nes kartais pradedantiesiems jie būna per daug pažengę ir reikalauja tam tikrų pagrindinių kalbos žinių. Kitos paminėtos integracijos kliūtys yra apgyvendinimas, sveikatos priežiūra ir švietimas, ir tik vienas asmuo paminėjo teisinės kliūtis. Paklausti, ar jų manymu, jie turėjo gauti paramą nuo pat pradžios, visi jie atsakė taip: dauguma jų paminėjo pagalbą užimtumui ir kalbų mokymą, kiti paminėjo apgyvendinimo ir sveikatos priežiūros paramą, mažiau žmonių paminėjo profesinį mokymą ir paramą studijuose mokykloje/universitete.



Respondentų buvo paklausta, ar jie gavo tam tikrą **paramą ieškant darbo**, o teigiamo atsakymo atveju - ar, jų manymu, tokia parama yra naudinga ieškant darbo. Italijoje pusė apklaustųjų teigė, kad negavo jokios užimtumo paramos; iš kitos pusės, kurie teigė gavę tam tikrą užimtumo paramą, tik 8 pateikė daugiau informacijos apie jų atrastą užimtumo paramą ar mokymosi galimybes. Du iš jų paminėjo „Centro Astalli“, vietinį prieglaudos centrą, kaip vieną iš pagrindinių užimtumo ir mokymosi paramos teikėjų. Kiti du žmonės teigė, kad sulaukė palaikymo iš savo draugų ir šeimos narių. Kitas asmuo teigė, kad kalbos kursai, kuriuos jis / ji atliko, buvo naudingi ieškant darbo. Kitas respondentas teigė, kad mokymosi ir įsidarbinimo galimybės bei parama yra, tačiau jos nėra lengvai prieinamos ir Italijos valstybei nėra lengva užtikrinti tokią paramą visiems.

KIPRAS

Kipre dauguma apklaustųjų teigė, kad integracijos kliūtys pirmiausia kyla užimtumo srityje dėl priekabiavimo darbo vietoje. Kiti keli žmonės įvardijo išsilavinimą ir kalbą kaip pagrindines kliūtis, su kuriomis jie susidūrė pradžioje; kiti minėjo, kad susidūrė su kliūtimis apgyvendinimo, sveikatos priežiūros, teisinės ir gerovės srityse. Be to, beveik visi jie mano, kad Kipro valstybė turėjo pasiūlyti joms paramą visuose šiuose sektoriuose; kiekvienas respondentas įvardijo daugiau nei vieną paramos tipą. Konkrečiau, 14 asmenų paminėjo paramą apgyvendinimui, 17 asmenų paminėjo sveikatos priežiūros paramą, 16 paminėjo pagalbą užimtumui, 12 paminėjo kalbų mokymą, 9 asmenys paminėjo teisinę paramą, 3 kiti asmenys paminėjo profesinio mokymo paramą, 3 asmenys paminėjo paramą mokyklai / universitetui.



Kipre apklausti migrantai pabrėžė, kad ypač užimtumui jie gavo paramą iš vietinių agentūrų, ES projektų, draugų, laikraščių, internete; be to, jie manė, kad parama yra naudinga ieškant darbo.

GRAIKIJA

Graikijoje apklausti migrantų amatininkai pranešė, kad atvykę susidūrė su keliomis problemomis: 11 žmonių teigė turintys užimtumo problemų daugiausia dėl to, kad pradžioje nemokėjo vietinės kalbos; 5 asmenys minėjo apgyvendinimo problemas kaip vieną iš labiausiai paplitusių užsieniečių, atvykstančių į Graikiją, problemų; švietimo kliūtis paminėjo 8 žmonės; Teigiama, kad sveikatos priežiūros kliūtys daro įtaką beveik visai migrantų visuomenei Graikijoje, jas minėjo 10 žmonių, gerovės kliūtis - 8 žmonės. 9 asmenų teisinės kliūtys, be to, apklaustieji taip pat pranešė apie sunkumus pateikiant dokumentus, reikalingus norint patekti į darbo rinką; galiausiai 10 asmenų paminėjo kalbų kliūtis ir taip pat pabrėžė, kad Graikijoje labai sunku rasti gerus kalbos kursus, turinčius lankstų grafiką, ir ne brangus.

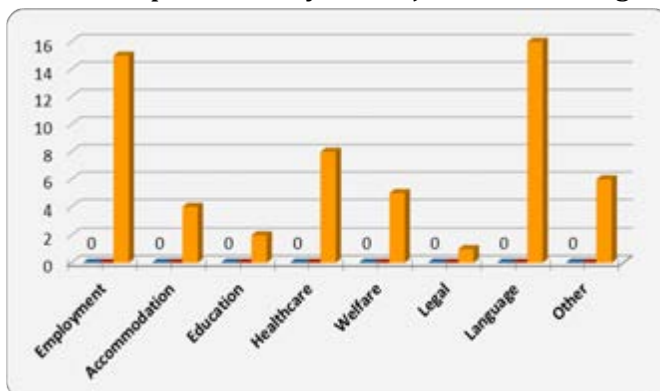
Beveik visi jie mano, kad atvykus į Graikiją jiems turėjo būti pasiūlyta papildoma pagalba: 8 nurodė kliūtis apgyvendinimo sektoriuje, 6 paminėjo sveikatos apsaugą, 8 pagalbą užimtumui, 10 kalbų mokymą, 7 profesinio mokymo paramą, 4 mokyklą / universitetą, švietimo paramą ir dar 10 paminėtų teisinių paramų. Tik vienas asmuo paminėjo paramą per veiklą, kuria siekiama skatinti įtrauktį.

Graikijoje tik 6 asmenys teigė turintys galimybę gauti **paramą įsidarbinti ar mokytis**, paaiškinę, kad jie dalyvavo kultūros projektuose, kurie jiems leido išmokti naujų dalykų ir išmokyti kitus bei susirasti naujų draugų. 19 apklaustųjų jautėsi nepalaikomi šioje srityje.

LIETUVA

Lietuvoje apklausti migrantų amatininkai paminėjo keletą **problemų ir integracijos kliūčių**, tarp kurių labiausiai minėtos, kaip ir kitose šalyse, užimtumo ir kalbos kliūtys,

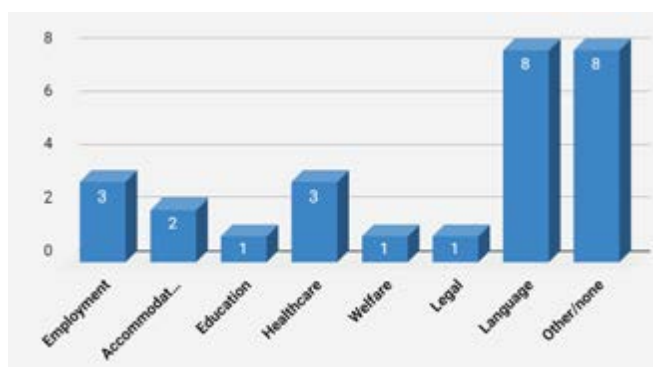
nurodytos atitinkamai 15 ir 16 kartų. Panašu, kad abi problemos yra susijusios, nes dauguma jų, kurie paminėjo **užimtumo problemas**, teigė, kad šios problemos daugiausia susijusios su vietinių kalbų žinių stoka. Kitos minimos užimtumo kliūtys yra įgūdžių ir kvalifikacijos stoka, tai, kad migrantams siūlomas nelegalus darbas, ir teisinės normos apsaugoti Lietuvos rinką nuo užsieniečių. Minėtos apgyvendinimo kliūtys buvo sunkumai ieškant neįgaliesiems lengvai prieinamos apgyvendinimo vietos, aukštos kainos, buto ir kambarių dalijimasis su kitais žmonėmis; kita vertus, apklaustas pabėgėlis teigė, kad jiems buvo suteikta NVO pagalba ir parama ieškant **apgyvendinimo**. Viena pagrindinių kliūčių, susijusių su **švietimu**, yra kalbos trūkumas. **Sveikatos priežiūros** problemos buvo minėtos 8 kartus, jos buvo susijusios su didelėmis sveikatos priežiūros sąnaudomis. 5 kartus minėtos **gerovės** kliūtys daugiausia susijusios su tuo, kad jei migrantai pastaruosius 6 mėnesius nedirbo Lietuvoje, praradę darbą, jie negali gauti jokios valstybės paramos; kiti paminėjo nelegalų darbą kaip pirmąją problemą. **Kitos** paminėtos **problemos** yra labai biurokratinis leidimo gyventi leidimo prašymo procesas, galimas tik keliuose miestuose, ir ilgas laukimo laikas, kuris daro neigiamą poveikį kaimo vietovių žmonių supratimui apie migrantus.



Beveik visi apklaustieji mano, kad **apsigyvenę naujoje šalyje** jie turėjo pasiūlyti šokią tokią **pagalbą**; konkrečiai 13 asmenų paminėjo paramą apgyvendinimui, 27 asmenų sveikatos priežiūros paramą, 15 asmenų pagalbą užimtumui gauti, 23 respondentų kalbos mokymą, 11 asmenų paminėjo profesinius mokymus ir 6 asmenis nurodė universiteto paramą; Dar 3 žmonės paminėjo paramą ir priežiūrą teikiant prašymą dėl leidimo gyventi ir vaikų priežiūros pagalbos. Šiaip ar taip, 22 asmenys turėjo **įdarbinimo ir mokymosi paramą**; apskritai migrantai galėjo lankyti nemokamus kalbų kursus, kuriuos organizavo Raudonasis Kryžius arba vietinės lietuvių savanoriškos iniciatyvos bendradarbiaujant su užsieniečiais. Kalbos palaikymas jiems pasirodė labai naudingas užimtumui ir socialiniams ryšiams palaikyti. Kai kurie respondentai gavo vyriausybės paramą užimtumui dėl pabėgėlio statuso, kai kuriems tai buvo naudinga, kitiems ne.

JUNGTINĖ KARALYSTĖ

Jungtinėje Karalystėje apklausti migrantų amatininkai paminėjo keletą **problemų ir integracijos kliūčių**, kurias jie turėjo atvykę į priimančiąją šalį; iš jų 3 paminėjo užimtumą ir dar 3 sveikatos priežiūros paslaugas, paaiškindami, kad sunku suprasti abiejų sektorių sistemą, 2 paminėjo apgyvendinimo problemas;



švietimo, teisinės ir gerovės problemas minėjo tik nedaugelis, o 8 žmonės paminėjo kalbos problemas. 3 žmonės pabrėžė tokias problemas kaip kultūrinis šokas, o 5 žmonės nepranešė apie kokias nors integracijos kliūtis. Visi respondentai mano, kad jiems turėjo būti suteiktos tokios paslaugos. Būtent 7 žmonės paminėjo paramą mokyklai / universitetui, pabrėždami, kad reikėtų suteikti daugiau informacijos apie galimą tolesnį mokymąsi; kitos, jų manymu, reikalingos paslaugos yra apgyvendinimo paslaugos, sveikatos priežiūros paslaugos ir, svarbiausia, kalbų ir užimtumo palaikymo paslaugos, kurias paminėjo atitinkamai 6 respondentai. 4 žmonės paminėjo skirtingas paslaugas iš kitų, tokias kaip pagalba ir parama atidarant banko sąskaitą, parama socialinei integracijai, socialinė parama ir bendra parama norint naudotis esamomis paslaugomis. Tačiau remiantis interviu 24 iš 26 respondentų mano, kad jiems buvo suteiktos pakankamos mokymosi galimybės, pavyzdžiui, kalbos pamokos, mokymai ir kursai, kad jie galėtų tapti karjeros patarėjais, meno terapijos ir konsultavimo kursai.

2.3.2 Kalbos kliūtys ir galimybės

ITALIJA

Italijoje 9 iš 25 patvirtino, kad vis dar susiduria su tam tikromis problemomis kalbėdami itališkai, tačiau jie turi pagrindą suprasti ir suprasti kitus. Daugelis apklaustųjų mokėsi vietinės kalbos lankydamiesi kalbos kursus vietinėse asociacijose ar privačiose mokyklose, tokiose kaip *Centro Astalli*, *Santa Chiara*, *Exodos*, *ITASTRA*, *e Cantieri Culturali della Zisa*. Daugelis jų pridūrė, kad taip pat mokėsi mokykloje ar darbo vietoje arba kalbėdami su draugais iš Italijos. Tik nedaugelis žmonių teigė, kad sužinojo žiūrėdami televizorių ar kalbėdami su žmonėmis gatvėje. Bet kokių atveju, pagrindinės priemonės, kuriomis jie mokėsi kalbos, yra italų kalbos kursai, kuriuos teikia vietos asociacijos, kurios jau dirba su migrantais. Ši informacija buvo patvirtinta, kai jų paklausė, ar jiems suteikta pakankamai galimybių mokytis vietinės kalbos; nedaug žmonių pridūrė, kad žino apie kursus, kuriuos vedė iš draugų ir šeimos narių, ir vieną asmenį iš savo mokytojų mokykloje. Prieštaringi respondentų, kurie apie kursus žinojo iš draugų ir šeimų, išvados yra tai, kad kai kurie iš jų manė, kad turi pakankamai galimybių, o kiti - nepakankamai palaikomi. Tarp tų, kurie nesijautė palaikomi mokantis kalbos, kai kurie manė, kad kursas nėra naudingas, arba teigė, kad galėjo būti suteikta daugiau galimybių.

KIPRAS

Kipre 48% respondentų vis dar susiduria su vietinės kalbos problemomis. Jie paprastai pabrėžė bendravimo ir skirtingų akcentų supratimo problemas. Likę 52 proc. nėra susidūrę su vietinės kalbos problemomis. Dauguma tų, kurie kalba graikiškai, tvirtino, kad to išmoko klausydamiesi žmonių, kalbančių kitą kalbą, kalbėdami su darbdaviu ar lankydamiesi seminaruose ir užsiėmimuose. Šiaip ar taip, 60% respondentų mano, kad jie neturėjo pakankamai galimybių mokytis vietinės kalbos arba kad neturėjo laiko mokytis dėl darbo.

GRAIKIJA

Tarp **Graikijoje** apklaustų migrantų amatininkų aštuoni asmenys teigė, kad nebėra problemų kalbėdami vietos kalba, o 16 asmenų vis dar turi tokią problemą. Daugelis jų išmoko vietinę kalbą lankydami vietinius graikų kalbos kursus ir kalbėdami su draugais. Šiaip ar taip, 17 respondentų mano, kad jie neturėjo pakankamai galimybių išmokti vietinės kalbos; iš likusių tik 6 respondentai mano, kad turėjo pakankamai galimybių.

LIETUVA

Apklaustieji **Lietuvoje vietinę kalbą** mokėsi skirtingai: respondentai, gyvenę Lietuvoje daugiau nei 5 metus, išmoko kalbą iš savo aplinkos, bendraudami su vietiniais gyventojais ar jų sutuoktiniais. Didžioji dalis respondentų (apie 60 proc.) Teigė, kad yra lankę įvairius kalbų klubus, neformaliųjų kalbų grupes ir nemokamus kalbų kursus (organizuoja Raudonasis Kryžius), universitetinius ar privačius lietuvių kalbos kursus. Respondentai pabėgėliai išmoko lietuvių kalbą Ruklos pabėgėlių centre, jei jie buvo apgyvendinti gavę pabėgėlio statusą. Šiaip ar taip, beveik pusei apklaustųjų vis dar kyla **problemų dėl vietinės kalbos** ir jie teigė, kad lietuvių kalbos labai sunku išmokti, ypač jei esate anglakalbis asmuo arba nemokate jokios slavų kalbos. Dauguma tų, kurie nebeturi problemų su lietuvių kalba, teigė, kad taip yra todėl, kad jie Lietuvoje yra daugiau nei 5 metus. Dauguma respondentų mano, kad jiems buvo suteikta pakankamai galimybių išmokti kalbą. Kiti respondentai niekada neieškojo jokios galimybės išmokti kalbą arba teigė, kad kaimo vietovėse nėra galimybių mokytis kalbos.

JUNGTINĖ KARALYSTĖ

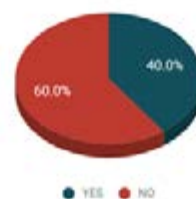
Apklaustieji **Jungtinėje Karalystėje** mokėsi vietos kalbos per pamokas, mokyklą, universitetą, žiūrėdami filmus, muziką, knygas. Vieni priėmė anglų literatūros magistrantus, kiti mokėsi privačių kursų, kiti dar žinojo vietinę kalbą, nes lankė anglų kalbos kursus savo kilmės šalyje. Skirtingai nei kitos šalys, dauguma JK respondentų, kurie sudaro 20 visų, neturi daugiau problemų dėl vietinės kalbos; kiti pabrėžė tokias problemas kaip kasdieninės frazės ir akcentų problemos.

2.3.3 Vietos užimtumo padėtis

ITALIJA

Italijoje šiuo metu dirba tik 40% apklaustųjų. Tarp **dirbančiųjų** daugiau nei pusė dirba ne visą darbo dieną ir tik vienas turi nuolatinę darbo sutartį. 70% jų dirba skirtingose darbo vietose, tokiose kaip virėja, restorano padavėja, siuvėja arba dirba prekybos centruose, statybvietėse, viešbučiuose. Daugelis jų turi daugiau nei vieną darbą, o kai kurie iš jų

Employed in the Host Country



dirba, kai yra pašaukti. Likę 30% yra savarankiškai dirbantys asmenys, kai kurie dirba rankdarbių sektoriuje ir turi asmeninę parduotuvę.

Tarp **nedirbančių asmenų** tik 20% neieško darbo, nes kai kurie iš jų lanko siuvimo ir mados mokyklą. Likę 80% ieško darbo, tačiau kai buvo paklausta, kokio tipo darbas, jie pateikė heterogeniškus atsakymus; dauguma jų paminėjo darbus, susijusius su rankdarbių sektoriumi, t. y. siuvimas, juvelyrinių dirbinių gamyba, mada ir apskritai amatai. Kitos minimos sritys ar darbo vietos yra HR, psichologas, laivybos sektorius, viešbučių ir maitinimo sektorius bei tarpkultūrinis tarpininkas. Bet koku atveju, labiausiai minimi sektoriai ar darbo vietos, kurių jie ieško, yra tarpkultūrinis tarpininkas, siuvimas, amatininkystės darbai ir darbai viešojo maitinimo srityje.

Net jei kai kurie iš apklaustųjų turi darbą, 68% visos migrantų grupės **susidūrė arba susiduria su problemomis ir sunkumais ieškant darbo**. Ne visi patikslino, kokios problemos / sunkumai yra, tačiau minėtos problemos yra susijusios su užsienio akademinės kvalifikacijos nepripažinimu, darbu be sutarties (kurio reikia norint turėti ir išlaikyti buvimo leidimą), rasizmu ir kalbinėmis kliūtimis. Kiti sunkumai, kuriuos paminėjo pašnekovai, yra tas, kad žmonių, kurie ieško darbo, yra per daug, tačiau yra mažai darbo vietų. Dažniausiai minimi laisvų darbo vietų trūkumas, silpnos italų kalbos žinios ir darbai be sutarčių. Be to, jų **žinios apie vietinius kanalus ieškant darbo yra ribotos**. Iš tikrųjų, kaip parodė interviu, dažniausiai naudojami dviejų tipų kanalai: asmeniškai ir internetu; Tarp asmeninių kanalų apklaustieji minėjo dalijantys savo gyvenimo aprašymus, žodžiu su draugais ir asmeninius kontaktus bei „Centro Astalli“ (SPRAR centras, įsikūręs Palerme, siūlantis keletą nemokamų paslaugų pabėgėliams, prieglobsčio prašytojams ir migrantams). Tarp internetinių kanalų internetas buvo paminėtas bendrai ir kažkas pridėjo kai kurių svetainių pavadinimus, tokius kaip subito.it, impiego24.it, jobrapido.it ir Europass. Tik du žmonės teigė žinantys ir naudojami vietinėmis „agentūromis“ kaip darbo paieškos kanalu.

Apklausti migrantai atrodo ne tiek informuoti apie **savarankiško įdarbinimo galimybes**; iš tikrųjų tik 20% (5 žmonių) teigė žinantys apie kai kurias galimybes, tačiau 4 iš 5 teigė žinantys tik, kad gali būti savarankiškai dirbantys asmenys, bet nežino, kaip pradėti savo verslą. Nors dauguma respondentų pareiškė, kad yra susipažinę su savo verslo įkūrimo ar savarankiškai dirbančių asmenų reglamentais, daugelis iš jų galėjo pateikti tik nepakankamą informaciją; Kiti kiti nurodė tinkamas procedūras, tokias kaip būtinybė susisiekti su notaru ir prekybos rūmais, paprašyti PVM numerio, tada gauti skaitmeninį parašą ir galiausiai nuvykti į SUAP - verslo stalą.

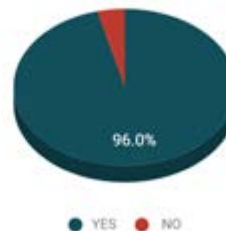
Visi apklaustieji sutinka, kad **norint įsidarbinti priimančiojoje šalyje**, jie turėtų turėti ir minkštųjų, ir sunkiųjų įgūdžių, tokių kaip ankstesnė patirtis, kalbos įgūdžiai, su darbu susiję techniniai įgūdžiai, teisiniai dokumentai, skirti pasilikti ir dirbti priimančiojoje šalyje. , darbo kvalifikacijos pažymėjimai, pritaikomumas, išsilavinimas mokykloje (vidurinės mokyklos diplomas), kantrybė, efektyvumas, atsidavimas, noras, sumanumas, sumanumas, pasitikėjimas savimi, pagarbus ir atsakingas elgesys, susikaupimas, komunikabilumas ir

punktualumas bei dar kartą žinios italų kalbos. Kai kurie iš apklaustųjų pridėjo žinių apie tai, kaip veikia vietinė sistema, žinių apie vietos teritoriją ir būtinybę turėti švarų teistumą.

KIPRAS

Užimtumo padėtis **Kipre** buvo gana teigiama - priimančiojoje šalyje dirbo 96% respondentų, ty 24 žmonės. Visi žmonės dirba visą darbo dieną, tarp jų 2 žmonės dirba ir visą, ir ne visą darbo dieną, ir tik vienas turi nuolatinę darbo sutartį. Vienintelis neišdarbinamas pašnekovas ieško darbo valymo sektoriuje. Visa migrantų grupė, išskyrus vienintelę, kuri neturi darbo, yra įdarbinta, niekas nėra savarankiškai dirbantis asmuo. Šiaip ar taip, daugeliui iš jų kilo **sunkumų ieškant darbo**, daugiausia dėl laiko valdymo problemų; vis dėlto kai kurie iš jų pareiškė, kad gauna paramą iš kai kurių agentūrų. Dažniausias jų žinomų **darbo paieškų kanalas** yra agentūros, tokios kaip privačios įdarbinimo tarnybos, per draugus, naudojantis interneto priemonėmis, tokiomis kaip „Facebook“, ir per laikraščius.

Employed in the Host Country



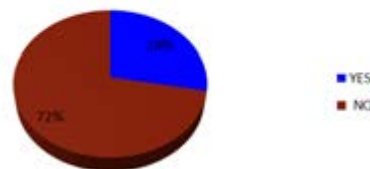
Klausimas, susijęs su jų žiniomis apie **savarankiško įdarbinimo galimybes** ir nuostatus, respondentus sujaukė. Paklaustas, kokias galimybes žino ir kaip jomis naudotis, jie paminėjo draugus, konsultavimo agentūras ir paiešką internete. Vėl paklausę apie **savo verslo įkūrimo nuostatus**, 7 žmonės patvirtino, kad yra su jais susipažinę, tačiau nesugebėjo jų aprašyti.

Paklausti apie **įgūdžius, kuriuos žmogui reikia norint dirbti ir sėkmingai įgyti darbą naujoje šalyje**, respondentai minėjo įgūdžius kaip ryšius su žmonėmis, užmegztus darbinius ryšius, graikiško maisto gaminimo žinias, graikų kalbos žinias, ryšius su žmonėmis (santykiai) ir pinigai. Nė vienas iš jų neminėjo techninių įgūdžių.

GRAIKIJA

Remiantis **Graikijoje** apklausta imtimi, migrantų užimtumo padėtis šalyje nėra labai gera; 18 iš 25 nedirba, likę 7 turi darbą (darbas ne visą darbo dieną, laikinas darbas, sezoninis darbas ir tik 3 respondentai turi nuolatinį darbą). Iš 18 nedirbančių tik 12 iš jų ieško darbo, iš kurių dauguma dirba savo rankdarbių srityje, o kiti ieško darbo kituose sektoriuose. Tarp tų, kurie turi darbą, 2 yra darbuotojai ir 3 yra savarankiškai dirbantys asmenys. Paklausta, ar jiems buvo / yra **sunku susirasti darbą**, dauguma apklaustųjų minėjo kalbos sunkumus kaip vieną pagrindinių kliūčių. Šiaip ar taip, vienintelis jiems žinomas **darbo paieškos kanalas** yra socialiniai tinklai, draugai ir savęs paieška mieste.

Currently Employed in the host country

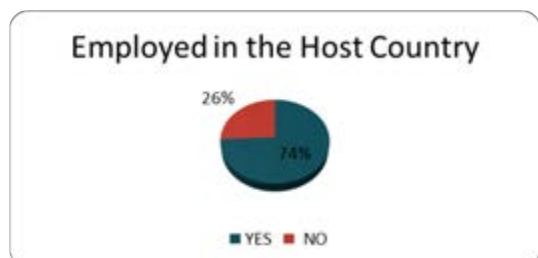


Kalbant apie jų žinias apie **savarankiško įdarbinimo galimybes** ir kaip prieiti prie jų bei jų ieškoti, jie atsakė, kad teisinis procesas ir finansinė parama suteikia galimybę tapti savarankiškai dirbančiais asmenimis, tačiau nė vienas iš jų neparodė, kad žino, kaip ieškoti nei dėl šių galimybių, nei kaip prie jų prieiti. Iš tikrųjų 16 iš 25 nežino, kokie yra nuostatai, taikomi nustatant savo verslą arba kaip būti savarankiškai dirbančiam asmeniui; tik 9 respondentai atsakė, kad gavo informacijos iš migracijos paramos centrų ir jų draugų, tačiau čia dar nenurodė, kurią informaciją gavo. Galiausiai vietos kalbos žinios, vietinių žmonių kultūra, rinkos poreikiai ir teisiniai procesai yra paminimi kaip įgūdžiai, kurie, jų nuomone, yra naudingi norint sėkmingai įsidarbinti priimančiojoje šalyje.

LIETUVA

Remiantis apklausų rezultatais **Lietuvoje**, migrantų **užimtumo padėtis** yra gera; iš tikrųjų Lietuvoje iš tikrųjų **dirba** 22 respondentai: 18 iš jų dirba visą darbo dieną (14 iš jų laikinai ir 8 nuolat); Dar 2 žmonės dirba sezoninį darbą. Jie visi dirba, išskyrus vieną asmenį, savarankiškai dirbantį

rankdarbių srityje (ji turi savo mažą siuvimo parduotuvę, kurioje tvirtina drabužius, siuva individualius drabužius ir parduoda tekstilę bei siuvimo reikmenis); darbuotojai dirba statybininkais, dažytojais, suvirintojais, čerpių specialistais, stogo statybininkais, elektrikais; maisto pramonė: virėjas, konditeriai; slaugytojos, kambarinės, kirpėjos, lektorės, siuvėjos, mokytojos. Iš 8 **bedarbių** 3 iš jų faktiškai ieško darbo inžinerijos, karjeros konsultavimo ar akademinio personalo sektoriuose. Tarp tų, kurie neieško darbo, kai kurios yra pabėgėlės, tvirtinusios, kad neieško darbo, nes jų vyrai dirba ir jie turi rūpintis vaikais.



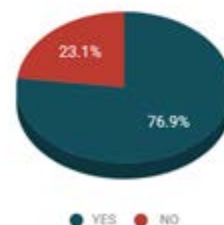
Į klausimą, ar turėjo ar turi **problemų ieškant darbo**, respondentai teigė, kad susidūrė su sunkumais, susijusiais su leidimais gyventi šalyje įsidarbinti, kalbų problemomis, kvalifikacijos pripažinimo stoka, verčiančia juos dirbti žemos kvalifikacijos darbą), konkurencija su kvalifikuota Lietuvos darbo jėga aukštos kvalifikacijos darbo rinkoje, trūksta darbo galimybių anglakalbiams ir žmonėms, nemokantiems jokios kalbos, išskyrus gimtąją; kiti vis dar gyvena pabėgėlių stovykloje, todėl dar nebandė ieškoti darbo. Didžioji dalis respondentų pripažįsta (apie 80 proc.), Kad galingiausias **kanalas ieškant darbo** buvo kontaktas su žmonėmis ir naudingi socialiniai ryšiai. Be to, buvo paminėti įvairūs interneto portalai, tokie kaip darbas.lt, cvbankas.lt ir LinkedIn. Kita galimybė yra pagalba iš universiteto; universitetai siūlo įvairias galimybes dalyvauti apmokamose stažuotėse ar su darbu susijusioje savanorystėje. Kai kurie kiti respondentai paminėjo kursus ir mokymus, kuriuos organizavo pabėgėlių stovykla ir NVO.

Apskritai respondentai nebuvo susipažinę su **savarankiško įdarbinimo galimybėmis ir nuostatais**. Jie daugiausia dėmesio skyrė samdymui, o ne tam, kad taptų savarankiškais darbdaviais. Nepaisant to, kad beveik pusė respondentų suvokė esą informuoti apie savarankiško darbo galimybes, jų atsakymai neapėmė visų šiuolaikinės politikos ir šios srities taisyklių aspektų, ypač apskaitos, mokesčių mokėjimo ir verslo finansinių klausimų. Šiaip ar taip, paklausti, ar yra susipažinę su **savo verslo įkūrimo nuostatais**, tik 11 asmenų paminėjo

tam tikrą informaciją apie tai, kiti 19 nežinojo apie tai, paaiškindami, kad jie nėra suinteresuoti savarankišku darbu, o tik susirasti darbą.

Kalbant apie įgūdžius, reikalingus įsidarbinti priimančiojoje šalyje, dauguma respondentų nurodė kalbos ir bendravimo įgūdžius kaip svarbiausius norint sėkmingai įsidarbinti; kiti paminėti gebėjimai yra gebėjimas dirbti komandoje ir spręsti kai kuriuos konfliktus, derėtis su vietiniais gyventojais, išmokti suprasti lietuviškai. Kai kurie respondentai paminėjo verslumo įgūdžius, reikalingus savarankiškam darbui. Kiti minėjo įvairius sunkius įgūdžius, susijusius su konkrečiomis sritimis, taip pat profesijos žinias, darbo patirtį ir kompetenciją.

Employed in the Host Country



JUNGTINĖ KARALYSTĖ

Amatininkų migrantų **padėtis darbo vietoje** yra gana gera; iš tikrųjų 20 iš jų šiuo metu **dirba** ir 9 iš jų dirba visą darbo dieną, 4 dirba ne visą darbo dieną, 5 turi neterminuotą darbo sutartį, 1 turi laikiną darbą, o paskutinis turi sezoninį darbą. Tarp 20 dirbančiųjų 19 yra darbuotojai ir tik vienas dirba savarankiškai. 6 **nedirbantys asmenys** ieško darbo įvairiuose sektoriuose, pavyzdžiui, finansų, darbo su pagyvenusiais žmonėmis ir fotografo darbo. Tarp keleto paminėtų **problemų ieškant darbo** buvo silpnos anglų kalbos žinios, tačiau kai kurie respondentai teigė, kad jei esate darbštus ir ambicingas, didelių problemų negali kilti. Jie **ieško darbo** per darbo centrus, svetaines („LinkedIn“ ir apskritai internetą), žodžiu.

Paklausta, ar jie žino ką nors apie **savarankiško darbo galimybes**, ar yra susipažinę su **savarankiško įsidarbinimo įstatymais**, dauguma teigė, kad neranda jiems tinkamų galimybių.

Apie **įgūdžius**, kuriuos jie turėtų turėti, kad gautų sėkmingą darbą priimančiojoje šalyje, respondentai paminėjo tokius įgūdžius kaip kalba ir mokymas, kaip rašyti CV, kvalifikacija, IT įgūdžiai, žinios apie vietinę sistemą ir atkaklumas; tačiau dažniausiai minimos rašytinės ir šnekamosios kalbos žinios.

2.3.4 Vietos amatų padėtis

ITALIJA

Kalbant apie rankdarbius **Italijoje**, dauguma apklaustų migrantų rankdarbius laiko įdomiu užimtumo šaltiniu, išskyrus 4 žmones iš 25, kurie rankdarbius laiko labiau laisvalaikio pramoga, kurią galima atlikti namuose, arba kurie tiki rankdarbių gaminių prašymų nėra tiek daug. Paklausti, kokioje srityje ar sektoriuje jie norėtų dirbti, šie 4 apklaustieji pavadino barmeną, kultūros tarpininką, dirbančią restorane.

Tarp apklaustųjų, laikančių rankdarbius tinkamu užimtumo sektoriumi, 3 žmonės teigė, kad jie jau dirba siuvėjais, todėl jų manymu, jiems tai yra tinkama darbo sritis, kiti tik teigė, kad jiems patinka rankdarbiai ar kuriami nauji dalykai, kiti mano, kad rankdarbiai yra darbas, kuris gali pakeisti pasaulį ir turi didelę paklausą. Kai kurie atsakymai parodė, kad didelį nerimą kelia ribota parama ir susidomėjimas sektoriumi Italijoje. Daugumai respondentų **geriausias būdas patobulinti savo rankdarbių įgūdžius** yra formalūs užsiėmimai ir mokymasis atliekant mokymąsi, pavyzdžiui, lankant praktinius seminarus, minimus 8 kartus); mokytojai vaizdo įrašai taip pat buvo paminėti kaip geras būdas pagerinti savo įgūdžius (paminėti 7 kartus), o tik 3 žmonės paminėjo knygas kaip priemonę mokytis ir tobulinti savo įgūdžius. Tik vienas asmuo pasirinko mokymąsi darydamas ir knygas, pridurdamas, kad mokymasis turėtų būti pagrįstas 80% praktikos ir 20% teorijos. Kai kurie vietiniai **rankdarbiai, kuriuos jie norėtų išmokyti** praktikuoti, yra siuvimas, medžio dirbiniai, keramika ir virimas; kiti paminėti sektoriai yra dailidės, odos dirbiniai, tapyba, mozaikos, juvelyrinių dirbinių gamyba, nėrimas, skulptūra. Paklausta, kokius **įgūdžius**, jų manymu, **reikia turėti darant rankdarbius**, dauguma respondentų atkreipė dėmesį į rankų miklumą, meilę ir aistrą, kūrybiškumą, techninius įgūdžius ir praktiką; Kiti mažiau žmonių paminėti įgūdžiai yra kalbiniai įgūdžiai, žinių apie medžiagą, nuolankumas, noras, kantrybė, tikslumas, dėmesingumas, laiko valdymo sugebėjimai, geri mokymosi įgūdžiai, drąsa, atsidavimas, susikaupimas ir smalsumas.

KIPRAS

88% **Kipre** apklaustų migrantų mano, kad rankdarbiai jiems gali būti tinkama užimtumo sritis priimančiojoje šalyje, tačiau nė vienas iš 25 apklaustųjų nepateikė savo atsakymų. Tarp respondentų, kurie mano, kad šis sektorius yra svarbus jų užimtumui, daugelis respondentų nurodė daugiau nei vieną būdą tobulinti savo įgūdžius; oficialios klasės buvo paminėtos 16 kartų, knygos - 6 kartus, video filmai ir mokymasis internetu - 14 kartų.

Respondentų grupė, norinti sužinoti apie **vietinius amatus**, paminėjo vietinius amatus: medžio gaminimą, kepimą, tortų dekoravimą, papuošalų kūrimą, dizainą, susiuvimą, siuvimą, mezgimą, batų gaminimą, pynimą iš krepšio, puošiant tortą, papuošalus (karoliukus) ir mezgimą dažniausiai minimas. Jie mano, kad, norėdami dirbti amatų sektoriuje Kipre, jie turėtų turėti techninių įgūdžių, tokių kaip mokėti pjaustyti metalą / medieną, žinoti, kokius įrankius reikia naudoti, mokėti kalbą ir būti įgiję specifinį išsilavinimą.

GRAIKIJA

Graikijoje 44% respondentų, ypač pabėgėlių, nėra suinteresuoti įsidarbinti amatų sektoriuje, nes, nepaisant turimų rankdarbių įgūdžių, dėl kalbos sunkumų ir netinkamų rinkos poreikių jie nerado gero darbo. Respondentai dirba įvairius darbus, leidžiančius jiems reaguoti į savo ir savo šeimos poreikius, tačiau jie norėtų dirbti srityse, kurios yra jiems įdomios. Likę 56 proc. Amatininkų sektoriaus atstovų mano, kad jie dirba tame lauke arba lanko keletą rankdarbių. Ši paskutinė grupė, besidominti rankdarbių sektoriumi, mano, kad

geriausias būdas patobulinti savo įgūdžius šioje srityje naudojant instrukcijų vaizdo įrašus, minimus 10 kartų; mokymasis darant buvo paminėtas 7 kartus, mokymasis internetu 5 kartus, knygos ir oficialios klasės 2 kartus.

Vietos amatų sektoriuose dauguma jų domisi tradiciniais graikų drabužiais, rankinėmis ir skulptūra. 9 iš 25 yra suinteresuoti mokytis priimančiosios šalies rankdarbių ir to, ko reikalauja Graikijos rinka. Kiti 16 respondentų nori sutelkti dėmesį į tai, ką jau žino, bet taip pat nori patobulinti savo įgūdžius. Be to, pasak jų, techninius įgūdžius turi įgyti tas, kuris nori dirbti Graikijos rankdarbių sektoriuje; be to, jiems vienas iš svarbiausių sąlygų įsidarbinti apskritai ir šioje srityje yra tobulinti savo kalbų įgūdžius, jie taip pat pridūrė, kad buvimas darbo aplinkoje jiems gali padėti išmokti kalbą ir užmegzti ryšius su vietiniais žmonėmis.

LIETUVA

Septyniems iš **Lietuvos** respondentų **rankdarbiai** vertinami kaip būdas išnaudoti savo gabumus ir kūrybiškumo potencialą, kuris gali neatnešti didelių pajamų, tačiau atneša pasitenkinimą ir teikia džiaugsmo; todėl jiems yra suprantama kaip tinkama užimtumo sritis. Todėl vertinama kaip potenciali savarankiško darbo, o ne užimtumo sritis. Kiti 23 respondentai nemano, kad rankdarbiai yra potenciali užimtumo ar savarankiško darbo sritis. Jų nurodytos priežastys yra įgūdžių stoka, motyvacijos trūkumas atlikti rankdarbius; kiti respondentai rankdarbių nelaiko pakankamų pajamų šaltiniu, o labiau hobiu.

Septyniems respondentams, kurie mano, kad rankdarbiai galėtų būti jiems tinkamas darbas, geriausias **būdas pagerinti savo rankdarbių įgūdžius** yra instrukcijų vaizdo įrašai (6); antroje vietoje buvo paminėti formalūs užsiėmimai (5) ir internetiniai vaizdo įrašai (5); pagaliau nedaugelis iš jų paminėjo mokymąsi darydami (4) ir knygas (3). Respondentai, kurie nemano, kad ši sritis jiems aktuali, ir šiuo metu yra bedarbiai, minėjo, kad labiausiai norėtų dirbti tokiose paslaugų srityse kaip padavėjai, valytojai, grožio paslaugos, maisto pramonė, inžinerija, švietimas ir viešasis administravimas.

Galiausiai jų buvo paklausta, kokių **vietinių rankdarbių jie nori mokytis ir praktikuoti**. Jie atkreipė dėmesį į mezgimą, audimą iš šiaudų sodų, siuvimą, vėlimą, natūralios kosmetikos gaminimą, rankų darbo papuošimų darymą šventėms, dizainerių aksesuarų kūrimą: krepšius, drabužius ir papuošalus. ; kiti respondentai minėjo, kad norėtų išmokti kurti lietuviškus šiaudinius sodus, kiti paminėjo, kad jiems būtų įdomu dirbti su moliu keramikams gaminti, siuvimui ir tapybai. Apie **įgūdžius dirbti rankdarbiuose** jie daugiausia paminėjo įgūdžius, susijusius su gaminių pardavimo procesu, pavyzdžiui, rinkodaros strategijas, erdvės nuomą, bendravimą su klientais. Respondentai buvo gana įsitikinę savo sugebėjimais atlikti rankdarbius, tačiau jiems trūko palaikymo ir bendradarbiavimo su kitais rankdarbiais, kad būtų galima sutelkti savo sugebėjimus. Kiti respondentai minėjo, kad reikia viską padaryti tiksliai, mokėti sukurti kokybišką produktą, kantriai skirti laiką darbui; galiausiai jie išreiškė poreikį sugebėti parduoti savo produkciją internetu.

JUNGTINĖ KARALYSTĖ

Tarp apklaustųjų **Jungtinėje Karalystėje** 16 asmenų mano, kad rankdarbiai yra svarbi užimtumo sritis; 5 iš jų jau turi darbą šioje srityje, 1 moko šioje srityje, 1 mano, kad amatai yra nepakankamai įvertinta sritis, o 1 nori būti mados dizaineriu. Dešimt 10, kurie nemano, kad tai gali būti tinkama užimtumo sritis, pabrėžė tokias priežastis kaip pinigų trūkumas, rinkos trūkumas ir valios mokėti už amatų reikmenis stoka. Tarp tų, kuriems šis sektorius įdomus, dauguma teigė, kad svarbiausias **būdas patobulinti rankdarbių įgūdžius** yra kalba, atvirumas ir pozityvumas; Be to, 2 iš jų paminėjo formalias klases kaip būdą tobulinti savo įgūdžius sektoriuje, dar 8 teigė mokymąsi darant, 5 paminėjo instrukcijų vaizdo įrašus, 1 pasakė per knygą ir 1 per internetinį mokymąsi. Be to, jie randa **įdomių vietinių amatų**: drabužių siuvimas, maisto ruošimas, mezgimas ir siuvimas, gėlių kompozicijos, muzikos kūrimas, menas ir mada. Tie, kuriems tai neįdomu, teigė, kad norėtų turėti darbo finansų srityje, kartu su pagyvenusiais žmonėmis, trečiajame sektoriuje ir kaip mados dizaineriai. Galiausiai apie **būtinus įgūdžius, reikalingus darbui amatų sektoriuje**, jie paminėjo minkštuosius įgūdžius ir techninius įgūdžius, kompiuterinį raštingumą, žiniasklaidos žinias, kalbų supratimą, pardavimo ir rinkodaros kompetencijas, profesinius ir profesinius įgūdžius bei techniką.

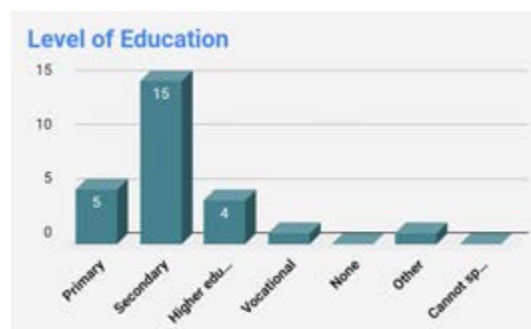
2.4 Migrantų ir amatininkų įgūdžių žemėlapis

2.4.1 Migrantų įgūdžių žemėlapis – aplinkybės

2.4.1.1 Išsilavinimas ir darbo aplinkybės

ITALIJA

Italijoje apklaustų migrantų **išsilavinimas** yra skirtingas, tačiau daugiausia - vidurinio išsilavinimo, nes Italijoje nepripažįstama jų kvalifikacija. Dauguma lanko vidurinę mokyklą, o kai kurie lanko vidurinę mokyklą. Aukštojo mokslo lygio migrantų yra tik 4 iš 25 (turintys aukštąjį universitetinį mados ir dizaino, mechanikos ir elektronikos, turizmo, žmoniškųjų išteklių valdymo ir plėtros laipsnį). Daugelis jų turi **ankstesnį išsilavinimą ir darbo patirtį savo kilmės šalyje**. Dauguma jų dirbo siuvėjais savo kilmės šalyje, kiti dirbo medžio ir dailidės ar juvelyrinių dirbinių sektoriuje. Kiti pašnekovai dirbo padavėjais, viešbutyje, HR, advokato padėjėja, aktore ir dainininke bei pardavėja. Daugelis tų, kurie dirbo rankdarbių sektoriuose, išmoksta atlikti šiuos darbus, nes jie anksčiau padėdavo savo šeimoms parduotuvėse, kiti taip pat studijavo šį sektorių. Didžioji dalis apklaustųjų lankė savo kilmės šalies mokyklas, dalis -



bendrojo lavinimo, kai kurie - universitete (mada ir dizainas, psichologija, viešieji ryšiai, statybos inžinerija).

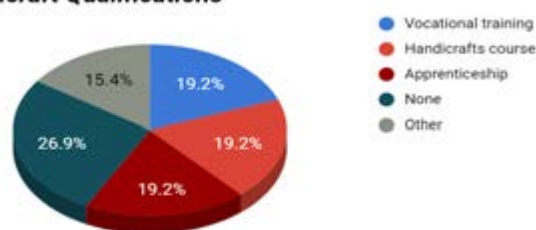
Taigi apie 88% jų dirbo **rankdarbių sektoriuje**, o 12% teigė, kad norėtų dirbti šiame sektoriuje. Dvylika iš tų, kurie jau turi **patirties** šiame sektoriuje, teigė turintys siuvimo patirties, tarp jų 1 turi siuvimo parduotuvę Palerme, o dar vienas - siuvimo parduotuvę savo kilmės šalyje. Daugelis jų pradėjo daryti tekstilės gaminius savo kilmės šalyje ir 2 teigė, kad išmoko tai daryti kaip mokiniai draugų ar šeimos parduotuvėse. Kiti turi medienos dirbinių, juvelyrinių dirbinių, dailidės ir plaukų kūrimo patirties. Tie, kurie tęsia rankdarbius Italijoje ar bent jau nurodo, kad jie tęsia tokias vietas kaip *Centro Astalli, Sartoria Sociale, Agricultural cooperative, Imperial 225* (amatų parduotuvė Palerme).

Jų rankdarbių patirtis ir kvalifikacija

yra nevienalytė; 19,2% apklaustųjų išmoko rankdarbių per profesinį mokymą; vienas iš jų turi aukštąją mados ir dizaino laipsnį, taip pat yra atlikęs siuvimo stažuotes kilmės šalyje, o dabar Italijoje dirba amatų parduotuvėje, dirbdamas tekstilės gaminius. Trys apklaustieji dalyvavo siuvimo mokymo mokykloje kilmės

šalyje; dar 19,2% - per rankdarbių kursus - 2 iš jų nenurodė, kiti 3 lankė rankdarbių kursus, 2 - „Centro Astalli“, vienas - siuvimo ir vienas - keramikos, paskutinis - siuvimo, bet nenurodė, kur; dar 19,2 proc. - per pameistrystę. Vienas asmuo dirba Giocherenda - pabėgėlių asociacijoje, kuri sugalvoja ir kuria žaidimus, kuriuose dalijasi patirtimi ir pasakoja istorijas, ir tuo pat metu mėgsta dirbti medžio darbus namuose. Kiti pašnekovai paminėjo medienos restauravimo stažuotes ir rankdarbių dirbtuves „Centro Astalli“, dirbdami siuvimo parduotuvėje kilmės šalyje, mokymasi šeimos parduotuvėje; 15,4 proc. Yra savamoksliai, o 26,9 proc. Neturi profesinės kvalifikacijos. 3 iš jų kėlė tik stebėjimą ir išmoko darydami, 1 dalyvavo tik mokyklos kursuose, kad išmokytų piešti mitologinius medžius. Kai kurie iš apklaustųjų teigė, kad rankdarbius verčia kaip pomėgį, kiti - kaip būdą užsidirbti pinigų, tačiau dauguma paminėjo abi rankdarbių priežastis.

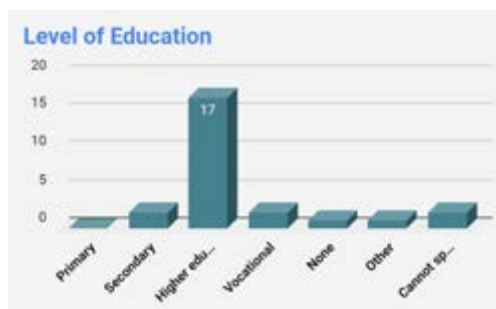
Handicraft Qualifications



KIPRAS

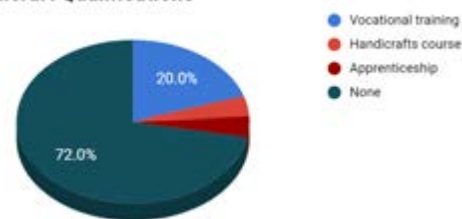
Kipre apklaustų migrantų amatininkų **išsilavinimas** yra skirtingas, 68% turi aukštojo mokslo diplomą; 8% yra įgiję vidurinį išsilavinimą, dar 8% turi profesinio išsilavinimo kvalifikaciją, 4% yra įgiję vidurinio išsilavinimo lygį, dar 4% neturi jokio išsilavinimo, o paskutiniai 8% negali nurodyti. Kai kurie respondentai turi **ankstesnę darbo patirtį** savo kilmės šalyje, jie dirbo sekretoriumi, drabužių gamintoju, kanalizacijos, mokytoju, viešbučio personalu, medicinos seserimi, kompiuterių techniku, namų ūkio darbuotoju, prekybos centre, apskaitos, prekybos, automobilių įmonėje.

„; kita jų dalis studijavo savo kilmės šalyje tokiose srityse kaip kriminologija, apskaita ir



finansai, rinkodara ir slauga. Visų pirma 21 iš 25 turi darbo patirties ūkininkavimo, gamyklų (kaip kanalizacijos), mezgimo, vaistinių, slaugytojų, elektroninių įmonių ir kokybės kontrolės srityje. Be to, 32% respondentų turi **ankstesnę darbo patirtį rankdarbių srityje** trijose pagrindinėse srityse, būtent mezgimo, perdirbamų medžiagų pakartotinio panaudojimo dekoravimui ir kepimui; jie įgijo savo įgūdžius daugiausia per profesinį mokymą, ir tik du žmonės dalyvavo rankdarbių kursuose ar pameistrystėje; Šiaip ar taip, 8 dalyviai, turintys šios srities profesinę kvalifikaciją, negalėjo apibūdinti savo patirties. Kiti 68% neturi ankstesnės patirties amatų sektoriuose, tačiau dauguma teigė, kad norėtų mokytis ir įgyti įgūdžių šiame sektoriuje.

Handicraft Qualifications

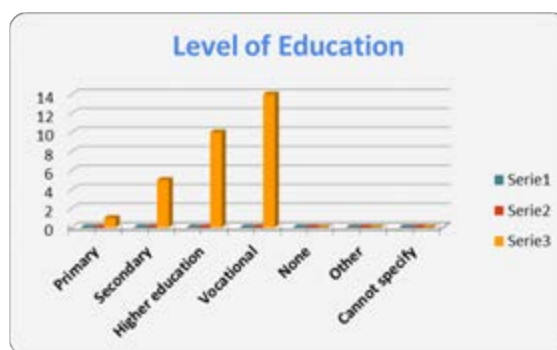


GRAIKIJA

Iš **Graikijoje** apklaustų migrantų amatininkų 8 iš jų turi pagrindinį išsilavinimą, 10 - vidurinį išsilavinimą, o likę 7 respondentai turi aukštąjį išsilavinimą. Daugiau nei pusė respondentų grupės, ty 14 asmenų, dirbo savo kilmės šalyje tokiose srityse kaip apskaita, inžinerija, rinkodara ir keletas - rankdarbiai. Kiti 11 respondentų paliko savo šalį, kai jie buvo labai jauni, todėl jie nedirbo. 14 respondentų patvirtino, kad turi **patirties rankdarbių srityje**; jie dirbo būdami Graikijoje, o kai kurie iš jų - savo kilmės šalyje. Kiti 9 apklaustieji neturi jokios ankstesnės patirties šioje srityje, tačiau patvirtino, kad norėtų išmokyti įvairių rankdarbių. Be to, 9 respondentai dalyvavo trumpame profesiniame mokyme Graikijoje, o dar 10 respondentų dalyvavo rankdarbių kursuose, kuriuos organizavo NVO stovykloje ar Atėnuose; šiaip ar taip, tik nedaugelis iš jų turi amatininkų kvalifikaciją, net tie, kurie dirbė lauke jų kilmės šalyje, neturi kvalifikacijos, kurią dažniausiai rengė namuose. Jie visi užsiima rankdarbiais kaip pomėgiu, o taip pat ir pragyvenimui.

LIETUVA

Dauguma **Lietuvoje** apklaustų amatininkų migrantų (14) dalyvavo profesiniame mokyme; 10 apklaustųjų turi aukštąjį išsilavinimą, o likusieji iš jų turi vidurinį išsilavinimą (5) ir pradinį išsilavinimą (1). Jie **mokėsi** teisės ir politikos, inžinerijos, informacinių technologijų, siuvimo, plaukų kirpimo, muzikos ir meno, ekonomikos ir vadybos, viešojo administravimo, sanitarijos inžinerijos, maisto pramonės, slaugos, žemės ūkio, ekologijos, antropologijos, socialinio darbo srityse. Tie, kurie **dirbo** savo kilmės šalyje, minėjo tokius darbus kaip statyba ir renovacija, pardavimas, valymas, švietimas, grožio pramonė, administravimas, ūkininkavimas ir žemės ūkis, žurnalistika, ekonomika, muzika ir menai, teisė, viešieji ryšiai, namų remontas, maisto pramonė.



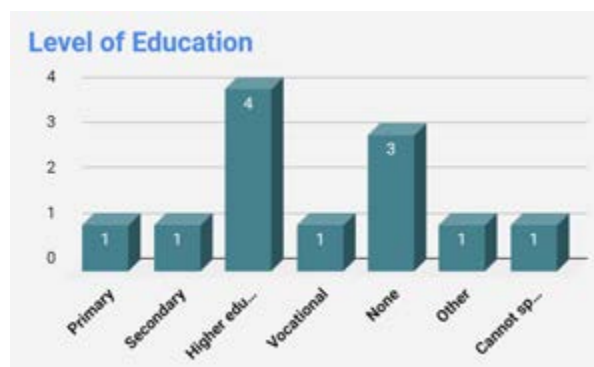
Tik 4 žmonės iš imigrantų imties turi **ankstesnę patirtį dirbdami rankdarbių srityje**; viena dirbo siuvėja (savo verslą ji įsteigė kartu su vyru), kita respondentė mezgė drabužius; trečiasis respondentas dirbo odos gamintoju, padėdamas savo šeimos verslui, o paskutinis dirbo konditeriu, puošiančiu įvairius pyragus ir saldainius. Didžioji dalis dalyvių niekada nebuvo dirbę rankdarbių srityje. Kai kurie respondentai tai paminėjo kaip pomėgį (siuvimas, mezgimas, rišimas, medžio drožyba ir baldų gamyba ir kt.), Tačiau jie niekada nebuvo dirbę tose srityse oficialiai arba iš šios veiklos niekada negavo pajamų. Respondentai paminėjo **keletą savo įgūdžių ir žinių šaltinių rankdarbių srityje**; Tai gana neformali kvalifikacija, įgyta šeimos narių, tėvų, savarankiškai studijuojant ir naudojantis interneto ištekliais. Įdomu tai, kad visi respondentai kaip papildomą savo žinių ir įgūdžių šaltinį paminėjo internetines amatų bendruomenes ir tinklaraščius. Šiaip ar taip, vieninteliai respondentai, turintys **profesinę kvalifikaciją šiame sektoriuje**, paminėjo profesinį mokymą (du kartus), rankdarbių kursus (vieną kartą) ir pameistrystę (kartą).



Klausime, ar turi **patirties rankdarbių naujojoje šalyje**, 15 žmonių teigė, kad rankdarbius naujojoje šalyje verčia kaip pomėgį (mezga, siuvinėja, drožinėja, aksesuarus gamina, siuva, tapyba, tortų dekoravimas, įvairių amatų kūrimas) vaikai) ir tik vienas asmuo, dirbantis rankdarbius (siuvimas).

JUNGTINĖ KARALYSTĖ

Tarp **Jungtinėje Karalystėje** apklaustų migrantų amatininkų 4 yra įgiję aukštąjį išsilavinimą, 3 žmonės neturi jokio išsilavinimo, o kiti pasiskirsto po lygiai tarp kitų išsilavinimo lygių (1 asmuo kiekvienam lygiui). Tie, kurie studijavo savo kilmės šalyje, turi išsilavinimą įvairiuose sektoriuose, tokiuose kaip viešasis administravimas, architektūra, anglų literatūra, geografija, mityba ir dietologija. 10 žmonių teigė, kad jie **dirbo savo kilmės šalyje** tokiose darbo vietose kaip kolegijos lektorius, projektų vadovas, amatų kuratorius, kavinių / restoranų darbdaviai, verslo administratoriai ir tarptautinė prekyba. Šiaip ar taip, pusė respondentų grupės (13) teigė turintys **ankstesnę darbo patirtį rankdarbių srityje** tokiose srityse kaip meno terapija, baldai, fotografija ir dailės mada. Šie 13 žmonių **įgijo savo įgūdžius** per profesinį mokymą (6 žmonės), rankdarbių kursus (1), pameistrystę (3) ir tiesiogiai atlikdami dailės terapiją (3). Tik nedidelė visos grupės dalis turi **rankdarbių naujojoje šalyje patirties**; jie paminėjo interjero

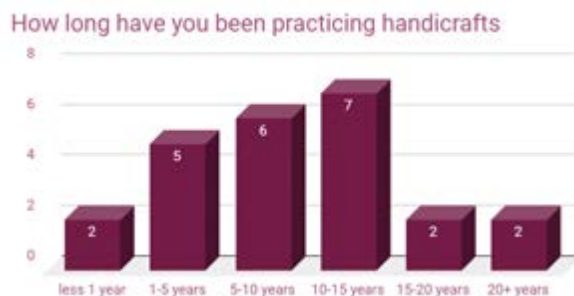


dekoravimą, juvelyrinius dirbinius, mezgimą, siuvinėjimą ir makrokomandą. Galiausiai 13 iš jų mėgdžiojo amatus, o dar 6 - kaip uždarbį.

2.4.1.2 Migrantų amatininkų įgūdžiai

ITALIJA

Apklaustieji **Italijoje** turi skirtingą **darbo patirtį rankdarbių srityje**. 8% rankdarbių užsiima mažiau nei vienerius metus; 20% tuo užsiima nuo 1 iki 5 metų; 24% nuo 5 iki 10 metų; 28% nuo 10 iki 15 metų; 8% 15–20 metų, o likę 8% daugiau nei 20 metų. **Pagrindiniai sektoriai**, kuriuose jie dirba, yra siuvimas ir medžio darbai; kiti paminėti sektoriai yra keramika, keramikos dirbiniai, juvelyriniai dirbiniai, nėrimas ir dailidės. **Pagrindiniai produktai** yra drabužiai ir namų daiktai, tokie kaip baldai ir įvairūs dekoratyviniai daiktai, taip pat krepšiai ir kuprinės, aksesuarai, papuošalai, durys, o minėtos medžiagos yra audiniai (ypač Afrikos audiniai) ir tekstilė, įskaitant medvilnę ir vilną, medį, geležį, akmenį, virvelę, metalus, auksą, plastiką, brangakmenius, klijus, aliuminį, dirvą ir žolę, stygos, perdirbtos medžiagos. Jie nebuvo tikri dėl šių metodų: dauguma jų teigė, kad naudojami siuvimo mašina, kiti teigė, kad dirbdami jie naudoja tik rankas. Pasiteiravus, ar ir kaip jie reklamuoja savo darbą ir gaminius, kai kurie iš jų teigė, kad **priemonės, kuriomis jie reklamuoja savo darbus** Italijoje, yra daugiausia socialinė žiniasklaida, „Facebook“ ir „Instagram“, interneto svetainės ir rodomos nuotraukos draugams; o savo kilmės šalyje jie demonstravo savo darbus tėvų parduotuvėse, vietinėse rinkose ir dėvėdami savo gaminius.



Paprašyti kalbėti apie savo **kilmės šalies rankdarbių tradicijas**, jie paminėjo siuvimą, juvelyrinių dirbinių gaminimą, drožybą, odos dirbinius, medžio dirbinius, geležies / aliuminio dirbinius, baldų gaminimą, keramiką, dekoratyvinius namų daiktus, muzikos instrumentų gaminimą, keramiką, kirpimas, pyrago dekoravimas; pagaminti **tradiciniai produktai** yra „Mapuche“ brangakmeniai, Andų vilna, tunisietiška „Futa“ (plonos dryžuotos medvilnės ar lininio audinio gabalas, naudojamas daugelyje Viduržemio jūros šalių ir Jemeno, iš pradžių Tuniso) ir „Coffa“ (tipiškas Sicilijos šiaudų audimo krepšys), batai, drabužiai, perlai ir kilimai. Be to, dauguma jų paminėjo tradicinius audinius ir tekstilę bei tradicinius drabužius kaip savo originalias rankdarbių tradicijas, kurias jie **norėtų išreikšti ir parodyti per savo rankdarbius** Italijoje.

KIPRAS

Kipre 8 respondentai turi **darbo patirties priimančiosios šalies amatų sektoriuje**; Tarp jų tik du dirbo sektoriuje, norėdami uždirbti daugiau pinigų, kiti dirbo medžio dirbiniais ir mezgėjais kaip pomėgi. Tarp



jų 3 žmonės turi mažiau nei vienerių metų amatininkų darbo patirtį, 2 - nuo 1 iki 5 metų, tik vienas dirba 5–10 metų šiame sektoriuje, o kiti - nuo 15 iki 20 metų. Jie yra **įgudę** medienos (baldų ir dekoravimo), drabužių, audimo, juvelyrinių dirbinių, siūlių kūrimo srityje. Daugelis jų negalėjo nustatyti, kokias medžiagas ir metodus naudoja, tačiau tie, kurie galėjo paminėti medieną, siūlus, adatas, siuvimo mašiną, bambuką, bambuko sėklas. Be to, tiek savo kilmės šalyje, tiek Kipre jie paprastai **reklamuoja ir demonstruoja** savo darbus ir galutinius gaminius parduotuvėse, socialinėje žiniasklaidoje ir draugais.

25 apklaustųjų taip pat buvo paprašyta **nurodyti rankdarbių tradicijas iš savo kilmės šalies, kuriuos jie norėtų išreikšti dirbdami priimančiojoje šalyje**. Jie dažniausiai paminėjo batų gaminimą, keramiką, mozaikas, mezgimą, siuvimą, susiuvimą, krepšio audimą ir kokoso gaminiai, tradiciniai drabužiai, medžio dirbiniai, audimas, vertybės, mozaikos, medžio gamyba, susiuvimas, mezgimas, dizainas ir vaizdai.

GRAIKIJA

Tarp apklaustųjų, turinčių patirties rankdarbių srityje, 8 amatininkų veikla užsiima mažiau nei vienerius metus, daugiausia dėl to, kad jie neseniai atvyko į Graikiją ir lanko nevyriausybinių organizacijų rengiamus rankdarbių kursus; 10 respondentų rankdarbiais užsiima nuo 1 iki 5 metų, dar 7 turi ilgesnę patirtį (5–10 metų, kai kurie respondentai taip pat turi gerai įsitvirtinusią mažą verslą).

Didžioji dalis apklaustųjų yra **įgudę** juvelyrinių dirbinių, įvairių gaminių, tokių kaip rankinės, šalikai, batai, drabužiai, mezgimo ir odos gaminių bei drabužių kūrimo srityje. Jie dažniausiai naudoja perdirbtas **medžiagas**, tokias kaip plastikiniai maišai, mediena ir pigios medžiagos. Jie **reklamuoja ir demonstruoja** savo darbus mugėse skirtingais metų laikotarpiais, pop-up renginiuose, per „Facebook“, o kai kurie palaiko ryšius su įmonėmis, reklamuojančiomis rankdarbius ir galinčiomis įsigyti bei demonstruoti savo gaminius; Be to, daugelis NVO reklamuoja pabėgėlių gaminamus produktus. Daugelis jų **norėtų savo rankdarbiais išreikšti savo šalių tradicijas**: žmonės iš Afrikos yra labai suinteresuoti parodyti savo tradicinį drabužių gaminimo būdą, mirimo procesą ir natūralių ingredientų naudojimą spalvoms dažyti. Vestuvinės suknelės, kurias gamina žmonės iš Irako, taip pat puoselėja tradicijas ir išreiškė susidomėjimą parodyti šią tradiciją rankdarbiais.

LIETUVA

Iš tų, kurie turi tam tikros **patirties rankdarbių srityje**, 11 asmenų turi 10–15 metų patirtį, o 3 - 1–10 metų patirtį ir. **Įgudę rankdarbiai** yra siuvimas, mezgimas, siuvinėjimas, medžio drožyba, baldų gamyba ir konditerijos dekoravimas; **produktai**, kuriuos jie gamina ar naudoja, yra drabužiai (moterims ir vaikams), aksesuarai ir rankinės, namų tekstilė,

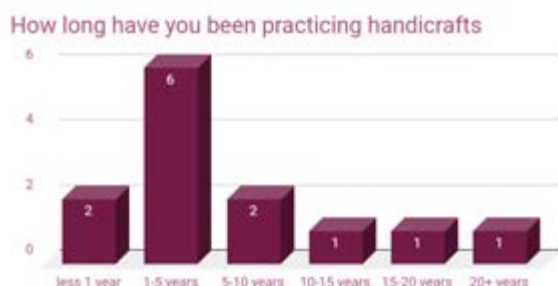


dekoravimo paveikslai, lauko skulptūros, baldai kaip kėdės, stalai ir lentynos. Kalbant apie **medžiagas**, jie nurodė drobę, protektorius (medvilnę, vilną, dirbtines), (megztinius, šalikus, kumštines pirštines, šlepetes, žiemines kepurės, kojines, namų papuošimus), siuvimo reikmenis (adatas, užtrauktukus, sagas ir kt.).) ir mediena. Apie **techniką** jie paminėjo siuvimą, mezgimą, siuvinėjimą ir drožimą. Priemonės, kuriomis jie naudojami **reklamuodami ir eksponuodami** savo darbus, yra žmonės tarpusavyje (klientai dalijasi informacija su kitais potencialiais klientais), svetainės ir socialiniai tinklai („Facebook“, „Instagram“, „Telegram“), lauko reklama.

Dažniausios **rankdarbių tradicijos iš jų kilmės šalies** yra siuvimas, mezgimas, siuvinėjimas, keramika, keramikos dekoravimas, medžio drožyba, kalvis, baldų, pintinių, pynimų, kilimų audimas, odos (rankinių, batų, drabužių) dekoravimas naudojant karoliukus, stiklo dizainas ir dekoravimas, Velykų kiaušiniai ir Kalėdų puošyba. Ne visi nori savo darbais **išreikšti savo tradicijas**, tačiau norintys tai padaryti paminėjo tokias tradicijas kaip Ukrainos Petrykivkos ir kiti regioniniai nacionaliniai modeliai, Maroko keramika (norint parodyti Maroko nacionalinių simbolių tradicijas, legendas ir maisto gamavimo būdus), Maroko odiniai drabužiai ir aksesuarai; megzti baltarusių liaudies drabužius ir aksesuarus; Sirijos nacionaliniai modeliai ir spalvos. Respondentai parodė bendrą tendenciją rodyti savo šalių simbolius, naudodamiesi savo nacionaline spalvų palete, raštais ir medžiagomis.

JUNGTINĖ KARALYSTĖ

Tarp imigrantų, apklaustų **Jungtinėje Karalystėje**, 13 turi **darbo patirties amatų srityje**; 2 iš jų praktikavo mažiau nei vienerius metus, 6 - 1 ir 5 metus, 3 - 5-15 metų ir 2 - daugiau nei 15 metų. Tie, kurie **turi tam tikros patirties** šiame sektoriuje, yra įgudę kurti drabužius, dažyti, fotografuoti. Jie paminėjo tokias medžiagas kaip gintaras, natūralias **medžiagas** ir spalvas bei tokias **technikas**, kaip siuvimas ir mezgimas. Nei vienas iš jų neparodo savo darbų, išskyrus vieną asmenį, kuris kartais naudojami vietinė kavine savo **darbams eksponuoti ir reklamuoti**.



Paminėtos **jų kilmės šalies rankdarbių tradicijos** yra samosa gamyba, modelių kūrimas ir tradicinių motyvų bei spalvų naudojimas, o tradicijos, kurias jie norėtų išreikšti savo rankdarbiais, apima audimą, akmenų tapymą ir gintaro dizainą.

2.4.1.2 Panašumai ir galimi deriniai - vietinių rankdarbių ir migrantų bendradarbiavimas ir įgūdžių integravimas - Migrantų požiūris

ITALIJA

Beveik visi apklaustieji **Italijoje** mano, kad jų rankdarbių **įgūdžiai ir gaminiai** gali būti įdomūs, o Italijos rinkoje yra didelė paklausa, nes ji siūlytų ką nors kitokio, o italai vertina

užsienio gaminius ir domisi rankdarbiais (pvz., Nèrimu). Kai kurie respondentai teigė, kad jau parduoda savo gaminius, todėl žino, kad šis sektorius veikia. Nedaugelis respondentų teigė, kad, jų manymu, žmonės teikia pirmenybę moderniems daiktams ir jiems nėra įdomu kurti rankų darbo gaminius arba kad tradiciniai afrikietiški audiniai yra daug sunkesni už italus, todėl italai jų nevertina.

Palyginus italų rankdarbius ir jų tradicinius rankdarbius, atsižvelgiant į naudojamų technikų ir medžiagų panašumą, ne visi sugebėjo atsakyti į šį klausimą. Kai kurie respondentai teigė, kad niekada nedirbo rankdarbių Italijoje, tačiau mano, kad yra skirtumų, ir panašumų, kiti teigė, kad būdai yra panašūs, tačiau galutinis produktas yra skirtingas ir kad yra ir skirtumų, ir panašumų.

Dažniausiai pripažįstami panašumai, kuriuos įvardija ne vienas asmuo, yra siuvimo technika, siuvimo mašina, audiniai ir medžiagos. **Konkretesni paminėti panašumai** yra „Coffa“ gaminimas, panašus Tunise ir Palerme, rankdarbiai ir tradicinės medžio gaminių gamybos priemonės, panašios Sicilijoje ir Egipte, kai kurios rūšies drabužiai, gaminami Gambijoje ir Ispanijoje. Palermo mieste, Italijoje. Išskyrus vieną nesutinkantį asmenį, visi kiti apklaustieji teigė, kad jiems būtų **įmanoma derinti techniką ir medžiagas**, ir tik nedaugelis pridūrė, kad derinant skirtingus stilius gali būti gauti novatoriški rezultatai. Kai kurie minėjo, kad jie tai jau daro, nes Europos tekstilė ir audiniai taip pat naudojami Afrikoje ir galima pritaikyti skirtingus stilius. Visi apklaustieji teigė, kad hipotetinis **jų ir vietinių rankdarbių bendradarbiavimas** būtų naudingas siekiant pagerinti jų įdarbinimo įgūdžius. Ne visi pridėjo savo motyvą, tačiau tie, kurie tai padarė, teigė, kad tai suteiks galimybę sukurti bendradarbių tinklą, dalytis ir telkti talentus, skatinti amatus, skatinti mainus tarp kultūrų, sužinoti daugiau iš kitų šalių ir apie jas, kelti įgūdžius, skatinti augimą. Respondentų teigimu, stilių ir metodų sumaišymas pagerina kokybę, o daugiau įgūdžių suteikia daugiau kultūros.

Do you think collaboration with local handcrafters would be useful

● Yes



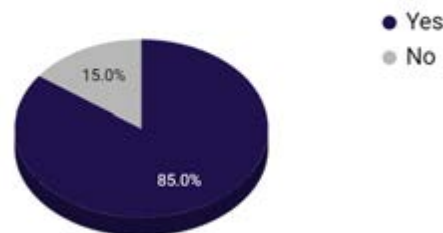
Galiausiai 96% respondentų norėtų **mokyti savo įgūdžių** vietinius rankdarbius, būtent, kaip dirbti su siuvimo mašina, afrikietiškais tekstilės ir audinių apdirbimo būdais, kaip papuošti kūną henna ir kaip sukurti papuošalus. vestuvių drabužiai, moteriški drabužiai, kaip daryti puodus ir akinius, sodininkystė ir afrikiečių siuvimas. Pagrindinės priežastys yra praturtėjimas, pomėgis perduoti savo įgūdžius ir mokymas. Vienintelis, kuris nesutiks mokytis, teigė, kad taip yra todėl, kad jis / ji neįsivaizdavo turintis pakankamai įgūdžių mokytis.

Pasiteiravus, ar jie norėtų **mokytis iš vietinių rankdarbių**, 100% jų atsakė „taip“, daugiausia paminėdami siuvimą ir medžio dirbinius. Visų pirma, jie teigė besidomintys italų siuvimo, siuvimo apskritai ir kirpimo, mozaikų ir keramikos, juvelyrinių dirbinių iš įvairių medžiagų ir medžio (įskaitant baldus) kūrimo stiliumi. Jie taip pat norėtų išmokti dirbti su medžiu lazeriniu pjauktuvu, sužinoti daugiau apie medžio tapymą ir aukštoji mada.

KIPRAS

Dauguma amatininkų migrantų mano, kad **Kipre** yra paklausa jų gaminių (ypač tarp filipiniečių); tik 5 iš 25 mano, kad jų gaminiams nėra paklausos, nes jie naudoja skirtingas medžiagas ir įrangą. Daugelis respondentų negalėjo pasakyti, ar yra kokių nors **panašumų tarp jų tradicinių ir vietinių rankdarbių**; vistiek tie, kurie sugebėjo atsakyti į šį klausimą (15), teigė, kad yra panašumų, teigiančių, kad kai kurių gaminių gamyboje naudojamos panašios mašinos, panašūs papuošalai (karoliukai), tie patys paveikslai, audimo metodai (krepšiai), spalvos ir medžiagos, tas pats molis (keramikai). Apie galimą **medžiagų ir technikų derinimą** tarp dviejų rankdarbių tradicijų dauguma atsakė, kad nežino, ir tik nedaugelis paminėjo galimybę derinti perdirbtas medžiagas. Nepaisant to, 17 iš 25 mano, kad **pasidalinti patirtimi būtų naudinga bendradarbiaujant** su vietos amatininkais. Kiti 5 žmonės teigė nežinantys, ką atsakyti, kiti 3 žmonės teigė, kad nemano, jog tai gali būti naudinga jiems ir jų įgūdžiams.

Do you think collaboration with local handcrafters would be useful



Net jei Kipre apklausti migrantai nebuvo tikri dėl galimų derinių ir bendradarbiavimo su vietiniais rankdarbiais, 40% jų norėtų **mokyti savo įgūdžių vietinius gyventojus**, ypač dirbant apie karoliukus, juvelyrinius dirbinius ir dviračių bambalius. Procentas padidėjo, kai jų paklausė, ar jie norėtų **mokytis ir tobulinti savo įgūdžius** iš vietinių rankdarbių; iš tikrųjų teigiamų procentų yra 68 proc., ir jie paminėjo tokius sektorius ir metodus kaip audimas, mezgimas, haloumas, keramika, tapyba, tačiau dauguma jų norėtų ko nors išmokyti.

GRAIKIJA

Graikijoje 15 žmonių mano, kad jų rankdarbių įgūdžiai ir gaminiai gali būti svarbūs priimančiosios šalies rinkoje; dauguma jų pagamintų daiktų yra tinkami naudoti ir reikalingi daugeliui žmonių. Ar manote, kad kai kurie vietiniai rankdarbiai (technikos ir medžiagų prasme) yra panašūs į jūsų kilmės šalį? 20 iš 25 būtų įmanoma **derinti savo kilmės šalies medžiagas ir techniką** su priimančiosios šalies medžiagomis ir technikomis, nes yra panašumų arba derinant tradicinius rankdarbius su moderniais. Visi 25 respondentai mano, kad vietinių rankdarbių ir jų **bendradarbiavimas** būtų naudingas abiem grupėms mokantis modernesnių metodų, naudojant tinkamesnę medžiagą, mokantis rūpintis savo sveikata ir aplinka, įgyti šiuolaikinių rinkodaros įgūdžių, bendradarbiavimo įgūdžius ir svarbiausia išmokyti modernizuoti migrantų gaminius tarptautinei rinkai.

Galiausiai 10 iš 25 norėtų **mokyti savo įgūdžių vietinius rankdarbius**, nes, jų manymu, turi pakankamai patirties ir gali išmokyti mezgimo, vestuvių drabužių gamintojų, medžio drožimo, papuošalų gamybos ir natūralių mirčių. Visi 25 respondentai norėtų **pasimokyti iš vietinių rankdarbių** bet kokių rankdarbių, šiuolaikinių modelių, ekologiškų gaminių naudojimo, rinkodaros įgūdžių, verslo planavimo, kaip gaminti megztus žaislus, šiuolaikinius papuošalus, siuvimo, tinklo kūrimo ir apskaitos įgūdžius.

LIETUVA

Lietuvoje tik 5 žmonės mano, kad jų įgūdžiai ir gaminiai gali būti svarbūs vietinėje rankdarbių rinkoje, ir jie patikslino, kad taip yra todėl, kad žmonės vertina ir mėgsta pirkti rankų darbo gaminius, liaudies stiliaus modeliai ir drabužiai yra populiarūs šiais laikais, o gaminami gaminiai užsieniečių vertinami Lietuvoje. Kalbėdami apie **savo rankdarbių tradicijų ir vietinių rankdarbių panašumus** (kalbant apie techniką ir medžiagas), 14 respondentų mano, kad yra panašumų medžiagų, mezgimo ir siuvimo technikos bei drabužių dizaino atžvilgiu. Dar 13 žmonių teigė nežinantys, nes nepakankamai susipažinę su Lietuvos papročiais ir kultūra. Dėl tos pačios priežasties dauguma respondentų nebuvo tikri dėl **galimų dviejų tradicinių rankdarbių derinių**, kalbant apie medžiagas ir techniką. Respondentai teigė, kad **bendradarbiavimas būtų naudingas tiek migrantų, tiek vietiniams rankdarbiams**, daugiausia dėl socialinių priežasčių: jie pripažino, kad gali įgyti naudingų žinių ir įgūdžių, taip pat sukurti keletą socialinių tinklų. Be to, dalyviai sutarė, kad tokie mainai gali būti naudingi kalbant apie įdarbinimo galimybes, užmezgant ryšį su naujais klientais ir užmezgant bendradarbiavimą, teikiantį abipusės naudos.

Do you think collaboration with local handcrafters would be useful

● Yes



Į klausimą, ar norėtų **mokyti savo įgūdžių vietiniams rankdarbiams**, tik 4 respondentai atsakė, kad norėjo tai padaryti mezgimo, siuvinėjimo, drožybos, aksesuarų gamybos ir siuvimo srityse, sakydami, kad jie mielai dalinsis savo patirtimi, bendrauti ir jausti priklausymą bendraminčių grupei. Kai kurie kiti respondentai minėjo, kad jie norėtų padėti, užuot užėmę vadovaujančią poziciją. Jie tai paaiškino savo nepasitikėjimu kalbos vartojimu ir patirties stoka bendraujant su vietiniais gyventojais. Dažniausia priežastis, nenorinti mokyti, buvo jų darbo krūvis, skirtingos kalbos ir motyvacijos stoka.

Į klausimą, ar jie norėtų **mokytis iš vietinių rankdarbių**, 16 respondentų atsakė teigiamai. Daugelis respondentų išreiškė susidomėjimą išmokyti naujų įgūdžių ir įgyti naujų žinių. Stipriausia jų motyvacija buvo turėti įdomių užsiėmimų, kuriuose galite bendrauti ir jaustis atsipalaidavę, pabendrauti su vietiniais ir migrantais, užmegzti daugiau socialinių ryšių, įgyti daugiau pasitikėjimo bendravimu su vietiniais, patobulinti jų kalbėjimo įgūdžius, turiningai praleisti laiką, bei įgyti rankdarbių įgūdžių. Ryšio ir socializacijos poreikis buvo didžiausia potencialių dalyvių motyvacija, o techniniai įgūdžiai buvo paminėti kaip mažiau svarbūs. Tie, kurie nėra suinteresuoti mokytis iš vietinių gyventojų, teigė, kad taip yra dėl to, kad reikia daugiau laiko skirti savo šeimoms ar rūpesčiams, susijusiems su bendravimu lietuvių kalba.

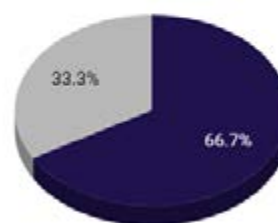
JUNGTINĖ KARALYSTĖ

Iš amatininkų migrantų, turinčių patirties ar norinčių dirbti amatų sektoriuje, 9 iš jų mano, kad jų įgūdžiai ir produktas gali būti

Do you think collaboration with local handcrafters would be useful

● Yes

● No



svarbūs priimančiosios šalies rinkos poreikiams patenkinti; dar 4 žmonės to nemano dėl laiko ir pinigų trūkumo bei reikalingų įgūdžių lygio. 13 asmenų mano, kad **kilmės šalys ir priimančiosios šalies amatų tradicijos yra panašios**, kalbant apie tas pačias medžiagas, o dar 13 žmonių mano, kad panašumų nėra. Be to, bendra mintis yra ta, kad dviejų amatų tradicijų derinti būtų neįmanoma, tačiau vietos ir **migrantų bendradarbiavimas būtų naudingas abiem grupėms**.

Į klausimą, ar norėtų **mokyti vietinius rankdarbius**, 16 respondentų atsakė „taip“: vienas nurodė, kad jau yra šios srities mokytojas, o kitas atsakė, kad norėtų išmokyti integruoti gintarą į interjero dekoravimą ir drabužiai. Dešimties, kurie teigė nenorintys mokyti, pateikė tokias priežastis, kaip laiko, kvalifikacijos, įrangos ir išteklių trūkumas. Paklausti, ar norėtų **pasimokyti iš vietinių rankdarbių**, 13 teigė, kad mielai plėstų savo įgūdžius, ypač virimo, gėlių dekoravimo, mezgimo ir siuvimo srityse. 7 respondentai atsakė ne dėl laiko stokos ir dar 6 žmonės nebuvo tikri.

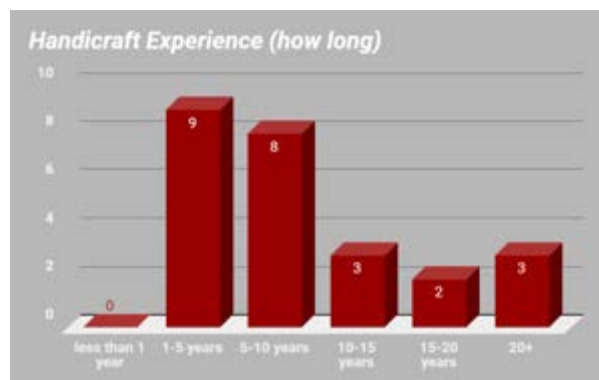
2.4.2 Vietinių amatininkų įgūdžių žemėlapis - aplinkybės

2.4.2.1 Išsilavinimas ir darbo aplinkybės

ITALIJA

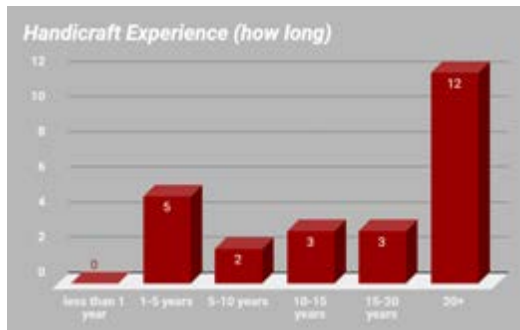
Didžioji dalis **Italijoje** apklaustų rankdarbių (64 proc.) Yra aukštojo mokslo lygio, iš jų 12 - restauravimo, mados ir siuvimo, scenos rekvizitų ir scenografijos, tapybos, grafinio dizaino, juvelyrinių dirbinių ir dailės mokyklų sektoriuose. Kiti 32% mokosi vidurinėje mokykloje, o likę 4% (1 asmuo) baigė amatininkų profesinio mokymo mokyklą. Nė vienas iš jų neturi mažiau nei 1 metų rankdarbių **patirties**; 36% dirbo sektoriuje nuo

1 iki 5 metų, 32% - nuo 5 iki 10 metų, 12% - nuo 10 iki 15 metų, 8% - nuo 15 iki 20 metų, o likę 12% - daugiau nei 20 metų. Kai kurie respondentai **rankdarbių srityje** turi daugiau nei vieną **kvalifikaciją**, yra lankę rankdarbių kursus, profesinį mokymą ar atlikę pameistrystę. 32% jų yra savamoksliai, o vienas žmogus išmoko darydamas. 14 apklaustųjų šios kvalifikacijos yra papildomos jų išsilavinimui; 7 iš jų rankdarbių kvalifikacija yra jų išsilavinimo dalis. Tarp šių 21 asmens (14 + 7) yra 2



žmonės, kurie mokėsi rankdarbių kursų, be aukštojo mokslo kvalifikacijos atitinkamuose sektoriuose, ir savamoksliai, neturintys jokios profesinės kvalifikacijos rankdarbių sektoriuje.

KIPRAS



Kipre apklausti rankdarbiai daugiausia yra aukštojo mokslo lygio (12). 3 yra pradinio išsilavinimo, 9 - vidurinio, 4 - profesinio, tik vienas respondentas neturi jokio išsilavinimo. Kai kurie žmonės turi ir profesinį, ir aukštąjį, arba vidurinį išsilavinimą. Nė vienas iš jų mažiau nei vienerius metus nedirbo amatų srityje; Didžioji dalis apklaustųjų (48 proc.) šiame sektoriuje dirba daugiau nei 20 metų.

Kiti 20% amatininkų dirba nuo 1 iki 5 metų, 8% - nuo 5 iki 10 metų, 12% - nuo 10 iki 15 ir 12% - nuo 15 iki 20 metų. Jų profesinė kvalifikacija amatų sektoriuje yra skirtinga ir dauguma jų turi daugiau nei vieną kvalifikaciją; dvi pagrindinės kvalifikacijos yra rankdarbių kursai ir pameistrystė, po to vyksta profesinis mokymas ir tik vienas asmuo turi aukštąjį išsilavinimą šiame sektoriuje. Pokalbiai Kipre parodė, kad jaunesni žmonės mokosi daug įvairių tipų, o vyresni - mažiau arba kartais nesimoko. Daugiau nei pusei respondentų (72%) jų profesinė kvalifikacija yra papildoma išsilavinimo dalis, o likusiems 28% tokių kvalifikacijų yra jo dalis.

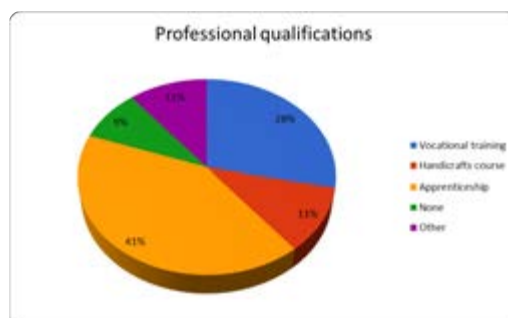


GRAIKIJA

Graikijoje 4% apklaustų rankdarbių turi pagrindinį išsilavinimą, 32% - vidurinį, 40% - aukštąjį išsilavinimą ir 24% - profesinį išsilavinimą, tačiau dauguma jų pabrėžė, kad rankdarbius pradėjo kaip pomėgį ir tada tai tapo darbu. Graikijoje nė vienas iš apklaustųjų nedirbo amatų sektoriuje mažiau nei 5 metus ir daugiau nei 20 metų: 32% respondentų šiame sektoriuje dirbo nuo 5 iki 10 metų, 40% - nuo 10 iki 15 metų, o likę 28% nuo 15 iki 20 metų. Be jų laipsnių, 60% iš jų lankė tam tikrą profesinį mokymą, 32% dalyvavo rankdarbių kursuose ir tik 8% mokėsi pameistrystę. Daugelis apklaustųjų turi papildomą profesinę kvalifikaciją, išskyrus išsilavinimą.

LIETUVA

Lietuvoje apklaustų rankdarbių išsilavinimas yra skirtingas; 52 proc. iš jų turi profesinį išsilavinimą, 40 proc. - aukštąjį ir 8 proc. - vidurinį išsilavinimą

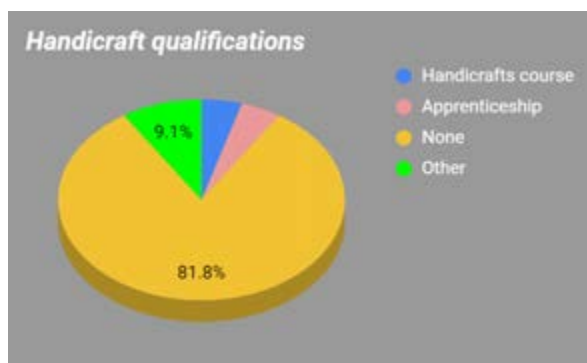
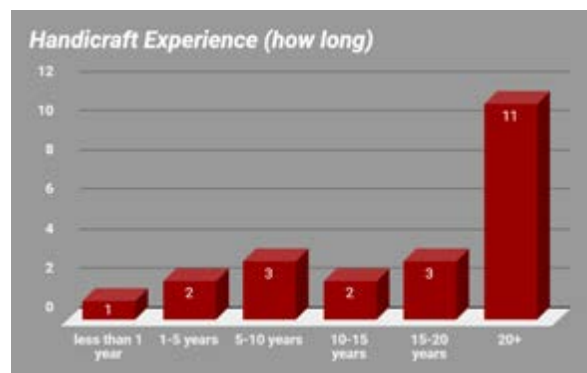


arba nenurodė. Dauguma respondentų turi 5–15 metų **patirties**. Kalbant išsamiau, nė vienas iš jų šioje srityje nedirbo mažiau nei vienerius metus, 24% - nuo 1 iki 5 metų, 48% - nuo 5 iki 10 metų, 28% - nuo 10 iki 15 metų ir nė vienas iš respondentų nebuvo dirba šioje srityje daugiau nei 15 metų. Kai kurie dalyviai teigė dalyvavę tiek **formaliuose**, tiek **neformaliuose mokymuose**. Profesinis mokymas buvo paminėtas 13 kartų, pameistrystė - 19 kartų, rankdarbių kursai - 5 kartus; Pažymėtina, kad keturi žmonės, neturintys profesinės kvalifikacijos šiame sektoriuje, paminėjo internetą kaip šaltinį, kuris leido jiems įgyti įgūdžių ir žinių: jie išmoko tiesiogiai stebėdami meistrų darbą iš viso pasaulio (šiuos atsakymus pateikė jaunesni rankdarbiai) , amžiaus maždaug 25-35 metai). Bet kokiu atveju dauguma dalyvių įgijo žinių ir įgūdžių per formalųjį švietimą. Tačiau praktinis požiūris jiems taip pat buvo vertingas ir naudingas, nes tai leido praktikuoti įvairius amatus. Nemaža dalis respondentų savo žinias įgijo kitais būdais, pavyzdžiui, iš kitų šeimos narių, daugiausia tėvų ar senelių, ir tęsia savo šeimos tradicijas ar verslą. Be to, daugumai respondentų (64%) kvalifikacija buvo papildoma jų mokymuisi.

JUNGTINĖ KARALYSTĖ

Didžioji dalis **Jungtinėje Karalystėje** apklaustų rankdarbių yra aukštojo mokslo lygio (12), 5 - vidurinio ugdymo, dar 4 - profesinio išsilavinimo. Didžioji dalis respondentų, kurie sudaro 50% visų, turi daugiau nei 20 metų rankdarbių patirties; tik vienas asmuo turi mažiau nei 1 metų patirtį šiame sektoriuje, 2 žmonės turi nuo 1 iki 5 metų patirtį, 3 žmonės

nuo 5 iki 10 metų, dar 2 žmonės nuo 10 iki 15 metų ir 3 žmonės turi nuo 15 iki 20 metų patirties. Daugelis respondentų (18) neturi kvalifikacijos šiame sektoriuje; tik vienas dalyvavo rankdarbių kursuose, o dar vienas - stažuotėse. Abu turėjo kvalifikaciją, papildančią jų išsilavinimą.



2.4.2.2 Amatų padėtis partnerių šalyse

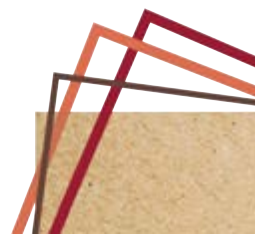
ITALIJA

Respondentais **Italijoje ir Sicilijoje minimi tipiškesni rankdarbių tipai** apima įvairius sektorius, medžiagas, metodus ir galutinius produktus. Dauguma apklaustųjų teigė,

kad keramika yra pagrindinis rankdarbių sektorius Palerme (20 iš 25 respondentų). Kiti rankdarbių sektoriai, paminėti 4 ar daugiau apklaustųjų, yra tekstilės, odos dirbiniai ir bižuterija. Mažiausiai 3 žmonių įvardijami siuvimo, mozaikos ir medžio dirbiniai, o šaltkalvis ir stiklo dirbiniai paminėti tik kartą ar du. Daugelis jų nenurodė konkrečių **technikų**, medžiagų ar gaminių, tačiau pagrindiniai minimi metodai yra „susipynimas“ tekstilės sektoriuje, pagrindinės naudojamos **medžiagos** yra perdirbtos, o pagrindiniai **gaminiai** yra šie: ypač rankų darbo rankinės tipišką sicilietiškas krepšys pavadinimu „Coffa“, dekoratyviniai namų daiktai ir baldai apskritai, „maioliche“ - tai tam tikros rūšies keramikos dirbiniai, turintys matinę metalinę dangą (stangrą emalį), dažniausiai baltą, kartais įvairiaspalvę, kuri, atsižvelgiant į meninę įvairovę, naudojamas kaip dažyto ornamento pagrindas, maistas, ypač „frutta di martorana“, tipiški sicilietiški saldainiai, pagaminti iš migdolų miltų ir puikiai derantys su vaisių ir daržovių imitacija, ir „pupiukas“, tipiškos sicilietiškos marionetės. Kai kurie respondentai pridūrė, kad rankdarbių sektorius Palerme dabar laikomas „novatorišku“, nes medžiagos ir būdai yra skirtingi, todėl atskiri rankdarbių sektoriai susikerta.

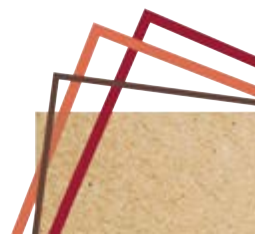
Dažniausia rankdarbių problema, išryškėjusi iš pokalbių, yra biurokratija, kuri nėra tinkamai sureguliuota, todėl yra mažai aiškumo apie veiksmus, kurių reikia imtis norint dirbti šiame sektoriuje kaip savarankiškai dirbantiems asmenims. Respondentai taip pat teigė, kad biurokratija atidaryti laboratoriją ar savarankiškai dirbti yra per brangi dėl didelių mokesčių ir PVM. Antra didelė problema, kurią mini interviu dalyviai, yra visuomenės brandos, kultūros, žinių ir išsilavinimo stoka, dėl kurios menkas susidomėjimas amatininkų gaminiiais, o pirmenybė teikiama pigiems ir žemos kokybės gaminiams, o ne brangiems, bet rankų darbo aukštos kokybės produktai. Kita rankdarbių paminėta kliūtis yra maža rinkos paklausa, ypač tarp vietinių: atrodo, kad užsieniečiai amatų gaminius vertina labiau nei vietinius, todėl dauguma amatininkų laboratorijų yra istoriniame Palermo centre, nes paklausa grindžiama turizmu. Kita dažna respondentų akcentuojama problema yra tai, kad trūksta investicijų rankdarbiams. 2 respondentai teigė, kad vienintelė problema yra ta, kad kai kurie žmonės tampa amatininkais neturėdami jokių profesinių įgūdžių, o dar 2 žmonės pabrėžė, kad pigios prekės, atvežtos iš Kinijos, aplenkė vietinę rinką. Nedaugeliui respondentų problema yra ta, kad senasis tradicinis rankdarbis patiria krizę dėl globalizacijos ir vietinių žaliavų tiekėjų trūkumo.

Dėl **įgūdžių, kuriuos žmogus turėtų turėti, kad galėtų dirbti rankdarbių srityje Sicilijoje**, respondentai, kurie paminėjo techninių įgūdžių poreikį, kitų įgūdžių nepaminėjo, išskyrus kelis iš jų, kurie paminėjo žinias apie medžiagas. Respondentai, kurie teigė, kad daugumoje rankdarbių sektorių nereikia ypatingų techninių įgūdžių, paminėjo rankų miklumą, aistrą, kūrybiškumą, kantrybę ir teisingą požiūrį į darbą naudojant rankas kaip pagrindinius įgūdžius dirbti rankdarbių sektoriuje. Kiti paminėti **minkštieji įgūdžiai** yra naujovės, ryžtas, atkaklumas, tikslumas, problemų sprendimas, susikaupimas, nuolatiniai tyrimai, iniciatyvumas ir žvalumas, kuriuos kiekvienas įvardija tik vienas asmuo. Respondentų paminėti **techniniai įgūdžiai** apima techninius įgūdžius, susijusius su gamybos procesu (paminėta 10 kartų), žinių apie medžiagas ir jų kokybę (6 kartus), rankų miklumo (5



kartus) ir patirties švietimo, stažuotų ir pameistrystės srityje (5 kartus). **Minkštieji įgūdžiai**, kuriuos paminėjo daugiau nei vienas asmuo, yra: kūrybiškumas (5 kartus), aistra ir meilė (6 kartus), kantrybė (6 kartus), polinkis ir noras dirbti rankomis (5 kartus) ir smalsumas (du kartus). Vienas iš respondentų teigė, kad rankdarbiai, be techninių įgūdžių, turėtų turėti ir rinkodaros įgūdžių. Remiantis pokalbių išvadomis, norint dirbti rankdarbių pramonėje, Italijoje nereikia **profesinio pažymėjimo**, net jei ne visi respondentai tuo buvo tikri: kai kurie iš jų teigė, kad tai priklauso nuo rankdarbių sektoriaus ir gaminių rūšies; tik 2 žmonės teigė, kad restauravimo sektoriui reikalingas pažymėjimas ir kad net jei tai nėra reikalavimas, pažymėjimas gali padėti lengviau susirasti darbą toje srityje.

Pagrindiniai sektoriai, kuriuose apklausti rankdarbiai dirba, yra knygų įrišimas, odos dirbiniai, keramika, siuvimas ir tekstilė, juvelyriniai dirbiniai, medžio ir dailidės dirbiniai, serigrafija, tapyba, restauracija, fotografija ir kai kurie „novatoriški“ sektoriai, kuriuose naudojamos perdirbtos medžiagos arba kuriuose du ar susikerta daugiau sektorių, tokių kaip tekstilės dažymas ar betoniniai darbai, sceninių rekvizitų projektavimas ir gamyba. Jų gaminami **produktai** yra knygos, užrašų knygelės, dienoraščiai, albumai ir raštinės reikmenys; drabužiai ir aksesuarai, rankinės, piniginės ir diržai; baldai ir indai, namų dekoratyviniai daiktai ir vazos; ir kai kurie turistiniai ir folkloristiniai objektai, pavyzdžiui, magnetai su tipiškomis vietomis iš Palermo ir Sicilijos apskritai, lėlės ir „pupe“ (tipiškos Palermito lėlės) bei maioliche. Keista, kad tik vienas iš 25 rankdarbių sukuria tipinius Sicilijos objektus (pupa ir maioliche) ir, net jei dauguma apklaustųjų teigė, kad rinkos paklausa yra didesnė tarp turistų, vos 2 žmonės sukuria magnetus ir turistinius objektus. Naudojamos **medžiagos** yra popierius, tekstilė, medis, guma, vilna, akmenys, cementas, žalvaris, alpaka, aliuminis, sidabras, oda, molis, medvilnė, šilkas ir marškinėliai. Visos šios medžiagos yra naudojamos skirtinguose sektoriuose ir skirtingomis **technikomis**, tokiomis kaip rišimas, suvirinimas, klijavimas, klijavimas, raku, emalimas, kristalizavimas, dažymas ir serigrafija. Kai kurie iš apklaustų rankdarbių teigė, kad naudoja populiarias perdirbtas medžiagas, tokias kaip plastikas ir mediena, bet taip pat neįprastas medžiagas, tokias kaip kriauklės, vaisių ir daržovių popierius, ir dviračių vidinius vamzdelius. Tiksliau sakant, pagrindinė technika, kuria naudojasi tie, kurie naudoja tekstilę, yra rišimas. Pagrindiniai metodai, kuriuos naudoja tie, kurie dirba su moliu, yra emalimas, kristalizavimas ir dažymas. Pagrindiniai metodai, naudojami iš tų, kurie naudoja popierių, yra rišimas ir serigrafija. Vietos rankdarbiai, **norėdami reklamuoti ir demonstruoti** savo darbus ir gaminius, paminėjo priemones, kurias galima priskirti 2 pagrindinėms kategorijoms: viena vertus, internetas, pavyzdžiui, socialinė žiniasklaida („Facebook“ ir „Instagram“) ir svetainės, kita vertus, fizinis tokiose vietose kaip parduotuvės, festivaliai ir parodos. Taip pat buvo minimos nedidelės priemonės, tokios kaip įvairių suinteresuotųjų šalių organizuojami seminarai (pvz., „Centro Astalli“) ir ALAB tinklas (laisvųjų amatininkų asociacija, menininkų aliarmas). Kai kurie respondentai teigė, kad nenori naudotis socialine žiniasklaida, nes nori atskirti savo darbą nuo žemos kokybės masinių gaminių, tačiau jie jau yra ALAB tinklo, finansuojamo atsižvelgiant į specifinius bruožus, išskiriančius meninę kūrybą, dalis. ir amatų darbai iš pramoninės gamybos.



Ne visi respondentai yra **suinteresuoti savo darbais išreikšti vietinės kultūros tradicijas**, pridurdami, kad priežastis ta, kad jau dirba daug amatininkų. Kai kuriems iš jų sicilietiški modeliai atrodo per daug paprasti, kiti nori išreikšti savo asmeninę viziją, pasaulio pojūtį ir mados skonį. Kita vertus, kai kurie pareiškė, kad jie taip elgiasi kaip Sicilijos peizažai, arba kad tai darys tik dėl rinkodaros priežasčių. Vienintelės tipiškos kultūros tradicijos yra *Maioliche, Monili, Fichi d'India, Coffa*, kiekviena iš jų minima du kartus, S. Rosalia minėjo 3 žmonės, ir tik vienas asmuo pasakė „*carretti siciliani*“ (Sicilijos vežimas). Tik du asmenys teigė norintys išreikšti knygų rinkimo ir įrišimo tradicijas ir taip išsaugoti kokybę bei metodus, naudotus praeityje.

KIPRAS

Remiantis tuo, ką apklaustieji teigė apklausų metu, **Kipre tipiškiausi rankdarbiai**, kalbant apie medžiagas, techniką ir galutinius gaminius, yra metalo darbai (gaminami naudojant ugnį), įrankių gamyba, pynimas iš krepšio, mezgimas (ypač nériniai). , makramė (rankdarbiai), drožyba, batų gamyba, antklodžių gamyba, tradicinės kėdės, medžio drožyba, tekstilė, medienos apdirbimas (įrankiai, mašinos, medienos išsaugojimo chemikalai), bendrasis meistriškumas, mozaika, odos dirbiniai, drabužiai, piešimas, piešimas ant stiklo / verpimas viršūnės, keramika (molis, puodžiaus ratas), frivolitas (nérinių rūšių kilės iš Kipro), kryželiai (pagalvės, lininės medžiagos), marmuro graviūros.

Amatų rinka Kipre lemia kai kurias **problemas ir spragas**, kurių dauguma yra susijusios su rinkos poreikiais, pavyzdžiui, trūksta vyriausybės paramos, trūksta lėšų, biurokratijos problemos, nepakankamas medžiagų ir aksesuarų tiekimas drabužiams gaminti, žemas susidomėjimas darbu, ypač odinių batų gamybos sektoriuje, ribota paklausa, konkurencija su didelėmis įmonėmis, ypač gaminant medines kėdes, įgūdžių stoka, medžiagų, ypač odos dirbinių, trūkumas; Be to, Kipre kūrybinės darbo vietos yra nepakankamai įvertintos, todėl amatų gaminiai parduodami mažesnėmis kainomis nei jų tikroji vertė. Mažuma jų nemano, kad šis sektorius turi kokių nors problemų, tačiau paprastai manoma, kad amatų rinka kenčia nuo šioje srityje dirbančių žmonių trūkumo, medžiagų trūkumo, susidomėjimo stokos ir biurokratijos problemų. Be to, 11 respondentų taip pat pabrėžė susirūpinimą, būtent, kad Kipre jiems reikia Kipro rankdarbių tarnybos leidimo.

Apie **įgūdžius, kuriuos žmogus turėtų turėti, kad galėtų dirbti rankdarbių srityje** Kipre, pašnekovai paminėjo **techninius įgūdžius**, tokius kaip siuvimas ir modelių kūrimas (drabužiams), žinias, kaip naudotis mašinomis (pvz., pjaustyti medieną) ir elektronikos, gebėjimą atpažinti įvairius raištelio tipus, žinias apie metodus ir **asmeninius įgūdžius**, tokius kaip kūrybiškumas, patirtis / praktika, laiko valdymas, natūralus talentas, sugebėjimas palaikyti gerus santykius tarp bendradarbių, kantrybė ir Bendros žinios. Daugelis jų mano, kad svarbiausia yra patirtis, netgi svarbesnė už profesinę kvalifikaciją šiame sektoriuje: iš tiesų 68% jų mano, kad norint dirbti šiame sektoriuje **nereikia profesinių pažymėjimų** ar akademinės kvalifikacijos, net jei kai kuriems tai svarbu net tada, kai to nereikia. Likę 32% teigė, kad reikia pažymėjimo / kvalifikacijos, ypač dauguma jų paminėjo būtinybę turėti grafinio dizaino laipsnį, ypač spaustuvėse, profesinį mokymą medienos apdirbimui ir bendrąjį

pažymėjimą / kvalifikaciją drabužių gamyboje, ypač siuvimui, modelių kūrimui, dizainui ir piešimui.

Kipre yra labai daug **įvairių rankdarbių**, tokių kaip keramika, medžio dirbiniai, juvelyrinių dirbinių gamyba, piešimas, siuvinėjimas ir metalurgija. Kipre apklausti rankdarbiai dirba su **įvairių rūšių** rankdarbiais, pavyzdžiui, juvelyrinių dirbinių, metalurgų, sidabrinių dirbinių, drabužių dizaino, medžio ir geležies gaminimo, audimo ir mozaikų, tipografijos, paveikslų, mados dizaino, filigranų, keramikos, piešimas ant stiklo, mezgimas, marmuras, pynimas iš krepšio; kalbant apie **gaminius**, buvo minėtos konstrukcijos ir baldai, aksesuarai, kilnojamieji barai, papuošalai, lėkštės, indai, kapnistomereha (vestuvėms naudojami sidabro rankomis gaminami indai), kėdės, stalai, knygų spinta, paneri (tradicinės lėlės), suknelės, staltiesės, rankinės, stiklinės, užuolaidos, tradicinės uniformos, pagalvės, staltiesės. Pagrindinės naudojamos **medžiagos** yra metalas, stiklas, medis, vaškas, metalas, plastikas, antklodės, čiužiniai, pagalvės, oda, geležis, makramė, sidabras, auksas, audiniai, molis, bronzos, spalvos, glazūra, siūlai, šilkaverpiai, marmuras, ražienos, frivolitas (nėrinių rūšis kilusi iš Kipro). Pagrindiniai paminėtos **technikos** yra nėrinių mezgimas, drožyba, plieno kalimas, filigranas ir siuvimo mašina.

Daugelis jų **demonstruoja ir reklamuoja** savo darbą internete, naudodamiesi tokiomis priemonėmis kaip socialinė medija („Facebook“, „Instagram“), vaizdo įrašai ir straipsniai svetainėse, internetinėse parduotuvėse; kiti minėjo tarpasmenines ir materialias priemones, tokias kaip žodis žodžiu, asmeniniai kontaktai, žurnalai, parduotuvės, turizmo, festivalių, parodų metu organizuodami mokymus vaikams ir nemokamas pamokas. Tik 2 asmenys teigė nenorintys rodyti savo darbų, nes jie turi per daug darbo. Mažiausiai 11 žmonių įvardijo vietinių amatų tradicijas, tokias kaip senovės metalo gamyba ir įrankiai, audiniai, nėriniai (lefkaritiko), filigrano priežiūra, senovinių daiktų kopijavimas / reprodukcija, tekstilė (foitis, lefkonikou, taisto, tapisteri, kourelou), tradiciniai kostiumai, keramika ir marmuras, atspindintys senovės Kipro tradicijas, kurias reikia tobulinti.

GRAIKIJA

Remiantis tuo, kas paaiškėjo iš interviu, **Graikijoje pagrindiniai rankdarbių tipai** yra odos dirbiniai, sandalų ir batų, rankinių ir aksesuarų gaminimas, audimas, keramika, mezgimas, medžio drožyba, tradicinių muzikos instrumentų gamyba, natūrali kosmetika, krepšio audimas ir natūralus dirbiny. miršta medžiagos. Remiantis interviu rezultatais, taip pat Graikijoje, amatų rinkoje yra **problemų ir spragų**, daugiausia susijusių su visos rankdarbių jungiančios centrinės organizacijos nebuvimu: iš tikrųjų kai kurioms organizacijoms suteikta kultūros ministerijos licencija, kitoms - kultūros ministerijos. Industrija. Kiti pabrėžė mokymo apie rinkodarą ir elektroninę prekybą poreikius. Kita nustatyta problema yra ta, kad nėra specialių taisyklių, kaip tapti rankdarbiais, nėra nacionalinės rankdarbių mokyklos, tačiau yra privačių mokyklų, o įvairių amatų kursus teikia Nacionalinė darbo tarnyba. Didelę problemą kelia jaunų žmonių, kurie nėra gerai informuoti apie rankdarbių teikiamas galimybes, nesidomėjimas šiuo sektoriumi ir vargu ar kada nors pasirenka rankdarbius, todėl daugelis tradicinių rankdarbių yra pamesti. Be to, mažai investuojama į šį sektorių, nes Graikijoje nėra lėšų rankdarbiams; nepaisant to, kai kurie

respondentai pabrėžė, kad nuo Graikijos ekonomikos krizės pradžios daugelis žmonių atgavo keletą rankdarbių tradicijų, naudotų per pastaruosius dešimtmečius, paversdami juos nauju užimtumo šaltiniu.

Kalbėdami apie **įgūdžius, kuriuos Graikijoje reikia kad taptų amatininkų**, respondentai teigė, kad tai priklauso nuo amato rūšies: kai kurie amatai gali būti lengvesni, pavyzdžiui, mezgimas, kitiems amatams reikia labai specifinių įgūdžių ir žinių. Daugelis rankdarbių žmonių neturi konkrečios kvalifikacijos ir (arba) akademinių pažymėjimų. Daugelis apklaustų žmonių studijavo meną, dizainą, juvelyrinių dirbinių dizainą ir kt., Tačiau taip pat yra žmonių, turinčių tik tam tikros rūšies amatų patirtį, kiti yra dalyvavę profesiniame mokyme ir metams bėgant praktikuojami. Paprastai rankdarbiai turi turėti sveikatos ir saugos pažymėjimą, išduotą sertifikuotos organizacijos.

Graikijoje apklaustų **amatininkų grupę** sudaro daugiausia juvelyrinių dirbinių dizaineriai, mezgėjai, drabužių dizaineriai ir mažiau žmonių dirba odininkai ar dirba keramikos dirbinius; kiti naudoja tokias medžiagas, kaip natūralus mirštantis ir natūrali kosmetika, ir tokius metodus kaip audimas. Likusieji daro įvairius įprastus dalykus, tokius kaip dekupažas, dažymas, darbas su medžiu, stiklo dekoracijos, sezoninių dirbinių kūrimas. Vieni papuošalus gamina iš įvairių **medžiagų**, tokių kaip auksas, sidabras, brangakmeniai, kiti praktikuoja megzti drabužius, krepšius, batus ir dekoratyvinius daiktus. Naudojamos juvelyriniai dirbiniai, audiniai, brangakmeniai, molis, staklės ir tt, tačiau jie patikslino, kad tai priklauso nuo gaminamo produkto. Daugelis apklaustų žmonių **reklamuoja ir demonstruoja** savo gaminius parduotuvėse, prekybos vietose ir turistinėse vietose vasarą; kiti turi „Facebook“ puslapį, elektroninės komercijos erdves, o kai kurie turi ir amatininką, kuriame gamina amatus, o kartais ir naudojami juo kaip pardavimo tašką.

LIETUVA

Lietuvoje respondentai paminėjo keletą **amatų**, kuriuos galima suskirstyti pagal paminėjimo dažnumą: drožyba ir mediniai amatai (pavyzdžiui, šaukštai, lėkštės ir baldai, dekoruoti iškirptais raštais) ir ant stogų esančios religinės skulptūros (kryžių pavidalu); gintaro papuošalai (auskarai, apyrankės, žiedai, paveikslėliai, suvenyrai ir kt.); keramika (lėkštės, puodeliai, indeliai ir kt.); austi tekstilės gaminiai (antklodės, staltiesės, spalvingi kilimai); audimas (pinti krepšiai ir baldai); šiaudų sodo gaminimas (3D konstrukcijos iš džiovintos žolės); žvakių gaminimas; pynimas; mezgimas. Kiti rečiau minimi amatai daro kaukes pavasario atostogoms (Užgavėnės karnavalui), daro velykinius kiaušinius, verbos (džiovintų augalų puokštės, naudojamos sekmadienį prieš Velykas).

Apskritai rankdarbiai išreiškė pasitenkinimą tuo, kaip viskas organizuojama Lietuvoje. Tam, kad **taptumėte amatininku**, nereikia specialaus pažymėjimo. Rankdarbiui tereikia užsiregistruoti kaip individualiam verslininkui ir sumokėti gana nedidelį mokestį (apie 10% nuo visų pajamų). Viena didžiausių rankdarbių paminėtų **problemų** yra biurokratija: kai kurie respondentai taip pat paminėjo sunkumus, kuriuos patiria gaudami teisinius leidimus dalyvauti laumėse ir rinkose. Be to, didžioji dalis respondentų kaip didelę kliūtį paminėjo

padidėjusį pigių gaminių iš Lenkijos ir Kinijos, kainuojančių daug mažiau nei rankų darbo rankdarbiai, prieinamumą.

Dauguma dalyvių sutiko, kad svarbiausi jų **įgūdžiai, susiję su specifiniais amatais**, yra ir žinios, ir įgūdžiai. Daugelis respondentų pabrėžė nuolatinio savęs tobulinimo ir įgūdžių tobulinimo svarbą. Kai kurie dalyviai minėjo, kad reikia turėti rinkodaros įgūdžių ir sugebėti reklamuoti bei skleisti savo produkciją visoje šalyje ar užsienyje. Jaunesnės kartos akcentuoja poreikį sugebėti parduoti kūrinius internetu, taip pat poreikį bendrauti ir kurti klientų pasitikėjimą, o vyresnieji rankdarbiai daugiausia kalbėjo apie gaminių kokybę. Respondentai paminėjo ne tik įgūdžius, bet ir sektoriuje naudingas charakterio savybes, tokias kaip užtikrintumas (sugebėjimas nepasiduoti prieš kliūtį), kantrybė, tikėjimas ir pasitikėjimas savimi. Be to, visi respondentai tikrai tvirtino, kad norint dirbti rankdarbių srityje Lietuvoje **nereikia pažymėjimų ar akademinės kvalifikacijos**.

Lietuvoje apklausti rankdarbiai dažniausiai yra mezgimo, rodymo, keramikos ir siuvimo **įgūdžiai**. Dauguma gaminių yra skirti moterims ir vaikams. Amatų sritys yra įvairios ir skiriasi pagal lytį. Rankdarbiai vyrai renka „sunkesnius“ amatus, tokius kaip kalvis, medžio drožyba, baldų audimas, o moterys labiau mėgsta siuvimą, riešą, mezgimą, aksesuarų gaminimą, kvėpalų gaminimą ir kt. Bet kokių atveju buvo paminėta daugybė sektorių, rūšių ir gaminių, tokių kaip kalvė (gaminti įvairius namų apyvokos reikmenis, tokius kaip kepsninė, balkonų laikikliai, vartai, dekoracijos), megzti įvairius drabužius ir aksesuarus, pinti drabužius, batus, dekoracijas ir žaislus, kurti dekoratyvines žvakes, natūralias žvakes (aromatines žvakes, tradicines žvakes), kosmetiką (kvėpalai ir kvėpalai, natūralus muilas) ir dekoracijų gaminimas, tradicinių molinių indų gaminimas, namų dekoravimas, aksesuarai ir suvenyrai; tradicinis lietuviškų žaislų gaminimas, rankų darbo muilo kūrimas, vestuvių aksesuarų siuvimas, vestuvių dekoracijų kūrimas; baltų liaudies aksesuarų ir papuošalų kūrimas (ypač naudojant gintarą); keramika, indai (lėkštės, indai, vazos, puodai, papuošalai, pintiniai krepšiai, moteriški drabužiai (šalikai, paltai, skrybėlės), karoliai, auskarai, apyrankės ir mezgimo žaislai. Molio papuošalai, suvenyrai, paprasti muzikos instrumentai (paukščiai, varpai), statulėlės, dekoratyviniai indai su tradiciniais lietuviškais ornamentais (šaukštais, šakėmis, lėkštėmis), drožyba ir namų apyvokos reikmenų kūrimas, kiemelio dekoracijos ir daiktai (mini namai), skulptūros, mediniai indai ir kt.; vaikų ir moterų drabužių siuvimas; ir turėdami šias kompetencijas, jie naudoja įprastas **medžiagas**, ekologiškas ar pagamintas iš natūralių medžiagų, nes dauguma amatų yra lietuvių liaudies amatai, reikalaujantys natūralių medžiagų (lino, medžio, vilnos, šiaudų, medvilnės, tekstilės ir kt.). **Reklamuodami** savo kūrinius, daugelis rankdarbių aktyviai naudoja internetą. Dažniausi internetinės reklamos kanalai yra „Facebook“ ir „Instagram“. Tačiau beveik visi amatininkai pasikliauja žmogiškuoju veiksmu, atsižvelgiant į rekomendaciją. klientų informavimas, kaip geriausias būdas skleisti savo produkciją ir pritraukti kitus klientus. Dauguma amatininkų dažniausiai pasikliauja nemokamomis reklamos galimybėmis, o ne aktyviai investuoja į reklamą. Produktų reklamos ir rinkodaros strategijų pobūdis labai priklauso nuo rankdarbių amžiaus ir jų pažinimo su internetu lygio: jaunesni menininkai aktyviai naudoja ir vertina interneto naudojimo galimybes, kurdami svetaines, „Facebook“ ir (arba) „Instagram“ profilius, o vyresnioji

rankdarbių karta labiausiai vertina klientų rekomendacijas ir dalyvavimą mugėse (kurios Lietuvoje yra labai paplitusios).

Daugelis dalyvių pateikė keletą bendrų atsakymų apie tai, kokią **kultūros tradiciją** jie norėtų išreikšti savo darbais; Visų pirma, jie sakė, kad jiems patinka „išreikšti Lietuvos gamtą“, „parodyti, kokia turtinga mūsų kultūra“, parodyti liaudies motyvus (spalvas, raštus, medžiagas), siekiant parodyti Lietuvos kultūros unikalumą, ir atskirti ją nuo kitų kaimyninių kultūrų. Šiaip ar taip, daugeliui rankdarbių buvo sunku įvardyti savo darbo kultūrinę vertę, nes jie niekada apie tai negalvojo, kol nebuvo paprašyti.

JUNGTINĖ KARALYSTĖ

Remiantis tuo, ką teigė respondentai, **Jungtinėje Karalystėje pagrindiniai tipiniai amatų sektoriai** yra istoriškai medžiotojų ir nėrinių gamintojai, o šiandien kiti sektoriai apima siuvimą, mezgimą, kortelių kūrimą, pasidaryk pats, perdirbimą ir perdirbimą. Pagrindinės medžiagos yra popierius, padėklų mediena ir perdirbti audiniai, tokie kaip užuolaidos ir seni drabužiai. Labai populiarius verpalų sprogdinimas, gatvių baldams dekoruoti naudojama perdirbta vilna iš senų megztinių. Senų baldų, tokių kaip kėdės, stalai, lentynos, perdirbimas naudojant dažus, lakus. Kiti gamina medinius daiktus iš perdirbtos medienos ir popierinių amatų, keramikos ir keramikos dirbinių.

Remiantis tuo, ką teigė pašnekovai, norint tapti rankdarbiu nereikia **profesinės kvalifikacijos ar akademinių pažymėjimų**, tačiau svarbu turėti tokius įgūdžius kaip rankų akių koordinacija, kantrybė, kūrybiškumas ir patirtis, meilė tam, ką jie daro, praktika, regėjimo pojūtis, gera akis ir tikslumas. Be to, jie įvardijo **kai kurias spragas ir problemas**, turinčias įtakos Jungtinės Karalystės amatų sektoriui, tokias kaip prekybos vietų trūkumas ir galimybės, pavyzdžiui, amatų mugės; vartotojams pigiau pirkti Kinijoje pagamintą gatavą produktą, o ne rankų darbo gaminį; Kitos nurodytos problemos yra menų ir amatų medžiagų tiekėjų trūkumas, nes uždaryta daugybė meno parduotuvių, trūksta laiko ir vietų eksponuoti ir parduoti (iš tiesų labai brangu išsinuomoti galerijos erdves), taip pat įgūdžių spragos.

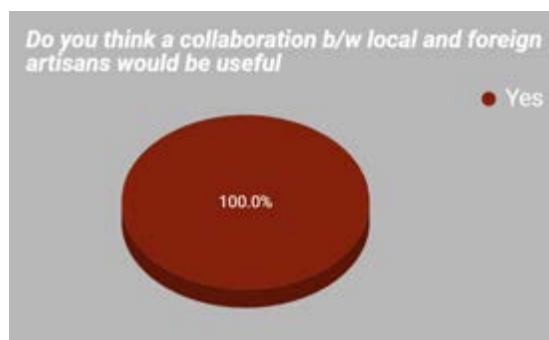
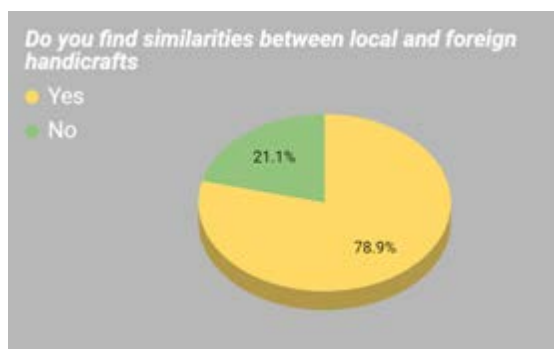
Amatininkų grupėje daugiausia užsiima medžio darbais, tapyba, popieriniais amatais, keramika ir fotografija; kiti užsiima siuvimu, stiklo pūtimu ir juvelyrikos dirbinių gamyba. Jų naudojamos **medžiagos** yra medis, audinys, popierius, kartonas, dažai, molis, rašiklis, rašalas, seni baldai, švitrinis popierius, lakas, pusbrangiai akmenys, varinė viela, senos knygos, medvilnė, seni vinilo plokštelės ir laikrodžių mechanizmai, mediena, oda, sidabras, varis ir klėjai. Minėtos **technikos** yra siuvimas, pjovimas, klėjavimas, varžtų sudarymas, vielos darbai, medžio tekinimas ir dažymas. Priemonės savo darbui **reklamuoti ir parodyti** yra išparduotuvės, internetas, svetainė ir „Facebook“, galerijos ir amatų mugės, vietos bendruomenės renginiai ir žodžiu.

Kultūrinės tradicijos, kurias jie norėtų išreikšti savo darbe, yra sezoniniai dirbiniai, tokie kaip Kalėdos, Velykos, taip pat gimtadienio atvirukai, pagoniškos ir keltų tradicijos, britiško dizaino ir vintažiniai dirbiniai.

2.4.2.3 Vietinių rankdarbių ir migrantų bendradarbiavimas ir įgūdžių integravimas - rankdarbių požiūris

ITALIJA

Daugelis vietinių rankdarbių iš **Italijos** teigė norintys **daugiau sužinoti apie savo rankdarbių sektorius**, tačiau ne visi paminėjo konkrečią užsienio šalį, iš kurios norėtų pasimokyti. Kai kurie interviu dalyviai minėjo tik Pietų Amerikos, Japonijos ir arabų techniką, o keramikos sektoriuje - odos, o odos sektoriuje - arabų ir prancūzų metodus. Kažkas įvardijo konkrečius sektorius ir (arba) metodus, susijusius su konkrečia šalimi, tokius kaip Etiopijos knygų įrišimas, Raku keramika, indiški audiniai, japonų piešimo technika. Kiti žmonės teigė, kad norėtų sužinoti apie viską iš skirtingų sektorių. Tik 4 žmonės nesidomi jokia užsienio rankdarbių sektoriumi ar technika. Tarp tų, kurie domisi užsienio rankdarbiais, 15 respondentų mano, kad italų / siciliečių amatai ir jų paminėti užsienio amatai yra **panašūs**, o kiti 4 žmonės to nedaro. Nei vienas iš jų nenurodė, kokie yra panašumai, išskyrus metodus ir priemones. 15 žmonių, kurie yra susipažinę su užsienio amatais ir mano, kad yra panašumų, mano, kad vietinius ir užsienio amatus galima derinti pagal medžiagą ir techniką, tačiau tik 3 žmonės nuosekliai parengė atsakymą, paminėdami tokius metodus kaip serigrafija ir tokius sektorius. juvelyrinių dirbinių, keramikos, siuvimo ir dailidės dirbinių gamyba. 100% respondentų mano, kad **jų ir migrantų amatininkų bendradarbiavimas būtų naudingas** rankdarbių sektoriui Sicilijoje (Italija). Be to, visi 25 apklaustieji mano, kad bendradarbiavimas tarp jų ir amatininkų migrantų būtų naudingas abiem. Visos pateiktos priežastys grindžiamos 3 kertiniais akmenimis, būtent žmonių ir kultūros mainais, rankdarbių praturtėjimu, keitimusi patirtimi ir žiniomis. Kiti paminėti pranašumai yra galimybė sužinoti daugiau apie žmones, atvykstančius iš skirtingų vietų (vietiniams gyventojams), ir keistis informacija su kitomis realijomis (migrantams); įgūdžių augimas, abipusis mokymasis, praturtėjimas apskritai, darbo integracija, vietos ir kitų šalių bei kultūrų praktikos pažinimas, darbo ciklą ir metodų mokymasis yra teigiami abiejų grupių bruožai. Vienas asmuo teigė, kad nauda abiem gali būti tik tuo atveju, jei pagamintas produktas turi komercinę vertę ir yra gerai pagamintas, iš esmės tik tuo atveju, jei tai yra kokybiškas produktas.



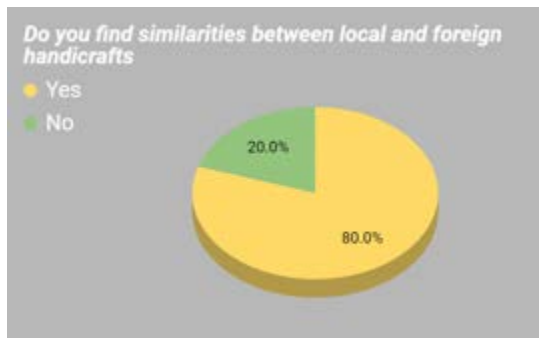
Paklaustas, ar norėtų **mokyti amatininkus migrantus**, tik 3 žmonės atsakė, kad nenori mokyti, nes nėra pakankamai įgudę tai daryti. Kiti 22 vietiniai rankdarbiai teigė, kad norėtų tai daryti, dažniausiai nenurodydami, kurie įgūdžiai; du kiti pridūrė, kad jie jau veda stažuotes, o kai kurie kiti žmonės teigė, kad norėtų išmokyti savo darbo metodų. Minėtos

technologijos yra spausdinimas, serigrafija, ksilografija, knygų įrišimas, maišų pjaustymas ir siuvimas.

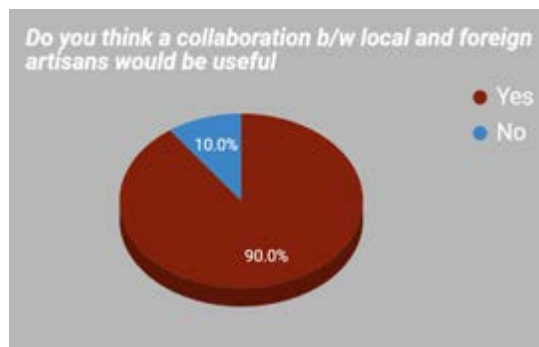
Galiausiai visi jie norėtų **mokyti iš amatininkų migrantų**; 6 asmenys pasakė „taip“ nepridėję nieko kito. Kitas pateikė heterogeniškus atsakymus apie tai, ko jie norėtų išmokti, pavyzdžiui, knygų įrišimo technikos, odos dirbinių, keramikos, siuvimo ir juvelyrinių dirbinių įgūdžių, rankdarbių ir medžio įgūdžių, susipynimo su siūlais ir kaip naudoti medžio rankdarbių įrankius. Kai kurie respondentai pridūrė, kad nėra linkę laikytis kažkieno požiūrio, nes jie nori kurti savo požiūrį, idėjas ir būdus; kiti teigė, kad nori išmokti naujų dalykų, kad įkvėptų savo darbus.

KIPRAS

Kalbant apie užsienio rankdarbius, 9 žmonės nori **išmokti specifinių užsienio rankdarbių**, tokių kaip kalvio, skulptūros, majų ir inkų kaukės, praeityje naudoti tradiciniai santuokos įrankiai, švedų / skandinavų / anglų / olandų batų gamyba, interjero ir papuošalų dizainas. priklausymas užsienio tradicijoms, graikų gaminiai, tekstilė, vietnamiečių krepšelių gamyba, kapaneli, krepšelių audimas, siuvimas, audinių dažymas (ypač technika iš Afrikos), keramika. Šie 9 respondentai randa **panašumų** tarp vietinių ir užsienio rankdarbių, ir tų, kurie jų neturi; du žmonės neranda panašumo, o likusieji panašumų turi tokiuose sektoriuose kaip architektūra, metalo apdirbimas, kalvystė; kai kurie atkreipė dėmesį į juvelyrinių dirbinių, filigranų, mozaikų, pynimo iš pintinių, mozaikų **panašumus** su Portugalija ir Indija. Apie galimą **medžiagų ir metodų derinimą** tie patys respondentai yra suskirstyti į dvi grupes: 50% jų mano, kad tai gali būti įmanoma, ir paminėjo metalo susiejimą su žvake (kinetinis menas). Likę respondentai teigė, kad medinių ir geležinių gaminių medžiagos yra vienodos visame pasaulyje.



Bet kokių atveju, net jei procentų tų, kurie randa panašumų ir galvoja apie galimą bendradarbiavimą, kai visos respondentų grupės buvo paklausta, ar jie mano, kad **jų ir migrantų bendradarbiavimas gali būti naudingas abiem**, dauguma atsakė „taip“. Dažniausiai pasitaikantys atsakymai į tai, kodėl ir kas gali būti naudingi abiem grupėms, yra tai, kad tiek migrantams, tiek vietiniams gyventojams būtų naudinga keistis žiniomis ir įgyti naujų žinių, kurios taip pat galėtų atverti naujas įsidarbinimo galimybes. Tie, kurie pasakė „ne“, pridūrė manantys, kad Kipro keramika turėtų likti tik Kipre.



Atsakydamas į klausimus apie norą **mokyti savo įgūdžius migrantams**, vienuolika žmonių teigė, kad norėtų to daryti, mokantys tokių įgūdžių kaip plieno kalimas, virinimas,

smuikų statyba, medinių ir geležinių gaminių / konstrukcijų gamyba, piešimas, gaminių gamyba, juvelyriniai dirbiniai (filigraniniai), metalo apdirbimas, keramika, audimas, mozaika, paneri, siuvinėjimas, graviravimas ir piešinių spausdinimas ant popieriaus, audinių ir baldų dizainas; prie jų paminėtų priežasčių galima priskirti tai, kad dirbdami jie norėtų būti kartu su kitais rankdarbiais ir kad per mokymą jie taip pat būtų mokomi. 7 respondentai, kurie nenori mokyti migrantų, pridūrė, kad trūksta žinių iš jų pusės, kiti - todėl, kad sunku mokyti, jiems prireiks daug laiko ir praktikos, kai kurie nenurodė, o du kiti nesidomi ar neturi laiko.

Kita vertus, norinčių **mokytis iš migrantų** procentas yra šiek tiek didesnis (beveik visi respondentai, išskyrus 3). Tie, kurie teigė, kad norėtų mokytis iš migrantų, paminėjo užsienio įgūdžius ir techniką, pavyzdžiui, Damasko plieną, instrumentų gamybą, aprangą, užrašus (etiketes), batų gaminimą, medžio, geležies gaminimą, medienos dažymą, įvairias konstrukcijas ir dizainus, mezgimą ir siuvimą, papuošalai, drabužiai, rankinės, keramika, audimas, įvairios dailės rūšys, ypač iš Afrikos, audimas pintinėmis, mezgimas, dažymas audiniais, marmuras. Tik nedaugelis iš jų paminėjo konkrečias šalis ar regionus, iš kurių norėtų pasisemti technikos ar amatų sektoriaus.

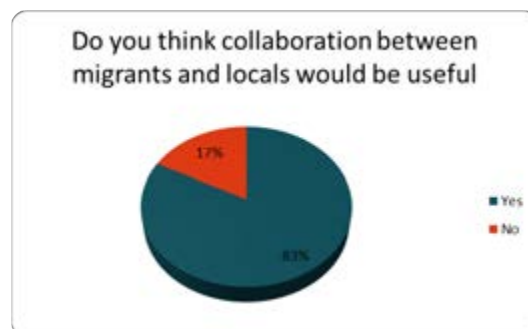
GRAIKIJA

Remiantis apklaustų rankdarbių atsakymais, **Graikija** nuo senų senovės turėjo labai turtingą rankdarbių sektorių. Juvelyriniai dirbiniai, oda ir keramika taip pat yra labai svarbūs, drabužių pramonėje naudojami specialūs audimo modeliai. Daugelis pašnekovų **nori sužinoti apie užsienio rankdarbius**, ypač senąsias tradicijas mirti su natūraliomis spalvomis, mezgimo modelius iš kitų šalių, papuošalus, ypač iš Rytų šalių, ir apie tai, kaip gaminami afrikietiški audiniai. Šiaip ar taip, tik nedaugelis iš jų paminėjo konkrečias šalis, iš kurių norėtų išmokyti amatų technikos. Visi respondentai turi daug žinių apie tarptautinius rankdarbius ir yra suinteresuoti plėsti savo žinias naujais amatų gamybos būdais. Jie tiki, kad rankdarbiai turi daug bendrų elementų visame pasaulyje. Yra daug **panašumų** su raštais, naudojamomis medžiagomis ir tt. Visų pirma, yra susidomėjimas indigo mirimu ir afrikietiškos medvilnės medžiagų gamyba. Taip pat tvirtai tikima, kad **bendradarbiavimas** šioje srityje yra labai svarbus. Be to, visai grupei apklaustųjų tiek migrantai, tiek vietiniai gyventojai gautų naudos iš jų bendradarbiavimo; Visų pirma, jų manymu, tai padėtų migrantams išsiaiškinti, kaip veikia Graikijos rinka, koks yra Graikijos rankdarbis, išmokyti naujų ir modernesnių darbo būdų, susijusių su įrankiais, žaliavomis ir technika, bei vietos rankdarbiams galėtų būti naudinga labai turtinga rankdarbių istorija, kurią atnešė žmonės iš Sirijos, Indijos, Pakistano, Afrikos, taigi ji remia naujų rinkų plėtrą visame pasaulyje.

Galiausiai visi apklaustieji pareiškė norą **mokyti savo rankdarbių įgūdžius migrantams**, ypač susijusius su juvelyrinių dirbinių gamybos, tradicinių ir modernių drabužių gaminimo būdais, natūraliais mirštančiais būdais, gaminių rinkodara, sveikata ir sauga darbo vietoje, aplinkos problemomis, bendromis tendencijomis. rankdarbiai, modelių panašumai ir skirtumai. Didelis susidomėjimas natūraliu mirštančiu procesu ir afrikietišku audinių su raštais būdu buvo išreikštas atsižvelgiant į jų norą **mokytis iš migrantų rankdarbių**.

Kalbant apie žinias, panašumus ir galimą vietinių ir užsienio amatų derinimą, daugelis amatininkų **Lietuvoje** yra susipažinę su užsienio amatais, nes jie jau organizuoja keletą mokymų ir seminarų vietiniams ir užsieniečiams. Nors dauguma respondentų sutinka dėl galimybės **derinti vietinius ir užsienio rankdarbius**, jie jautė tam tikras abejones, ypač susijusias su galimomis tarpkultūrinėmis problemomis, kai suburti skirtingos kultūrinės padėties žmonės. Apskritai, amatininkai išreiškė susidomėjimą panašių amatų, kaip jie praktikuoja, tipais: kai kurie dalyviai, besidomintys mezgimu ir audimu, paminėjo savo susidomėjimą audimu iš vilnos kilimų. Keramikos meistrai užsiminė apie marokietiškos keramikos gaminimą. Kai kurie amatininkai, dirbantys su bičių vašku, išreiškė norą daugiau sužinoti apie bitininkystės vaidmenį skirtingose šalyse, o ne išmokti kai kurių amatų. Pasiteiravus, ar jie yra **susipažinę su užsienio amatais**, kai kurie respondentai jautėsi nepažįstami iš užsienio amatų, kitiems buvo sunku atskirti, ar amatas užsienietiškas, ar ne. Rankdarbių atsakymai buvo įvairūs. Dėl globalizacijos ir bendrų žinių bei praktikos kai kurie amatininkai teigė, kad jų amatai iš tiesų yra tarptautiniai (siuvimas, kalvystė, mezgimas, muilo gamyba), bent jau Europoje. Respondentai sutiko, kad **technikos ir medžiagos** gali būti derinami, pavyzdžiui, bičių vaško gamyba, mezgimas, tekstilės siuvimas, darbas su geležimi, akmeniu, moliu, vilna ir kitomis natūraliomis medžiagomis, kurios plačiai naudojamos visame pasaulyje. Sakoma, kad respondentai nori ištirti naujas medžiagų naudojimo ar technikos derinio galimybes. Kai kurie respondentai vargu ar galėtų įvardyti specifinius užsienio šalyse naudojamus metodus, išreikšdami abejones dėl savo žinių šia tema.

19 respondentų pateikė teigiamą atsiliepimą apie galimą **bendradarbiavimą ir naudą abiem grupėms**. Kai kurie rankdarbiai pabrėžė galimybę pasiekti migrantus kaip klientus, tačiau kiti teigė apie tai negalvoję. Tarp nesutinkančių (4) kai kurie respondentai teigė, kad migrantai gali tapti stipriais konkurentais rinkoje. Kiti išreiškė tam tikras abejones dėl tokio bendradarbiavimo dėl kalbos kliūčių ir vietos (pavyzdžiui, migrantai dažniausiai gyvena dideliuose miestuose, bet ne mažuose Lietuvos kaimuose). Apie **naudą** tiek sutinkantys, tiek nesutinkantys teigė, kad toks bendradarbiavimas gali paskatinti migrantų ir vietinių gyventojų socializaciją, jų įgūdžių tobulinimą ir abipusius kultūrinius mainus, o migrantams tai gali padėti išmokti lietuvių kalbą ir geriau pažinti vietos papročius ir tradicijas.



Paklausta, ar norėtų **mokyti savo įgūdžius amatininkams migrantams**, 15 atsakiusiųjų minėjo mezgimą, siuvimą liaudies rūbais, vaško žvakių gaminimą, liaudies žaislų kūrimą, drabužių pynimą iš drabužių, drožimo indų, indų ir šiaudinių sodų gaminimą. Šiaip ar taip, respondentai daugiausia dėmesio skyrė poreikiui geriau supažindinti migrantus su vietos lietuvių amatais, papročiais ir medžiagomis, kad jie taptų labiau pasitikintys savimi ir integruoti. Tačiau kai kurie respondentai teigė, kad šie įgūdžiai labai priklauso nuo migrantų poreikių ir kultūrinės kilmės, taip pat nuo jų lietuvių ir kitų bendrų užsienio kalbų žinių. Tik 4

dalyviai negalėjo atsakyti į šį klausimą ir išreiškė savo abejones mokyti migrantus dėl poreikio išlaikyti šeimos amatų gamybos lygį, kalbos barjerų ir laiko stokos.

Kita vertus, kai jų paklausė, ar jie norėtų **mokytis iš amatininkų migrantų**, 18 iš jų palaikė; amatininkai daugiausiai domėjosi įgūdžiais, susijusiais su savo amatų sritimis, ir užsiminė apie keramikos gaminimą, žinodami daugiau apie naujus keramikos dekoravimo būdus ir medžiagas (Nyderlandų, Japonijos, Kinijos); įvairių šalių tautinių drabužių siuvimas; muilo kūrimas naudojant skirtingus skonius; įgyti daugiau žinių apie vašką ir bitininkystę įvairiose šalyse, Sirijos meistrų kalvių amatus, naujus audimo modelius ir stilius. Rankdarbiai nepaminėjo jokių minkštų įgūdžių, kuriuos gali įgyti, išskyrus naujų kalbų mokymąsi. Jie daugiausia dėmesio skiria įgūdžiams, susijusiems su jų amatais ir pagrįsta praktika. Kai kurie įgūdžiai yra labai specifiniai ir susiję su konkrečiomis šalimis, kiti yra retai praktikuojami (t. Y. Suklastoti), todėl juos sunku įgyvendinti. Likę 7 apklaustieji teigė, kad jie nenori mokytis iš migrantų dėl laiko stokos, poreikio išlaikyti savo amatų gamybos lygį, kalbos barjerus ir apskritai motyvacijos stoką.

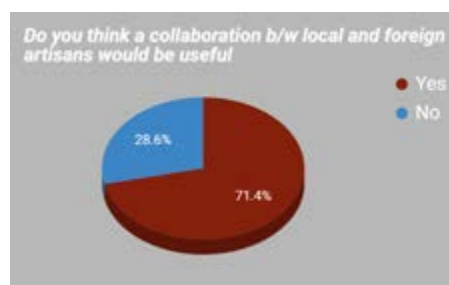
JUNGTINĖ KARALYSTĖ

Kalbant apie **užsienio amatus**, kuriuos jie norėtų praktikuoti ar išmokyti, vieni apklaustųjų minėjo art nouveau, kiti norėtų panagrinėti keltų ir indėnų paveldą, kiti paminėjo japonų ir rusų medžio dirbinius, keramiką ir keramiką iš Peru, skirtingus spalvų naudojimas, alaus daryklą ir vyno gamybą.

Iš jų 12 sutinka, kad **užsienio ir vietinių amatų galimuose deriniuose** yra ir dizaino, ir spalvų bei medžiagų naudojimo panašumų (pabrėždami, kad mažiau akcentuojama staklės, o daugiau - rankų darbas), kiti paminėjo tradicinius menus, tokius kaip kaligrafija ir arabiškas scenarijus, kuriuos būtų galima derinti naudojant netradicines priemones. Kiti 9 apklaustieji negalėjo nustatyti jokių panašumų ar galimų derinių.



10 iš jų mano, kad **bendradarbiavimas su migrantais** galėtų būti teigiamas, nes tai galėtų padėti gerinant kalbą. Kiti pabrėžė, kad tai priklauso nuo to, kada / kur ir kokios medžiagos naudojamos. Dauguma teigė, kad tai gali būti mokymosi galimybė ir visi gali mokytis vieni iš kitų, tai sumažintų vienišumą ir padėtų migrantams integruotis į priimančiąją visuomenę. Kiti 4 apklausti teigė, kad tai nebus įmanoma.



Į klausimą, ar norėtų **pasimokyti iš migrantų amatininkų**, 11 atsakė „taip“ ir užsiminė apie henną, pintinių pynimą, medžio apdirbimą, kaip padaryti kilimėlių kutais, rišti ir rišti, kaip gaminti kilimus, medienos apdirbimą iš italų rankdarbių, alaus darymą ir vyno gaminimą; kiti teigė, kad tai priklauso nuo to, koks amatų sektorius buvo, kiti teigė, kad viskas, kas praplės jų žinias. 8 žmonės teigė, kad nenori iš jų mokytis, nes neturi tam laiko.

Į klausimą, ar norėtų **mokyti amatininkus migrantus**, 6 asmenys atsakė „taip“ ir paminėjo siuvimą mašinomis, siuvinėjimą, pakeitimus ir taisymą, kaligrafiją, perdirbimą, rekvizitus ir teatro kostiumus, medžio apdirbimą ir medžio tekinimą. Kiti teigė, kad šiuo metu jie moko meno ir amatų vietos žmonėms per DCFL, CAD ir Nuomininkų akademiją. 11 asmenų teigė, kad nenori mokyti, nes neturi laiko, yra per daug užsiėmę arba todėl, kad, jų manymu, tai gali sukurti konkurenciją.

3 IŠVADOS

Kiekvienoje šalyje partnerėje atlikti pokalbiai leido išsiaiškinti kai kurias bendras respondentų grupių (migrantų ir vietinių rankdarbių) tendencijas ir kai kuriuos skirtumus.

Projekte dalyvaujančių šalių partnerių (Italijos, Kipro, Graikijos, Lietuvos, JK) **respondentų migrantų grupės poreikių analizė** parodė, kad **kalba ir užimtumas paprastai įvardijamos kaip pagrindinės integracijos kliūtys, po kurių eina sveikatos priežiūra ir apgyvendinimas**. Be to, Italijoje, Graikijoje ir Lietuvoje dauguma apklaustųjų teigė, kad paramą užimtumui gauna iš NVO, draugų, šeimų ir vietos savanorių iniciatyvų; apklaustieji Kipre taip pat gavo paramą iš vietinių agentūrų dėka europinių projektų arba ieškodami internetiniuose portaluose. Jungtinėje Karalystėje apklaustieji teigė, kad gavo tam tikrą užimtumo paramą, nenurodydami iš kur. Be to, didelis skaičius respondentų vis dar susiduria su vietinės kalbos problemomis (daugiau nei pusė respondentų Graikijoje ir Lietuvoje, šiek tiek mažesnis procentas Kipre ir Italijoje ir mažiau nei ketvirtadalis viso respondentų JK). Visose dalyvaujančiose šalyse kalbos žinių trūkumas yra pagrindinė kliūtis ieškant darbo.

Kitos **kliūtys ieškant darbo**, kurias paminėjo respondentai visose 5 šalyse, yra susijusios su užsienio akademinės kvalifikacijos nepripažinimu, rasizmu, laiko valdymo problemomis, leidimo gyventi leidimu poreikiu ir nepakankamų darbo galimybių trūkumu.

Nepaisant to, remiantis šia apklausa, **imigrantų, turinčių darbą priimančiojoje šalyje, skaičius yra gana didelis 3 iš 5 šalių**: Kipre 96% respondentų turi darbą, o nė vienas nėra savarankiškai dirbantis; Lietuvoje 88 proc. turi darbą, kuriame dirba tik vienas asmuo, dirbantis rankdarbius; Jungtinėje Karalystėje 80% respondentų turi darbą ir tik vienas iš respondentų dirba savarankiškai. Dvi šalys, kuriose procentas mažesnis, yra Italija, kurioje 40 proc. Apklaustų respondentų yra tik 3 - savarankiškai dirbantys asmenys, o galiausiai Graikija - tik 28 proc. Respondentų, kurie dirba, iš kurių 3 dirba savarankiškai. Beveik visi savarankiškai dirbantys respondentai turi savo asmeninių rankdarbių parduotuvę. Tarp nedirbančių respondentų **tik Italijoje ir Graikijoje darbo ieško rankdarbių sektoriuose**.

Bendra tendencija taip pat **pastebima jų žiniose ieškant darbo kanalų**: dažniausiai minimi kanalai yra žodis iš lūpų į lūpas, draugai ir bendri socialiniai ryšiai, kuriuos seka skirtingi tarptautiniai ir nacionaliniai interneto portalai ir socialiniai tinklai. Italijos ir Kipro respondentai, skirtingai nei kitos šalys, paminėjo vietos prieglaudos centrą ir privačią įdarbinimo tarnybą.

Visose šalyse partnerėse respondentai mano, kad **pagrindinis įgūdis, kurio reikia norint įsidarbinti priimančiojoje šalyje**, yra vietinės kalbos mokėjimas, taigi tai patvirtina ankstesnius teiginius apie užimtumo kliūtis. Kiti įgūdžiai, paminėti įvairiose šalyse, yra bendravimo, santykio įgūdžiai ir vietos kultūros bei sistemos pažinimas. Respondentai taip pat pabrėžė **techninių įgūdžių įgijimo svarbą dirbant rankdarbių sektoriuje**: taip buvo

visų šalių, išskyrus Lietuvą, respondentų atveju, kur visi paminėti įgūdžiai yra susiję su rinkodaros kompetencijomis. Tik Italijoje ir Lietuvoje kai kurie respondentai paminėjo tokius **minkštuosius ir asmeninius įgūdžius** kaip meilė ir aistra tokiam darbui, kantrybė, drąsa, smalsumas ir tikslumas.

Beveik nė vienas iš respondentų, atrodo, neturi **gilių žinių apie savarankiško įsidarbinimo galimybes ir teisės aktus** bei nėra labai suinteresuotas savarankiškai dirbti; nedaugelis žmonių, kurie teigė, kad turi žinių apie šią sritį, galėjo pateikti tik bendrą informaciją apie procedūras ir reglamentus, išskyrus respondentą Italijoje, kuris paminėjo visas tinkamas procedūras, nes ji jau turi asmeninių amatų parduotuvę.

Kalbant apie rankdarbius, Italijoje, Kipre ir Jungtinėje Karalystėje didelis procentas respondentų mano, kad **rankdarbiai jiems yra tinkama užimtumo sritis**, atitinkamai 84%, 88% ir 64%; mažesnis procentas nustatytas Graikijoje - 56 proc. respondentų sutinka dėl amatų sektoriaus tinkamumo jiems, o Lietuvoje - mažiausias suinteresuotų respondentų procentas, kuris atitinka tik 28 proc. Tarp tų, kurie **nori mokytis vietinių amatų, kiekvienoje šalyje partnerėje dažniausiai minimas siuvimas**; būtent Italijoje 3 pagrindiniai vietiniai sektoriai, iš kurių norima mokytis, yra siuvimas, medžio dirbiniai ir keramika; Kipre medžio dirbiniai, papuošalai ir siuvimas; Graikijoje siuvimas (tradiciniams graikiškiems drabužiams), rankinių ir skulptūrų kūrimas; Lietuvoje siuvimas, natūralios kosmetikos ir rankų darbo dekoracijų rengimas šventėms; Jungtinėje Karalystėje siuvimas, muzikos gamyba ir mada apskritai.

Be to, rankdarbių įgūdžių tobulinimo priemonės, kurias respondentai dažniausiai mini, yra **formalios pamokos**, kurios kaip pagrindinės priemonės minimos Italijoje, Kipre ir Jungtinėje Karalystėje (Lietuvoje kaip vidurinis vidurkis); Graikijoje ir Lietuvoje pirmiausia minima priemonė yra **instrukcijų vaizdo įrašai** (minimi kaip antriniai viduriai Kipre). Antras labiausiai minimas vidurkis yra mokymasis darant veiklą, antrinis vidurkis minimas Italijoje, Graikijoje ir Jungtinėje Karalystėje (neminimas Kipre ir paminėtas tik 4 kartus JK).

Kalbant apie **migrantų įgūdžių žemėlapius**, didžiausia procentinė dalis (88%) respondentų iš migrantų, turinčių **ankstesnę patirtį rankdarbių srityje**, yra Italija (88%); Graikijoje ir Jungtinėje Karalystėje procentai yra atitinkamai 56% ir 50%; procentas sumažėja Kipre (32 proc.) ir Lietuvoje tik 16 proc. respondentų, kurie turi ankstesnę patirtį šiame sektoriuje. Italijoje ir Kipre amatininkystės sektorių specialistai yra vienodi, tai yra siuvimas ir medžio dirbiniai, be to, keramika yra viena iš labiausiai paminėtų Italijoje, o papuošalai - Kipre; Graikijoje ir Lietuvoje mezgimas buvo labiausiai paplitęs sektorius; be to, Graikijoje daugelis respondentų yra įgudę juvelyrinių dirbinių ir siuvimo srityse, o Lietuvoje - siuvinėjimo ir medžio drožybos; galiausiai Jungtinėje Karalystėje respondentai dažniausiai yra siuvimo įgūdžiai, kaip ir kitose šalyse, tačiau kitas jų meistriškumo sektorius yra tapyba.

Interviu dalyvių dažniausiai minimi **darbai, naudojami reklamuoti ir rodyti**, yra socialinė žiniasklaida, tokia kaip „Facebook“ ir „Instagram“. Taip yra visose šalyse, išskyrus Jungtinę Karalystę, kur tik vienas respondentas pareiškė, kad parodys savo darbą vietinėje

kavinėje. Kitos minimos priemonės yra internetinės svetainės ir žmonių kontaktai Italijoje ir Lietuvoje, parduotuvės ir draugai Kipre, mugės ir vietos renginiai Graikijoje.

Tarp rankdarbių tradicijų iš savo kilmės šalių, kurias respondentai norėtų išreikšti savo darbais, siuvimas minimas visose penkiose šalyse, kalbant apie tradicinius tekstilės gaminius, drabužius ir audinius. Nepaisant to, Kipre ir Lietuvoje dažniausiai minimas tradicinis rankdarbis yra keramika. Be to, Italijoje, Kipre ir Lietuvoje respondentai mano, kad jų šalies ir priimančiosios šalies rankdarbių tradicijos yra panašios, kalbant apie tas pačias technikas, išskyrus tai, kad respondentai Lietuvoje ir JK taip pat randa panašumų tarp medžiagų. Kalbant apie **galimą skirtingų rankdarbių tradicijų derinimą ir migrantų bei vietinių rankdarbių bendradarbiavimo naudingumą**, buvo užfiksuota nevienalytė nuomonė: Italijoje, Kipre ir Graikijoje yra didelis procentas respondentų, manančių, kad derinys būtų naudingas abiem grupėms. Nors Italija ir Graikija mano, kad toks derinys būtų įmanomas, Kipre ir Lietuvoje respondentai negalėjo būti labai tikslūs. Respondentai Jungtinėje Karalystėje mano, kad toks derinys būtų neįmanomas, tačiau tuo pat metu mano, kad tai būtų naudinga.

Kalbant apie klausimus, susijusius su galimybe **mokyti savo įgūdžius vietiniams rankdarbiams**, Italijoje 100% respondentų teigė, kad norėtų tai padaryti; Graikijoje ir Kipre šis procentas buvo 40%, Jungtinėje Karalystėje 64%, o Lietuvoje 16%.

Paklausus apie jų pomėgį **mokytis iš vietinių rankdarbių**, teigiamą atsakymą pateikusių respondentų procentas buvo didelis visose šalyse partnerėse, visų pirma Italijoje ir Graikijoje, 100%, Kipre 68%, Lietuvoje 64%, o Jungtinėje Karalystėje 52%.

Rankdarbių įgūdžių žemėlapiu sudarymas parodė, kad beveik visi respondentai kiekvienoje šalyje **įgijo savo įgūdžius keliomis priemonėmis**, tokiomis kaip rankdarbių kursai, profesiniai mokymai, pameistrystė, ir nedaugelis jų įgijo per universitetinius laipsnius ar mokydami diri bdami, diri bdami savarankiškai. mokė. Remiantis pokalbiais su vietiniais rankdarbiais, tipiniai rankdarbių sektoriai, kurie yra bendri tarp dalyvaujančių šalių, yra siuvimas, medžio dirbiniai, odos dirbiniai ir keramika.

Atrodo, kad pagrindinės **problemos ir spragos** yra gana panašios visose susijusiose šalyse, būtent biurokratija ir mažas klientų susidomėjimas mokėti daugiau už rankų darbo gaminius. Apie įgūdžius tapti rankdarbiais kiekvienoje šalyje respondentai paminėjo ir **techninius įgūdžius**, pabrėždami, kad jie priklauso nuo amatų sektoriaus, ir **minkštuosius įgūdžius**, tarp kurių visoms šalims būdinga kantrybė. Šiaip ar taip, nė vienoje šalyje nereikia profesinių pažymėjimų ar akademinės kvalifikacijos, norint tapti rankiniu, net jei keli respondentai iš vienos šalies nebuvo tuo tikri, o dar keli pridūrė, kad tam tikriems sektoriams to gali prireikti.

Kiekvienoje šalyje **apklausti rankdarbiai yra kvalifikuoti skirtinguose sektoriuose**, tačiau 5 šalys turi bendrą keramikos ir keramikos meistrų darbą; medienos gamintojai Italijoje, Kipre ir Jungtinėje Karalystėje; juvelyrinių dirbinių gamintojai Italijoje, Kipre, Graikijoje ir Jungtinėje Karalystėje.

„Facebook“ buvo pripažinta pagrindine **rankdarbių populiarinimo ir demonstravimo priemone visose** 5 šalyse partnerėse; kitos bendros priemonės yra „Instagram“ (visose šalyse, išskyrus Graikiją ir Jungtinę Karalystę), interneto svetainės (Italijoje, Lietuvoje ir Jungtinėje Karalystėje), parduotuvės (visose šalyse, išskyrus Lietuvą).

Daugelis amatininkų iš kiekvienos šalies partnerės nėra suinteresuoti išreikšti vietines kultūros tradicijas savo darbais, o mieliau išreiškia ką nors naujoviško.

Tik keli iš apklaustų rankdarbių minėjo sektorius, dažniausiai tik užsimindami, kad **norėtų daugiau sužinoti apie savo sektorį, tačiau nenurodė, iš kurios šalies.**

Ne visiems respondentams pavyko rasti panašumų tarp savo šalies ir užsienio šalių rankdarbių tradicijų, tačiau tarp tų, kurie randa panašumų, beveik niekas nenurodė, koks panašumas ir tarp kokių šalių. Šiaip ar taip, Italijoje ir Graikijoje visi respondentai mano, kad jų ir migrantų bendradarbiavimas taip pat būtų įmanomas ir naudingas; Kipre, Lietuvoje ir Jungtinėje Karalystėje dauguma respondentų **sutiko apie migrantų ir vietinių rankdarbių bendradarbiavimo naudą.**

Graikijoje ir Italijoje užfiksuotas didžiausias procentas žmonių, norinčių **mokyti savo įgūdžius migrantams,** atitinkamai 100% ir 88%; Lietuvoje šis procentas yra 60%; pagaliau Jungtinėje Karalystėje ir Kipre 44% respondentų nori mokyti migrantus.

Paaiškėjo, kad galimybė **išmokyti naujų įgūdžių ir technikų iš migrantų** sukelia didelį entuziazmą visose šalyse partnerėse. Daug teigiamų atsakymų yra Italijoje (100%), Kipre (88%) ir Lietuvoje (72%). Respondentai nenurodė konkrečių šalių, iš kurių norėtų mokytis, tačiau patikslino, kad norėtų įgyti naujų įgūdžių sektoriuje, kuriame jau dirba.



myhandcraft.eu

f @myhandcraft.project



Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.